

ಮೂಲ ವಿಜ್ಞಾನ

BASIC SCIENCE

ಭಾಗ - 2

ತರಗತಿ VII

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ

ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರబೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ (SCERT), ಕರ್ನಾಟಕ
2016

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಜನಗಣ ಮನ ಅಧಿನಾಯಕ ಜಯಹೇ
ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯ ವಿಧಾತಾ
ಪಂಚಾಬ ಸಿಂಧು ಗುಜರಾತ ಮರಾಠ
ದ್ವಾರಿಡ ಉತ್ತರ ವಂಗ
ವಿಂದ್ಯ ಹಿಮಾಚಲ ಯಮುನಾ ಗಂಗಾ
ಉತ್ತರ ಜಲಧಿತರಂಗ
ತವಶುಭ ನಾಮೇ ಜಾಗೇ
ತವಶುಭ ಆಶಿಷ ಮಾಗೇ
ಗಾಹೇ ತವಜಯ ಗಾಥಾ
ಜನಗಣ ಮಂಗಲದಾಯಕ ಜಯಹೇ
ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತಾ
ಜಯಹೇ ಜಯಹೇ ಜಯಹೇ
ಜಯ ಜಯ ಜಯ ಜಯಹೇ!

ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ

ಭಾರತವು ನನ್ನ ದೇಶ, ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಸಹೋದರ
ಸಹೋದರಿಯರು.

ನಾನು ನನ್ನ ದೇಶವನ್ನ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಸಂಪನ್ಮೂಲ
ವೃವಿಧ್ಯಪೂಣಿ ಪರಂಪರೆಗೆ ನಾನು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ತಂದ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಗುರುಹಿರಿಯರನ್ನ ಗೌರವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ದೇಶದ ಮತ್ತು ಜನತೆಯ ಕ್ಷೇಮ ಹಾಗೂ ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಗಿ
ಸದಾ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ.

State Council of Educational Research and Training (SCERT)
Poojappura, Thiruvananthapuram 695012, Kerala

Website : www.scertkerala.gov.in

e-mail : scertkerala@gmail.com

Phone : 0471 - 2341883, Fax : 0471 - 2341869

Typesetting and Layout : SCERT

First Edition : 2014, Reprint : 2016

Printed at : KBPS, Kakkanad, Kochi

© Department of Education, Government of Kerala

ಪ್ರೀತಿಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳೇ,

ಇದು ನಿಮ್ಮ ವಿಜ್ಞಾನ ಪಾಠಪ್ರಸ್ತರಕ. ವಿಜ್ಞಾನ ಆಶಯಗಳ ಉನ್ನತ ಹಂತಗಳಿಗೆ ತಲುಪಲು ನಿಮ್ಮನ್ನ ಸಚ್ಚಾರ್ಥಿಸುವ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಕೆಯಿದು. ಜೀವ ಜಗತ್ತಿನ ಹಾಗೂ ಭೌತಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಒಳಕೊಳ್ಳಿಸಿದ್ದು ಬಾಗಿಲು. ಇದರ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುವಾಗ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದ ಅನೇಕ ವಿಧ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು, ವಿಜ್ಞಾನದ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ನೂತನ ಪ್ರಯೋಗಗಳ, ಉಪಕರಣ ನಿರ್ಮಾಣಗಳ ಕುರಿತು ವಿಚಾರವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ತರಗತಿ ಕೋಣಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಸಿ ರೂಪಿಸಿದ ಅಧಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸಬಹುದು.

ಈ ಪಾಠಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಪ್ರೀರೇಪಿಸುವಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಸಾಗಬೇಕಾದ ದಾರಿಗಳಿವೆ. ತಲುಪಬೇಕಾದ ಗುರಿಯ ಕುರಿತಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಂತ ತೀವ್ರಾನ ಕೈಗೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನೂ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕ್ರೀ ಹಿಡಿದು ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಆಶಯಗಳಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು, ಕೆಲವು ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೋಂದು ಪಾಠಭಾಗದೊಂದಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಕ್ಷಬ್ಬ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕುರಿತಾದ ಸೂಚನೆಗಳೂ ಇವೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವೀಕ್ಷಣೆ ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸಲು ಐ.ಸಿ.ಟಿ. ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ. ಸಂಶೋಧಿಸಿ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಚರ್ಚೆಸಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗೋಣ. ನೀವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಗುರಿ ತಲುಪುವಿರಿ.

ಶುಭ ಹಾರ್ಡ್‌ಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ,

ಡಾ.ಜಿ.ಪ್ರಸಾದ್

ನಿದೇಂಶಕರು

ಎಸ್.ಸಿ.ಇ.ಆರ್.ಟಿ

TEXT BOOK DEVELOPMENT COMMITTEE PARTICIPANTS

P. Vasudevan
V.P.A.U.P.S Vilayil
Emerson F.
GGH.S Chavara
Seraphin Pinhiro
UPSA (Retd.), GUPS Vellankalloor
Vineesh T.V.
G.H.S Mathamangalam
M.V. Shaji
Tagore Vidyanikethan GHSS Taliparamba

Ajith kumar M.
U.R.C South, Thiruvananthapuram
Babu K.G.
B.R.C Palakkad
N.K. Gopalan
HSA (Retd), GGH.S.S Orkatteri
Gladis Ponbala
L.M.S.U.P.S Kottukkonam
Abdul Nasar
Master Trainer, IT@School

Experts

Dr. S. Mohanan
Reader and Head(Retd.), Dept.of Physics
University College, Thiruvananthapuram
Paul P.I.
Associate Professor, Mar Ivanios College
Dr.Alavuddin A
Principal(Retd.), Govt.College Elerithattu

Artists

Musthajeeb E.C, M.M.E.T.H.S. Melmuri
Noushad Vellalassery,
Ganapath AUPS Kizhissery
Muhammed Shameem, V.A.U.P.S Kavanoor
Lohithakshan, Assissi School for the Deaf
Malapparamba
Vijayakumar, GUPS Nemam

TRANSLATION COMMITTEE

PARTICIPANTS

Shreeshakumar M.P., HSA, S.S.H.S Shenி
Udayakumari E.R., HSA, G.H.S.S Bangramanjeshwar
Mahabala Bhat I., HSA, S.N.H.S Perla
Rajesh P., HSA, S.V.V.H.S.S Miyapadavu

Subject Expert

Shashidhara M.
Teacher Educator,
DIET, Kasaragod

Language Expert

Dr.Rathanakara Mallamoole
Asst.Professor
Govt.College Kasaragod

Academic Co - Ordinator

Dr. Ancey Varughese
Research Officer , SCERT, Thiruvananthapuram.

State Council of Educational Research and Training (SCERT)
Vidyabhavan, Poojappura, Thiruvananthapuram-695012

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

6. ನಿರ್ಮಲವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಗಾಗಿ 79
7. ದ್ರುವ ಮತ್ತು ಅನಿಲಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತಡ 93
8. ಪಾಣವಾಯು ಮತ್ತು ಜೀವರಕ್ತ 103
9. . ಉಷ್ಣ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ವಿಧಾನಗಳು 116
10. ಆಹಾರದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ 131

ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಸಂಕೀರ್ತಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ
ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ (ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ)

ಆಶಯ ಸ್ವಷ್ಟತೆಗಾಗಿ ICT ಸಾಧ್ಯತೆ

ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಥಾನ ಸಾಧನೆಗಳು

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡೋಣ

ಮುಂದುವರಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ನಿಮಂಲವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಗಾಗಿ

ನದಿಯ ತೀರದ ಆ ಮರ
ಗಗನದೆತ್ತರ ಬೆಳೆದಿದೆ
ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನಯ
ಕೊಂಬೆ ರೆಂಬೆಯ ಚಾಚಿದೆ
ನೀರ ಹುಡುಕಲು ತನ್ನ ಬೇರನು
ಭೂಮಿಯೊಳಕೆ ಇಳಿಸಿದೆ॥

ಮರಪು ಮಣಿನಿಂದ ನೀರು ಮತ್ತು ಲವಣಗಳನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಪ್ರಾಣವಾಯುವನ್ನು ಹೀರುತ್ತದೆ. ಕಾಬಣನ್ನೇ ಡ್ಯೂ ಒಕ್ಕೆ ಡನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅಹಾರವನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಇತರರಿಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದುತ್ತದೆ. ಪಡೆದುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಣವಾಯುವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಸೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಣ್ಣ, ವಾಯು, ನೀರು ಎಂಬೀ ಫಟಕಗಳು ಮರದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಲ್ಲವೇ?

ಇತರ ಜೀವ ಜಾಲಗಳು ಈ ಫಟಕಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತವೆ?

ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿರಿ.

ಚೀವಿ	ವಾಯು	ಮಣ್ಣ	ನೀರು
ಮೀನುಗಳು	ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ ವಾಯುವನ್ನು ಉಸಿರಾಡುತ್ತವೆ	ಜಲಾಶಯಗಳು ಮಣ್ಣನಲ್ಲಿರುವುದು	ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ
ಪಕ್ಕಿಗಳು			
ಕೀಟಗಳು			
ಜಲೀಯ ಸಸ್ಯಗಳು			
ಮನುಷ್ಯರು			

**ಎಲ್ಲಾ ಚೀವಜಾಲಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೋ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿಯೋ
ಮಣ್ಣ, ವಾಯು, ನೀರು ಎಂಬೀ ಫಟಕಗಳನ್ನು ಅಶ್ರಯಿಸುತ್ತವೆ.**

ಮಣ್ಣ, ವಾಯು, ನೀರು ಎಂಬೀ ಫಟಕಗಳ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಅಥವಾಯಿತಲ್ಲವೇ? ಮಣ್ಣಿನ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಶೇ�ತೆಗಳು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ?

ಮಣ್ಣ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲು ಕಾಣುವ ಮಣ್ಣ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿದೆಯೇ? ಏವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ. ಮಣ್ಣನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು?

- ಬಯಲು
- ತೋಟ
- ನಿಮಾಂಜಣ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಅಗೆದು ತೆಗೆದ ಸ್ಥಳ

ಒನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಿಸಬೇಕು?

- ಬಣ್ಣ
- ಕಣಗಳ ಗಾತ್ರ
- ಇತರ ವಸ್ತುಗಳು

ಪರಿಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಒಂದು ಜಾಡಿಯ ಅಥವಾ ಭಾಗದಪ್ಪು ತೋಟದ ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ತುಂಬ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿಸಿ ಒಂದು ಕೋಲನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕದಡಿರಿ.

ಜಾಡಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಸಮಯ ಅಲುಗಾಡದಂತೆ ಇಡಿರಿ. ಮೇಲಾಗದಲ್ಲಿರುವ ನೀರು ತಿಳಿಯಾದ ನಂತರ ಜಾಡಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿರಿ.

ದೊಡ್ಡ ಕಣಗಳು, ಕೆಸರು ಎಂಬಿವ್ರುಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆಯೇ? ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸಿ ದಾಖಲಿಸಿರಿ. ನಿರೀಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

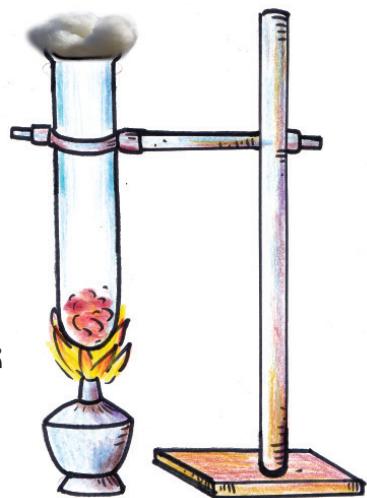
ಮಣ್ಣನಲ್ಲಿರುವ ತೇವಾಂಶ

ಮಣ್ಣನಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ ಇದೆಯೇ? ಒಂದು ಬೋಲ್ಯುಂಗ್ ಟ್ರೋಬಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಭಾಗದಪ್ಪು ಶಾಲಾ ಪರಿಸರದ ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ, ಬೋಲ್ಯುಂಗ್ ಟ್ರೋಬಿನ ಬಾಯಿಯ ಭಾಗವನ್ನು ಹತ್ತಿಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿರಿ. ಸ್ವಿರಿಟ್ ಲ್ಯಾಂಪ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ತನಕ ಬಿಸಿಮಾಡಿರಿ. ತಣಿದ ನಂತರ ಬೋಲ್ಯುಂಗ್ ಟ್ರೋಬಿನ ಒಳ ಬದಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ. ಏನನ್ನು ಕಾಣುವಿರಿ?

ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೈಸಿರಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಳಗೆ ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಗಳಿಸುವಿರಲ್ಲವೇ?

- ಬೋಲ್ಯುಂಗ್ ಟ್ರೋಬಿನ ಒಳ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ ಕಾಣುತ್ತಿದೆಯೇ?
- ತೇವಾಂಶದ ಪ್ರಮಾಣವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಣ್ಣನಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದೇ?

ಪ್ರಯೋಗ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ನೀರನ್ನು ಹೀರುವ ಮಣ್ಣನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ

ಕೆಳಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ.

ಗದ್ದೆಯ ಮಣ್ಣ, ಹಿತ್ತಿಲಿನ ಮಣ್ಣ, ಹೊಗೆ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಣಗಿಸಿರಿ.

ಒಂದು ಫಿಲ್ಟರ್ ಪೇಪರನ್ನು ಶಂಕುವಿನಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಡಚಿ ಪನ್ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಿರಿ. ಪನ್ನಾಲೆಯನ್ನು ಬೀಕರಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಗಾಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ದಪ್ಪು ಹೊಗೆಯನ್ನು ಅಳಿದು ಪನ್ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರಿ. ಇದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನೆರಡು ಬೀಕರುಗಳು ಮತ್ತು ಪನ್ನಾಲೆಗಳನ್ನು ಸಜ್ಜಗೊಳಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಗದ್ದೆಯ ಮಣ್ಣ ಮತ್ತು ಹಿತ್ತಿಲಿನ ಮಣ್ಣನ್ನು ಅಳಿದು ಹಾಕಿರಿ. ಡ್ರೋಪರ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮೂರು ಪನ್ನಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಎರೆಯಿರಿ. ಮಣ್ಣ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒದ್ದೆಯಾಗುವ ತನಕ ನೀರನ್ನು ಎರೆಯಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕೂ ಎರೆಯುವ ನೀರಿನ ಹನಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವಿರಲ್ಲವೇ? ಪನ್ನಾಲೆಯಿಂದ ಬೀಕರಿಗೆ ನೀರಿನ ಹೊದಲ ಹನಿ ಬೀಳುವ ವರೆಗೆ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು.

ಮಣಿನ ವಿಧ	ಎರಡ ನೀರಿನ ಹನಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

- ಯಾವ ವಿಧದ ಮಣಿನಿಂದ ನೀರಿನ ಮೊದಲ ಹನಿ ಹೊರಗೆ ಬಂತು?
- ಯಾವ ಮಣಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ?

ಪ್ರಯೋಗ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವಿರಲ್ಲವೇ.

ಗಾಜಿನ ಗ್ಲಾಸ್, ಬಟ್ಟೆ, ರಂಧ್ರವಿರುವ ಗೆರಟೆ ಎಂಬಿಪುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮನೆಯ ಪರಿಸರದ ವಿವಿಧ ತರದ ಮಣಿಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ. ಕಂಡುಹಿಡಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವಿರಲ್ಲವೇ.

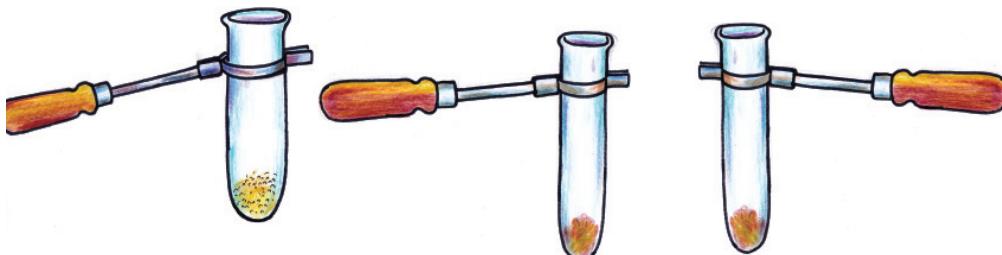
ಮಣಿನಲ್ಲಿರುವ ಜ್ಯೋಂಶ

ಮಣಿಗೆ ತಲುಪುವ ಜ್ಯೋಂಶ ಅವಕ್ಷೇಪಗಳಿಗೆ ಏನು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ?

ಬ್ಯಾಕ್ಟೇರಿಯಾ, ಫಂಗಸ್ ಮೊದಲಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಪುಗಳು ವಿಭಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಣಿಗೆ ಸೇರುತ್ತವೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿದೆಯಲ್ಲವೇ.

- ಮಣಿನಲ್ಲಿರುವ ಜ್ಯೋಂಶವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬಹುದು?
- ಜ್ಯೋಂಶ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಮಣಿನ ಬಣ್ಣವು ಹೇಗಿರಬಹುದು?

ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮೇಲ್ಮೈ ಮತ್ತು ಕೆಳಮಣಿನ್ನು ತೆಗೆದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ. ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಂಗವಿದೆಯೇ?

ಹೋಗಿ, ಕೆಂಪುಮಣಿ, ಮರಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶದ ಮಣಿ ಎಂಬಿಪುಗಳನ್ನು ಸಮಾನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಟೆಸ್ಟ್ ಟೂಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಪೆರೋಕ್ಸೈಡನ್ನು ಸೇರಿಸಿ.

- ಯಾವ ಪ್ರತಾಳದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೊರೆ ಮೇಲಕ್ಕೇರಿತು?
- ಜ್ಯೋಂಶ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಮಣಿ ಯಾವುದು? ಯಾಕಾಗಿರಬಹುದು?

ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಪೆರೋಕ್ಸೈಡ್

ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಪೆರೋಕ್ಸೈಡ್ ವಿಭಜನೆಗೊಳಗಾಗುವಾಗ ಓಕ್ಕೆಜನ್ ಹೊರಬರುವುದರಿಂದ ನೋರೆ ಮೇಲಕ್ಕೆರುವುದು. ಜ್ಯೋಂಶ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಪೆರೋಕ್ಸೈಡ್ ವೇಗವಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲು ದುರುಪುದು.

ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ, ಬಾಷ್ಟಿಕರಣದ ದರದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಾಂಗ, ನೀರನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ವ್ಯಾಂಗ, ಜ್ಯೋಂಶದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಾಂಗ ಎಂಬಿಪುಗಳು ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಜಲಾಂಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಂಗ ಉಂಟಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ.

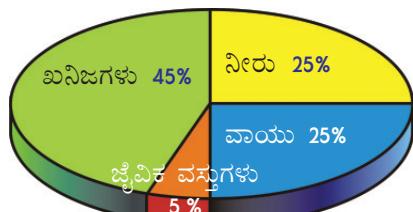
ಜೀವವಿರುವ ಮಣ್ಣ

ಜೈವಸಮೃದ್ಧವಾದ ಮೇಲ್ಮೈ ಅನೇಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳುವುದು. ಒಂದು ಆಡಿ ದಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಮಣ್ಣ ಕಾಣಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಹೋಲಿಸುವಾಗ ಕೆಳ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಜೈವಾಂಶ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಿತಲ್ಲವೇ. ಮೇಲ್ಮೈ ನಷ್ಟವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಯಾವುವು?

ಮಣ್ಣ ಜೀವಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಣ್ಣ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಣಿನಲ್ಲಿ ವಾಯು, ನೀರು, ಖನಿಜಗಳು, ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಜೈವಾಂಶ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಮಣ್ಣ ಕೃಷಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಜೈವಾಂಶ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಮಣಿಗೆ ನೀರನ್ನ ಹೀರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದು. ಆದರೆ ಹೌಗೆ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ಜೈವಾಂಶವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನೀರನ್ನ ಹೀರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು. ಫಂಗಸ್, ಬ್ಯಾಕ್ಟೆರಿಯಾ ವೊದಲಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು ಮಣಿನಲ್ಲಿವೆ. ಇವು ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನ ವಿಭజಿಸಿ ಮಣಿನ ಘಳವತ್ತತೆಯನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಕೃಷಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮಣಿನ ಘಟಕಗಳು

ಮಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಜೈವ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಮೇಲ್ಮೈ ಮಳಿ ನೀರನೊಂದಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಿ ಹೋಗುವುದನ್ನ ಕಂಡಿದ್ದೀರಲ್ಲವೇ?

ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಮಣ್ಣ ಕೊಳ್ಳಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ?

ಮಣ್ಣನ ಕೊರೆತ (Soil Erosion)

ಮಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಣ್ಣನ ಕೊರೆತ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮರಗಳ ಬೇರುಗಳು ಮಣ್ಣನ್ನು ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗದಂತೆ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಗಿಡಮರಗಳೆಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣನ ಕೊರೆತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಳಿಜಾರಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಮಣ್ಣನ ಕೊರೆತದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು. ಮಣ್ಣನ ಕೊರೆತವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಯಾವ ಯಾವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಿರಿ?

ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಿತಿಲಿನಿಂದ ಅಥವಾ ಶಾಲಾ ಪರಿಸರದಿಂದ ಮಣ್ಣ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆಯೇ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು

ನೀವು ಕ್ಯೆಗೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನಗಳು ಯಾವುವು?

ಮಣ್ಣಗೂ ಬೇಡದಿರುವುದು

ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಒಳಿಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಎಸೆಯುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳು ವಿಭಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ವಿಭಜನೆಗೆ ಒಳಗಾಗದ ವಸ್ತುಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ಸಾಫಾವಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ?

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಿಭಜನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ದೀರ್ಘಕಾಲ ನಾಶವಾಗದೆ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿಯತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣಿಗೆ ನೀರು ಇಂಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ. ಬೇರುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತದೆ.

ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು

ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ಕೃಷಿಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಕೀಟಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ, ಉಪದ್ರವಕಾರಿಗಳಲ್ಲದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡುತ್ತವೆ. ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ಕೆಲವು ಘಟಕಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಎರೆಹಳ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳ ನಾಶಕ್ಕೆ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ.

- ನಿಮ್ಮ ಶಾಲಾ ಪರಿಸರವು ಮಾಲಿನ್ಯ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆಯೇ?
- ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿರ್ಮಾಂಕಣ ಎನ್ನೇನು ಮಾಡಬಹುದು?
  - ಮಾಲಿನ್ಯಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವುದು.
  - ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿಕ ಮಾಲಿನ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕಂಪ್ರೋಸ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು.
  - ಪ್ರಾಣಿಗಳಿನ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು, ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಮಾಲಿನ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವುದರ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ

ಮಾಲಿನ್ಯಗಳು ಮಣಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಲುಪುವುದೇ?

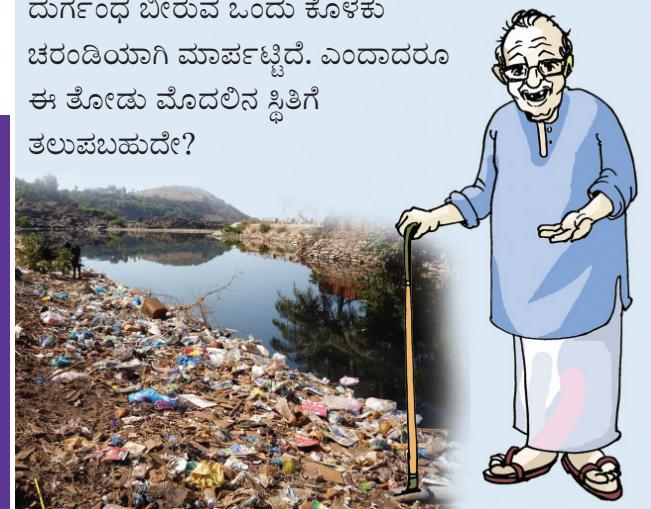
- ನಿಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಕೆರೆ, ನದಿ, ತೋಡು ಮೊದಲಾದ ಜಲಮೂಲಗಳು ಮಲಿನವಾಗಿವೆಯೇ?
- ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಮಾಲಿನ್ಯಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತವೆ?

ಕೇಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬಿತ್ತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ಮರುಕ್ವಾಗುತ್ತಿಹುದೆನಗೆ ಈ ತೋಡನು ನೋಡಿ

ಬಾಲ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ತೋಡನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಜಲಸಮೃದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಕುಡಿಯಲು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಈ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕ್ರಮೇಣ ಮನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಹೋಟೆಲ್ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಳಿಗೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದವು. ಇವುಗಳೆಂದ ಅಲ್ಪಸ್ಪಳ್ಳವಾಗಿ ಮಲಿನ ಜಲವೂ ಇತರ ಮಾಲಿನ್ಯಗಳೂ ತೋಡಿಗೆ ತಲುಪಿತು. ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಮಾಲಿನ್ಯ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಇಂದು ದೂರದ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲ ಮಾಲಿನ್ಯಗಳನ್ನು ಜನರು ಈ ತೋಡಿನಲ್ಲಿ ತಂದು ಹಾಕುವರು. ಈಗ ಈ ತೋಡು ಮಾಲಿನ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಮಲಿನಜಲ ತುಂಬಿ ದುರ್ಗಂಧ ಬೀರುವ ಒಂದು ಕೋಳಕು ಚರಂಡಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಎಂದಾದರೂ ಈ ತೋಡು ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಬಹುದೇ?

ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ಮಲಿನವಾಗಿದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಡವೇ? ನಿಮ್ಮ ಪರಿಸರದ ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಲಿನ್ಯ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿರಿ.

ನಮಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಶುದ್ಧನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣವು ಭೂಮಿಯ ಒಟ್ಟು ನೀರಿನ ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಶೇಕಡಾ ಮಾತ್ರವಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೇ?

ಜಲಮೂಲ	ಶೇಕಡಾಮಾನ
ಸಮುದ್ರಜಲ	96.50
ಹಿಮಪದರು	1.73
ಭೂಗಭಜಲ	1.69
ವಾತಾವರಣ	0.001
ಸರೋವರ	0.001
ಇತರ	0.078

ನಿಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿರುವ ಶುದ್ಧ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳು ಯಾವುವು?

ಎಲ್ಲ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಲಭಿಸುವ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ?

ನಿಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ಜಲಮೂಲಗಳಿಂದ ನೀರಿನ ಸ್ಥಾಂಪಲನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ. ಅವುಗಳ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಖಿಸಿ ಮಾಡಿ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ವಿಚಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ.

ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ

ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವು ಅದು ಯಾವ ಅಗತ್ಯಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವುದೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಡುವುದು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವಿರಬೇಕು. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಖನಿಜಗಳು, ಒಕ್ಕಿಜನ್, ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು, ವಿಲೀನವಾಗದ ಮಾಲಿನ್ಯಗಳು ಎಂಬಿವುಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳು ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಶುದ್ಧ ನೀರಿಗೆ ತಣ್ಣಿ ಸ್ವಭಾವಿದಿ. ಎಂದರೆ ಶುದ್ಧ ನೀರಿನ pH 7 ಆಗಿದೆ. ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ನೀರಿನ pH ಮೌಲ್ಯ 6.5 ರಿಂದ 7.5ರ ವರೆಗೆಯಲ್ಲಿರುವುದು.

ವಿಶೇಷತೆಗಳು	ಜಲಮೂಲಗಳು			
	ಬಾವಿ	ಕೆರೆ	ನದಿ	ತೋಡು
ಬಣ್ಣ				
ವಾಸನೆ				
ವಿಲೀನವಾಗಿವಿಕೆ				
ವಿಲೀನವಾಗದ ಮಾಲಿನ್ಯಗಳು (ಸೊಂಪು ಕಾಗದ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸೊಂಪಿನ ಕಂಪಣಿದಿರುವುದು)				
pH ಮೌಲ್ಯ				

ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮಲಿನವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಶುದ್ಧಿಸಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳು ಯಾವುವು?

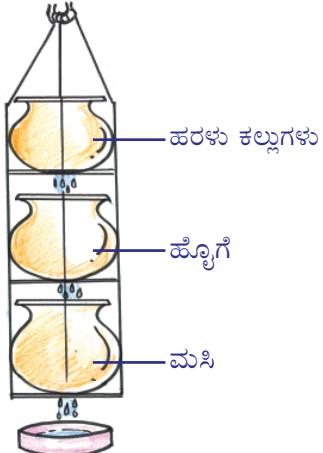
ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನಿಂದ ಹರಡುವ ದೋಗಳು

ರೋಗ ಕಾರಕಗಳಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳಿರುವ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ರೋಗ ಹರಡುತ್ತದೆ. ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಮಾಲಿನ್ಯಗಳು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯುವುದೇ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮಲಿನವಾಗಲು ಒಂದು ಕಾರಣ. ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರಿಗೆ ತಲಪ್ಪವ ಇ-ಕೋಲಿ ಬ್ಯಾಕ್ಟೆರಿಯಾವು ಡಯೆರಿಯಾ (ಅತಿಸಾರ) ಎಂಬ ರೋಗವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಟೈಫಾಯ್ಡ್, ಕೊಲೆರಾ, ಆಮಶಂಕೆ, ಹಳದಿ ಕಾಮಾಲೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ರೋಗಗಳಾಗಿವೆ.

ಜಲಶುದ್ಧಿಕರಣ

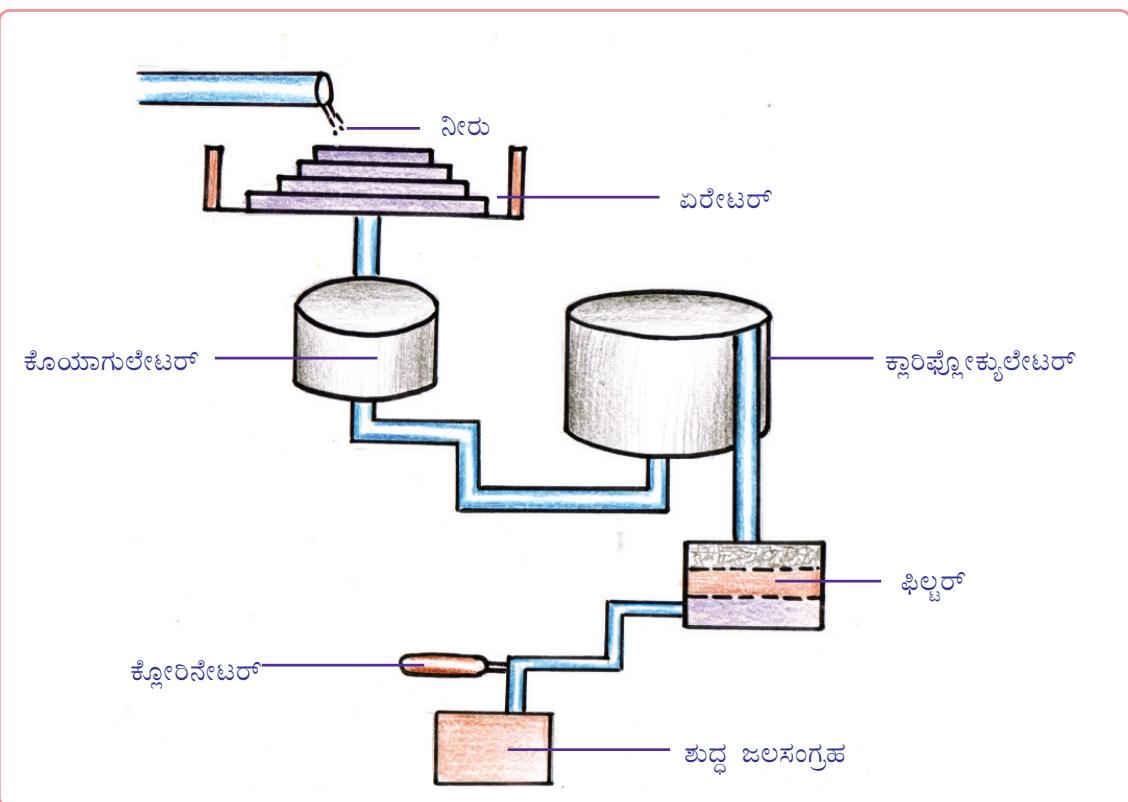
ನಿಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಶುದ್ಧಿಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವಿರಲ್ಲವೇ? ಅವು ಯಾವುವು?

ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಜಲ ಶುದ್ಧಿಕರಣಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ವಿಧಾನಗಳು ಸಾಕಾಗುವುದೇ?

ಕೆಲವು ಆಧುನಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ.

ಜಲಶುದ್ಧಿಕರಣಾಗಾರ (Water treatment plant)

ಜಲಶುದ್ಧಿಕರಣಗಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪ್ರಥಾನ ಹಂತಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಹಂತ 1

ಪರೇಶನ್:—ನೀರು ವಾಯುವಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯುವ ಹಂತ. ಇದರಿಂದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಓಳಿಂಜನೋನ ಪ್ರಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು.

ಹಂತ 2

ಕೊಯಾಗುಲೇಶನ್:—ಜಲ ಶುದ್ಧಿಕರಣಗಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಾನವಾದ ಹಂತವಿದು. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆತ ಘನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಂಗಿಸುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆಲಂ ಸೇರಿಸುವರು. ಆಗ ನೀರಿನ pH ಮೌಲ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. pH ಕ್ರಮೀಕರಿಸಲು ಮೂಲ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಂತ 3

ಕ್ಲೋರಿಫೈಲ್ಯೂಚ್ಯುಲೇಶನ್:— ಮಾಲಿನ್ಯಗಳು ತಂಗಿದ ಬಳಿಕ ತಿಳಿಯಾದ ನೀರನ್ನು ಫಿಲ್ಟರಿಗೆ ಬೆಂದುವುದು.

ಹಂತ 4

ಫಿಲ್ಟ್ರಿಂಗ್:— ತಂಗದ ಮಾಲಿನ್ಯಗಳು ಫಿಲ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಪ್ರಕಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಮೇಲೆ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಫಿಲ್ಟರ್ ಯೂನಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು.

ಹಂತ 5

ಕ್ಲೋರಿನೇಶನ್:— ಫಿಲ್ಟರ್ ಮಾಡಿದ ನೀರನ್ನು ರೋಗಾಳು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಕ್ಲೋರಿನನ್ನೊಂದು ಬ್ಲೀಚಿಂಗ್ ಪೌಡರನ್ನೊಂದು ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಂತ 6

ಶುದ್ಧಿಕರಿಸಿದ ನಂತರ ನೀರನ್ನು ತುಢ್ಣ ಜಲ ಸಂಗ್ರಹಣಗಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವರು.

ಎಷ್ಟುಂದು ಶುದ್ಧಿಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಳಿಕ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸಾವಜನಿಕ ನೆಲ್ಲಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪುವುದು. ಈ ನೀರನ್ನು ಇತರ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೇ?

ಸಾವಜನಿಕ ನೆಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಪ್ರೋಲಾಗುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಾರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೋಟೀಸನ್ನೊಂದು ಪ್ರೋಸ್ಟರನ್ನೊಂದು ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಾಟರ್ ಪ್ರೋಟ್ರೆಯರ್ ಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಶುದ್ಧಿಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಫಿಲ್ಟರ್ ಯೂನಿಟ್ ಮತ್ತು ಅಲ್ಟ್ರಾ ವರ್ಯಲೆಟ್ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಹಾರುಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಕ್ಲೋರಿನೇಶನ್ ನ ಬದಲು ಅಲ್ಟ್ರಾವರ್ಯಲೆಟ್ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವರು.

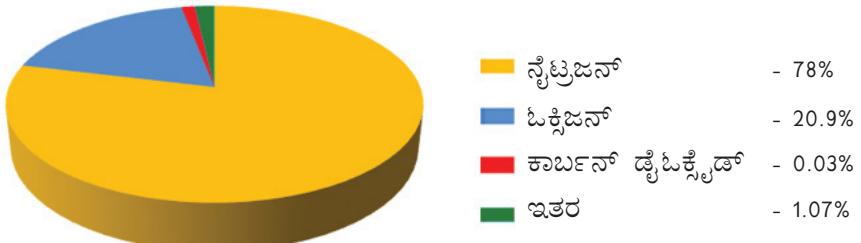

ಕುಡಿಯುವ
ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ
ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

ಬೋಡಿಕನಲ್ಲಿ ಕಾಳುವ ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪಾವಿರಾ? ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಸಾಂಕ್ರಾಂತಿಕ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಮನೆಗಳ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಬ್ಲೀಚಿಂಗ್ ಪೌಡರನ್ನು ಬೆರೆಸುತ್ತಾರಲ್ಲವೇ? ಯಾಕೆ?

ಮಲಿನವಾಗುವ ವಾಯು

ಮಣ್ಣ, ನೀರು ಎಂಬಿಪುಗಳಂತೆ ವಾಯು ಕೂಡಾ ಪ್ರಧಾನವಾದುದು. ಪ್ರಾಣವಾಯುವಿಲ್ಲದ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಯೋಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ವಾತಾವರಣದ ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಫೋಟೋಗಳು ಯಾವುವು?

Edubuntu - School Resource
ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಫೋಟೋಗಳು

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಫೋಟೋ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಏರಿಂತ ಉಂಟಾದರೆ?

ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ. ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈ ಓಕ್ಸಿಡ್, ಕಾರ್ಬನ್ ಮೊನೋಕ್ಸಿಡ್ ಎಂಬೀ ಅನಿಲಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳು ಬೆರೆತ ಹೊಗೆಯು ವಾಯುವಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಇದು ವಾತಾವರಣದ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದು?

ವಾತಾವರಣದ ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಫೋಟೋಗಳ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸವಾಗುವಾಗ ಅಥವಾ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳು ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯುವಾಗ ವಾಯುವು ಮಲಿನವಾಗುವುದು. ಮಲಿನೀಕರಣದ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಿದಾಗ ಅದು ಗಂಭೀರವಾದ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ವಾಯುವು ಮಲಿನವಾಗುವ ಇತರ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಅನಿಲ	ಮೂಲ	ತೊಂದರೆಗಳು
ಕಾರ್ಬನ್ ಮೊನೋಕ್ಸಿಡ್	ವಾಹನಗಳಿಂದಿರುವ ಹೊಗೆ	ಇದು ಮನುಷ್ಯ ಶರೀರದಲ್ಲಿರುವ ಹೀಮೋಗ್ಲೋಬಿನ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈ ಓಕ್ಸಿಡ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈ ಓಕ್ಸಿಡ್ ಹೀರುವ ಸಾಮಧ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈ ಓಕ್ಸಿಡ್	ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಮೊದಲಾದವು ಉರಿಯುವಾಗ	ಜಾಗತಿಕ ಬಿಸಿಯೇರುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
ಸಲ್ಫರ್ ಡೈ ಓಕ್ಸಿಡ್	ಕಾರ್బಾನ್‌ನೆಗಳಿಂದ	ಕಟ್ಟಿನ ತೊಂದರೆ, ಶಾಸಕೋಶದ ಕಾನ್ಸರ್, ಅಸ್ತ್ರಮಾ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
ಸ್ವೇಚ್ಚಣ್ಣ ಓಕ್ಸಿಡ್‌ಗಳು	ವಾಹನಗಳಿಂದ, ಕಾರ್ಬಾನ್‌ನೆಗಳಿಂದ	ಅನ್ನ ಮಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು.

ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಬಹುದು? ಚಚಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪಟ್ಟಣ

Edubuntu - School Resource

‘ವಾಯು ಮಲೀನೀಕರಣ’ ನೋಡಿರಿ

ಶ್ರೀಪ್ರವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ನಗರದ ಕುರಿತು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿರಿ.

ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ವಾಹನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತಲೇ ಇದೆ. ವಾಯು ಮಲೀನೀಕರಣವೂ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತಿದೆ. ನನಗೆ ಆಗಾಗ ತೀವ್ರವಾದ ಕೆಮ್ಮೆ ಉಂಟಾಗುವುದಿದೆ. ವಾಹನಗಳ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಉಸಿರಾಡುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರು ಹೇಳಿದರು.

ಇತರ ನಗರಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಅನೇಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲವೇ. ಅಡುಗೆ ಅನಿಲವು ಕೊಳವೆಗಳ ಮೂಲಕ ನೇರವಾಗಿ ಪೂರ್ಯಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಸ್ ಸಿಲಿಂಡರನ್ನು ತುಂಬಿಸಲು ಕಾರ್ಯಭೇಕಾದ ಆಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳು ಲಭಿಸುವ ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಡಿಗಳವೇ.

ಈ ನಗರದ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ನಾವು ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದೊಂದು ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಕೆಲಸ. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಆದಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ನಗರವಾಸಿಗಳಿಗೂ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲಿಂದ ಶುದ್ಧ ನೀರು ಲಭಿಸುವುದು? ಜನರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದು? ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರಿದರೂ ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಲಿದೆ.

ಈ ನಗರವು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯುವಜನಾಂಗವು ದೇಶದ ಈ ನಗರವನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ನಗರವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಹಳೆಯ ನಗರವನ್ನು ನೋಡಿದವರಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಸತಿ ಸಮುಚ್ಚಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಟ್ಟಡ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಲಾಗಿದೆ.

ಈ ನಗರವು ಆದ್ಯತವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಜೀವನ ಮಟ್ಟಿನ್ನು ಬಹಳ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇಷ್ಟ ಅಧಿಕ ಸಂಬಳವು ಬೇರೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗಲಾರದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರ ಮಳಿಗೆಗಳು, ಶಾಲೆಗಳು, ಮನರಂಜನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಆದ್ಯತವಾಗಿವೆ. ಈ ನಗರವು ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

Towards the Green future : Centre for Environment Education

ಒಂದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಹಲವು ರೀತಿಯ ಜನರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಿರಲ್ಲವೇ? ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರಾದರೂ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೊಂದೇ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಬರುವಾಗ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಮಾಲಿನ್ಯಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತವೆ.

- ಭೂತಿಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯವಲ್ಲವೇ?
- ವಾಹನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಹೆಚ್ಚಣವು ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ಮಣ್ಣ, ನೀರು ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಮಲಿನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆಯೇ?
- ಮಲಿನವಾಗದ ಮಣ್ಣ, ವಾಯು, ಜಲ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ?
- ವಾಯು ಜಲ, ಮಣ್ಣ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ನಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಲ್ಲವೇ?

ಈ ಆಶಯಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ‘ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ’ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಕುರಿತಾದ ಒಂದು ಸೇಮಿನಾರನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಿರಿ. ಪ್ರಬುಂಧವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ನಿರ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿರುವಿರಲ್ಲವೇ?

- ಗಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸುವುದು.
- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು.
- ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು.
- ಮಾಲಿನ್ಯಗಳನ್ನು ಅವುಗಳು ಉಂಟಾಗುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವುದು.
- ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಅನಂತರ ಎಸೆಯದಿರುವುದು.

ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಾಧನೆಗಳು

- ಮಣ್ಣ, ವಾಯು, ಜಲ ಎಂಬಿವುಗಳು ಜೀವಜಾಲಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿವೆಯೆಂದು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಮಣ್ಣ, ವಾಯು, ಜಲ ಎಂಬಿವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಮಣ್ಣ, ವಾಯು, ಜಲ ಎಂಬಿವುಗಳು ಮಲಿನವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಮಣ್ಣನಲ್ಲಿರುವ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಘಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿಶೇ�ತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಹಾಗೂ ನೀಬಿರತೆಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಮಣ್ಣ, ವಾಯು, ಜಲ ಎಂಬಿವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೂ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡೋಣ

1. ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನೀರಿನ ಸ್ಯಾಂಪಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಕುಮಾರ್ಯಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು?
  - a. pH 7
  - b. pH 5
  - c. pH 9
  - d. pH 8
2. ರಂಧ್ರವಿರುವ ಗೆರಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಗೆ ಮಣ್ಣನ್ನು ತುಂಬಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಎರೆದಾಗ ನೀರಿನ ಹನಿಗಳು ವೇಗವಾಗಿ ಗೆರಟೆಯ ರಂಧ್ರದ ಮೂಲಕ ಹೊರಗೆ ಬಂದುವು. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ನಿಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು?
  - a. ಮಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜ್ಯೋಂಶವಿದೆ.
  - b. ಮಣ್ಣಗೆ ನೀರನ್ನು ಹಿಡುವ ಸಾಮಧ್ಯವು ಕಡಿಮೆ.
  - c. ಮಣ್ಣಗೆ ನೀರನ್ನು ಹಿಡುವ ಸಾಮಧ್ಯ ಹೆಚ್ಚು.
  - d. ಇದು ಕೃಷಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮಣ್ಣ.
3. ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಕಾಬಿನ್‌ ಡ್ರೆ ಟಿಕ್ಸ್‌ಡೋನ ಪ್ರಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಯಾವುವು?
4. ನೀರನಿಂದ ಹರಡುವ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಯಾವೆಲ್ಲಾ ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು?

ಮುಂದುವರಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

1. ಕಾಡ್‌ಬೋಡ್‌ ಹೆಚ್‌ಗೆ, ಪಿ.ವಿ.ಸಿ. ಪೈಪ್‌ಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಜಲಶುದ್ಧಿಕರಣಾಗಾರದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರಿ.

ಹೆಚ್‌ನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ‘ಹರಿತ ಭಾವಿಯೆಲೇಕ್‌’, ಜಲಂ (ಕೇರಳ ವಾಟರ್ ಅಫ್ಸೋರ್ಟೆಂಟ್)

ದ್ವಾ ಮತ್ತು ಅನಿಲಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತೆಡ

ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಘರ್ಷದ ಉದ್ಘಾಟನೆಗೆ ಬಂದ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಒಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು.

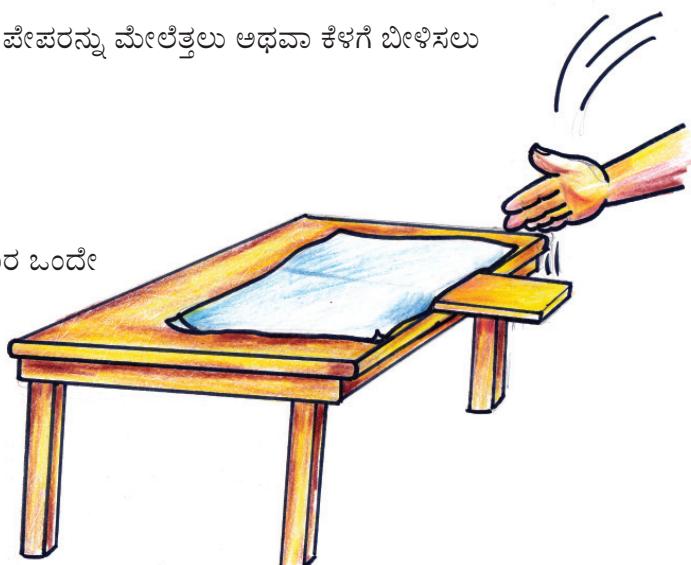
ಅಗಲವಾದ ಮರದ ಸ್ಕೇಲನ್ನು ಮೇಚಿನ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಳ್ವ ಭಾಗ ಹೊರಗಿರುವಂತೆ ಇರಿಸಿದರು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಎಂಟು ಭಾಗವಾಗಿ ಮಡಚಿದ ವಾತಾಂಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನಿಸಿರಿದರು. ಬಳಿಕ ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಕರೆದು ಮೇಚಿನಿಂದ ಹೊರಗಿರುವ ಸ್ಕೇಲಿನ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕೈಯಿಂದ ಫ್ರೆಕ್ಸನೆ ತಟ್ಟಲು ಹೇಳಿದರು. ಮಗು ತಟ್ಟಿದಾಗ ಕಾಗದ ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು. ಅದಾದ ಬಳಿಕ ಅವರು ಅದೇ ಸ್ಕೇಲಿನ ಮೇಲೆ ಪೇಪರನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಇರಿಸಿದರು. ಪುನಃ ಸ್ಕೇಲನ್ನು ತಟ್ಟಲು ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಪೇಪರನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಲು ಅಥವಾ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ನಾವೂ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ.

ಮಡಚಿ ಇರಿಸಿದಾಗಲೂ ಬಿಡಿಸಿ ಇರಿಸಿದಾಗಲೂ ಪೇಪರಿನ ಭಾರ ಒಂದೇ ಅಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೇ?

- ಬಿಡಿಸಿ ಇರಿಸಿದಾಗ ಪೇಪರನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು?
- ಪೇಪರನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಲು ಬಿಡದಂತೆ ಯಾವ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು?

ನೀವು ಕಂಡುಕೊಂಡ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ವಾಯುವಿನ ಕೆಲವು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮ ಪರಿಸರದ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಾಯು ಇದೆ. ವಾಯುವಿಗೆ ಇರಲು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಬೇಕು. ವಾಯುವಿಗೆ ಭಾರವೂ ಇದೆ. ವಾತಾವರಣದ ವಾಯು ಪೇಪರಿನ ಮೇಲೆ ಬಲವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದು.

ಮುಂದಕ್ಕೆ....ಹಿಂದಕ್ಕೆ....

ಒಂದು ಸಿರಿಂಜಿನ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಕಳೆಚಿ ತೆಗೆದ ಬಳಿಕ ಪಿಸ್ಟನನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆಕೆಡು ಮತ್ತು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿರಿ. ಪಿಸ್ಟನನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆಯುವಾಗ ಸಿರಿಂಜಿನ ಒಳಗೆ ವಾತಾವರಣದ ವಾಯು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು. ಪಿಸ್ಟನನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವಾಗ ಸಿರಿಂಜಿನ ವಾಯು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದು.

ಈಗ ಸಿರಿಂಜನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ.

- ಪಿಸ್ಟನನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಲ್ಲಿದ ಬಳಿಕ ಸಿರಿಂಜಿನ ತೆರೆದ ಭಾಗವನ್ನು ಬೆರಳಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದು ಪಿಸ್ಟನನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆಕೆಡು ಬಿಡಿರಿ.

ಪಿಸ್ಟನ್ ಬೇಗನೆ ಸಿರಿಂಜನೊಳಗೆ ಸಾಗುವುದು ಕಾಣಿಸಿತಲ್ಲವೇ?

ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ವಿವರಿಸಬಹುದೇ?

- ಪಿಸ್ಟನನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆಕೆಡು ಹಿಡಿದ ಬಳಿಕ ಸಿರಿಂಜಿನ ತೆರೆದ ಭಾಗವನ್ನು ಬೆರಳಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದು ಪಿಸ್ಟನನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಲ್ಲಿದ ಬಳಿಕ ಕ್ಕೆ ತೆಗೆಯಿರಿ.

ಪಿಸ್ಟನ್ ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಚಲಿಸಿತು?

ಈ ಚಲನೆಗೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಪಿಸ್ಟನನ್ನು ಎಳೆಯುವಾಗ ಮತ್ತು ತಳ್ಳುವಾಗ ನಾವು ಪಿಸ್ಟನಿನಲ್ಲಿ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತೇವಲ್ಲವೇ. ಅದರೆ ಕ್ಕೆ ತೆಗೆದಾಗ ಪಿಸ್ಟನ್ ಮೊದಲು ಮುಂದಕ್ಕೆ, ಬಳಿಕ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಚಲಿಸಿತು. ಪಿಸ್ಟನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಬಲ ಯಾವುದು?

ಎರಡು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ನೀವು ತಲುಪಿದ ನಿಗಮನಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಅನಿಲದ ಒತ್ತಡ

ವಾಯುವಿಗೆ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಿತಲ್ಲವೇ? ಯೂನಿಟ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಿರುವ ಮೇಲ್ತೆಂಬಲ್ಲಿ ಅನಿಲವು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ಬಲವನ್ನು ಅನಿಲದ ಒತ್ತಡ ಎನ್ನುವರು. ವಾತಾವರಣದ ವಾಯು ಯೂನಿಟ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ಬಲವನ್ನು ವಾತಾವರಣದ ಒತ್ತಡ ಎನ್ನುವರು.

ವಾತಾವರಣದ ಒತ್ತಡ ಎಂಬ ಆಶಯದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ನೀವು ಮಾಡಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಬಹುದು.

- ತೆರೆದ ಭಾಗವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದು ಪಿಸ್ಟನನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆಕೆಡಾಗ ಸಿರಿಂಜನೊಳಗೆ ವಾಯುವಿನ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ಒತ್ತಡವನ್ನು ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸಲು ಹೊರಗಿನಿಂದ ವಾತಾವರಣದ ವಾಯು ಪಿಸ್ಟನ ಮೇಲೆ ಬಲವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಪಿಸ್ಟನ್ ಒಳಕ್ಕೆ ಚಲಿಸುವುದು.
- ತೆರೆದ ಭಾಗವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದು ಪಿಸ್ಟನನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವಾಗ ಸಿರಿಂಜನೊಳಗೆ ವಾಯು ಸಂಕುಚಿಸುವುದು. ಈ ವಾಯುವಿಗೆ ಹೊರಗಿನ ವಾಯುವಿಗಿಂತ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚು ಇರುವುದು. ಸಿರಿಂಜನೊಳಗಿನ ವಾಯುವಿನ ಒತ್ತಡವು ಪಿಸ್ಟನನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವುದು.

ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಪೇಪರನ್ನು ಮಡಚಿ ಹಾಗೂ ಬಿಡಿಸಿ ಇರಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಾತಾವರಣದ ಒತ್ತಡ ಎಂಬ ಅಶಯದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರಿ.

ಬಾಟ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೂನ್

ಅಥವ ಲೀಟರ್‌ನಷ್ಟು ನೀರು ಹಿಡಿಯುವ ಒಂದು ಪಾರದಶಕ ಗಾಜಿನ ಬಾಟ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯಾದ ನೀರನ್ನು ಎರೆಯಿರಿ. ಒಂದು ಬೆಲೂನನ್ನು ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಬಾರಿ ಹಿಗ್ಗಿಸಿ ಗಳಿ ತೆಗೆಯಿರಿ.

ಬಾಟ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ನೀರನ್ನು ಹೊರಚೆಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೇ ಅದರ ಬಾಯಿಗೆ ಬೆಲೂನನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸಿರಿ. ಬಾಟ್ಲಿಯನ್ನು ತಣಿಯಲು ಬಿಡಿರಿ. ಬೆಲೂನಿಗೆ ಏನು ಸಂಭವಿಸುವುದು?.

ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರಿ.

ಬಿಸಿನೀರನ್ನು ಹೊರಚೆಲ್ಲಿದ ಬಾಟ್ಲಿಯೋಳಿಗಿರುವ ವಾಯು ಬಿಸಿಯಾಗಿರುವುದು. ಬಿಸಿಯಾದ ವಾಯು ವಿಕಸಿಸುವುದು. ಬಾಟ್ಲಿ ತಣಿಯುವಾಗ ಬಾಟ್ಲಿಯೋಳಿಗಿನ ವಾಯುವೂ ತಣಿಯುವುದು.

- ಈಗ ವಾಯುವಿನ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದು ಬಾಟ್ಲಿಯೋಳಿಗಿನ ವಾಯುವಿಗೋ ಹೊರಗಿರುವ ವಾಯುವಿಗೋ.....

ಬೆಲೂನ್ ಬಾಟ್ಲಿಯೋಳಿಗಡೆಗೆ ಹಿಗ್ಗಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ನಿತ್ಯಚೀವನದಲ್ಲಿ ವಾಯುವಿನ ಒತ್ತಡ

ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದ ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ದ್ರವವನ್ನು ವರಾಡ ಯಿಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಎದುರಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಈ ರೀತಿಯ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೊಳಪೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿರುವಿರಾ?

ಒಂದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕೊಳಪೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಬಾಲ್ಡೀಯ ನೀರನ್ನು ಪಾತ್ರೆಗೆ ವರಾಡ ಯಿಸುವಿರಾ?

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಟ್ರೋಬಿನ ಒಂದು ತುದಿಯನ್ನು ಬಾಲ್ಡೀಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಯನ್ನು ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿರಿ.

- ನೀರು ಕೆಳಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆಯೇ?
  - ಕೊಳಪೆಯೋಳಿಗೆ ನೀರು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರಲು ಕಾರಣವೇನು?
- ಕೊಳಪೆಯ ಒಂದು ತುದಿಯನ್ನು ಬಾಲ್ಡೀಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿರಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು

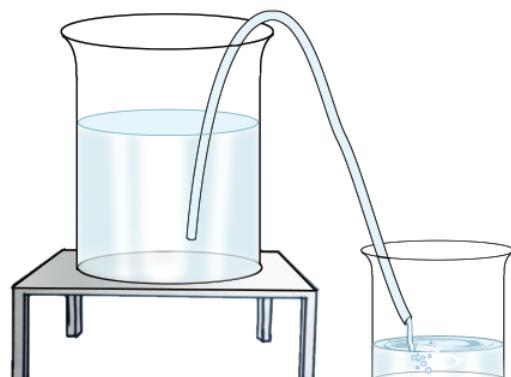
ವಾಯುಭಾರಮಾಪಕ (ಬೇರೋಮೀಟರ್)

ವಾತಾವರಣದ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಒಂದು ಉಪಕರಣ ಬೇರೋಮೀಟರ್ ಆಗಿದೆ. ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಬೇರೋಮೀಟರುಗಳಿವೆ. ಮೊತ್ತಮಾನದಲಾಗಿ ಬೇರೋಮೀಟರನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಾತಾವರಣದ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಅಳೆದವನು 'ಟೋರಿಸ್ಲೀ' ಎಂಬ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿರುವನು.

ಇವಾಂಜಲಿಸ್ ಟೋರಿಸ್ಲೀಯು 1608 ಒಕ್ಕೊಬರ್ 15ರಂದು ಇಟೆಲಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದನು. ಅವನು ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನೂ ಗಣಿತಜ್ಞನೂ ಆಗಿದ್ದನು. 1641ರಲ್ಲಿ ಗೆಲಿಲಿಯೋನೋಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಷೆಲ್ಲೋರ್ನೋಗೆ ಹೋದನು. ಗೆಲಿಲಿಯೋನ ನಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಾರವಾಗಿ ಪಾದರಸವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕಾರ್ಯವೆಸಗುವ ಬೇರೋಮೀಟರಿನ ತತ್ವವನ್ನು ಅವನು ಅವಿಷ್ಯಾರಿಸಿದನು. ವಾತಾವರಣದ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದಾಗಿ ಟ್ರೋಬಿನಲ್ಲಿರುವ ಪಾದರಸದ ಮಟ್ಟ ಬುದಲಾಗುವುದೆಂದು ಕಂಡು ಹಿಡಿದನು. ಮಹ್ಮದಿ ಇದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ 1644ರಲ್ಲಿ ಅವನು ಬೇರೋಮೀಟರನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಿದನು.

ಮಹ್ಮದಿ ಬೇರೋಮೀಟರ್

ತುದಿಯನ್ನು ಬಾಯೋಳಿಗಿರಿಸಿ ವಾಯುವನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆಳೆಯಿರಿ. ಈಗ ಏನು ಸಂಭವಿಸಿತು? ವಿವರಿಸಿರಿ.

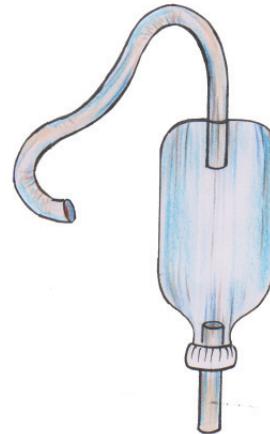
ಬಾಲ್ಯಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಬದಲು ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆಯಾದರೋ? ಬಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ಹೀರುವುದು ಸೂಕ್ತವೇ? ಈ ರೀತಿಯ ಅಗತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸರಳ ಉಪಕರಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ.

ಸೈಫನ್ ತಯಾರಿ

ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು : $1\frac{1}{2}$ ಮೀಟರ್ ಉದ್ದವಿರುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕೊಳಪೆ, ಚಿಕ್ಕ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಾಟ್ಲಿ

ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ : ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕೊಳಪೆಯಿಂದ 10 ಸೆಂಟಿ ಮೀಟರ್ ಉದ್ದದ ಒಂದು ತುಂಡನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆಯಿರಿ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಾಟ್ಲಿಯ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಚ್ಚಳದಲ್ಲಿಯೂ ಚಿಕ್ಕ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ತಳಭಾಗದ ರಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಉದ್ದದ ಕೊಳಪೆಯನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕ ಕೊಳಪೆಯನ್ನೂ ವಾಯು ಪ್ರವೇಶಿಸದಂತೆ ಜೋಡಿಸಿರಿ.

ಚಟುವಟಿಕಾ ವಿಧಾನ : ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದವಿರುವ ಕೊಳಪೆಯ ತುದಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರಿಸಿದ ಬಾಲ್ಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಇರಿಸಿರಿ. ಕಡಿಮೆ ಉದ್ದವಿರುವ ಕೊಳಪೆಯನ್ನೂ ಇನ್ನೊಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಾಟ್ಲಿಯನ್ನು ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಬಾರಿ ನಿರಾನವಾಗಿ ಒತ್ತಿ ಬೀಡಿರಿ. ಬಾಲ್ಯ ನೀರು ಚಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಹರಿಯುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹೀಗೆ ಸಂಭವಿಸಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಬಾಟ್ಲಿಯನ್ನು ಒತ್ತುವಾಗ ಬಾಟ್ಲಿಯೊಳಗಿನ ವಾಯುವಿನ ಸ್ವಲ್ಪಾಂಶ ಹೊರಹೊಗುವುದು. ಒತ್ತಿ ಬೀಡುವಾಗ ಬಾಟ್ಲಿಯೊಳಗಿನ ವಾಯುವಿನ ಒತ್ತುಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ಬಾಲ್ಯ ನೀರಿನ ಮೇಲ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವವಾಗುವ ವಾತಾವರಣದ ಒತ್ತುಡದಿಂದಾಗಿ ಕೊಳಪೆಯ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೊರಹರಿಯುವುದು. ಸೈಫನ್ ಎಂಬುದು ವಾತಾವರಣದ ಒತ್ತುಡವನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಸಿ ಕಾರ್ಯವೆಸಗುವ ಒಂದು ಉಪಕರಣವಾಗಿದೆ.

ಇದೇ ರೀತಿ ವಾತಾವರಣದ ಒತ್ತುಡವನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಸಿ ಕಾರ್ಯವೆಸಗುವ ಇತರ ಉಪಕರಣಗಳೂ ಇವೆ. ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯವೆಸಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

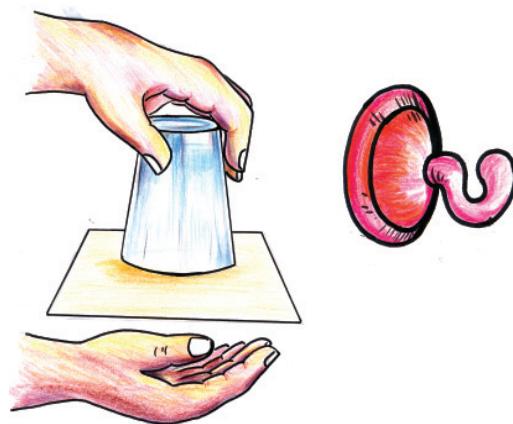
ಉಪಕರಣ	ಚಿತ್ರ	ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ
ಸಿರಿಂಚ್		
ಹೀರುಕೊಳಪೆ (ಸೈಫನ್)		
ಡೆಲ್ರೋಪ್ಸರ್		

ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

- ಒಂದು ಗಾಜಿನ ಗ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಸಿ ಅದನ್ನು ಪೇಪರ್‌ಕಾಡಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದ ಬಳಿಕ ಕವುಚಿ ಹಿಡಿಯಿರಿ. ನೀರು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹರಿಯುವುದೇ?
- ಕಾರಿನ ಗಾಜಿಗೋ ಗೋಡೆಗೋ ಅಂಟಿಸುವ ವ್ಯಾಕ್ಷಣೆ ಹುಕ್ಕನ್ನು ಒಂದು ಕನ್ನಡಿಗೆ ಅಂಟಿಸಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಳಿದು ನೋಡಿರಿ.

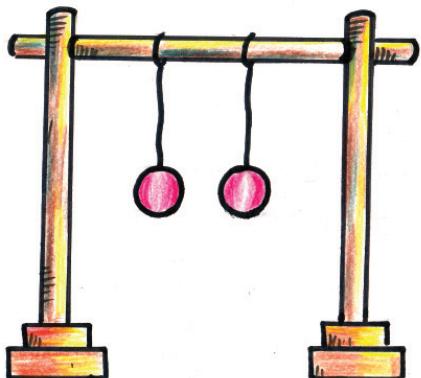
ನಡೆಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಿಗಮನವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರುವುದೇ..... ದೂರ ಸರಿಯುವುದೇ.....

ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಏರಡು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೆಂಡುಗಳನ್ನು ಜಿತ್ತುದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ನೂಲಿನಲ್ಲಿ ತೂಗು ಹಾಕಿರಿ. ಚೆಂಡುಗಳ ನಡುವೆ ಗಾಳಿ ಉದಿದರೆ ಏನು ಸಂಭವಿಸುವುದು? ನಿಮ್ಮ ಉಹೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಚಟುವಟಿಕೆ ನಡೆಸಿ ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ಕಾರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

ಚೆಂಡುಗಳ ನಡುವೆ ಉದುವಾಗ ಆ ಭಾಗದ ವಾಯು ವೇಗವಾಗಿ ಚಲಿಸುವುದು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಚೆಂಡುಗಳ ನಡುವೆ ವಾಯುವಿನ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ಸುತ್ತಲಿನ ವಾಯುವಿಗೆ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಡವಿರುವುದರಿಂದ ಚೆಂಡುಗಳನ್ನು ದೂಡಿ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

ಕೇಳಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

ಕಾಗದದ ಚೆಂಡನ್ನು ಬಾಟ್ಟಿಯೋಳಿಗೆ ಹಾಕಬಹುದೇ?

ಸಣ್ಣ ಗೋಲವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕಾಗದದ ತುಂಡನ್ನು ಸಪ್ಪಾರ ಬಾಯಿಯ ಬಾಟ್ಟಿಯ ಬಾಯಿಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿರಿ. ಬಾಟ್ಟಿಯ ಬಾಯಿಯ ಒಂದು ಬದಿಯ ಮೂಲಕ ಜಿತ್ತುದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಬಲವಾಗಿ ಉದಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆಯೇನು? ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಏನು ಸಂಭವಿಸುವುದು?

ಕಾಗದವನ್ನು ಉದಿ ಮೇಲೆತ್ತೋಣ!

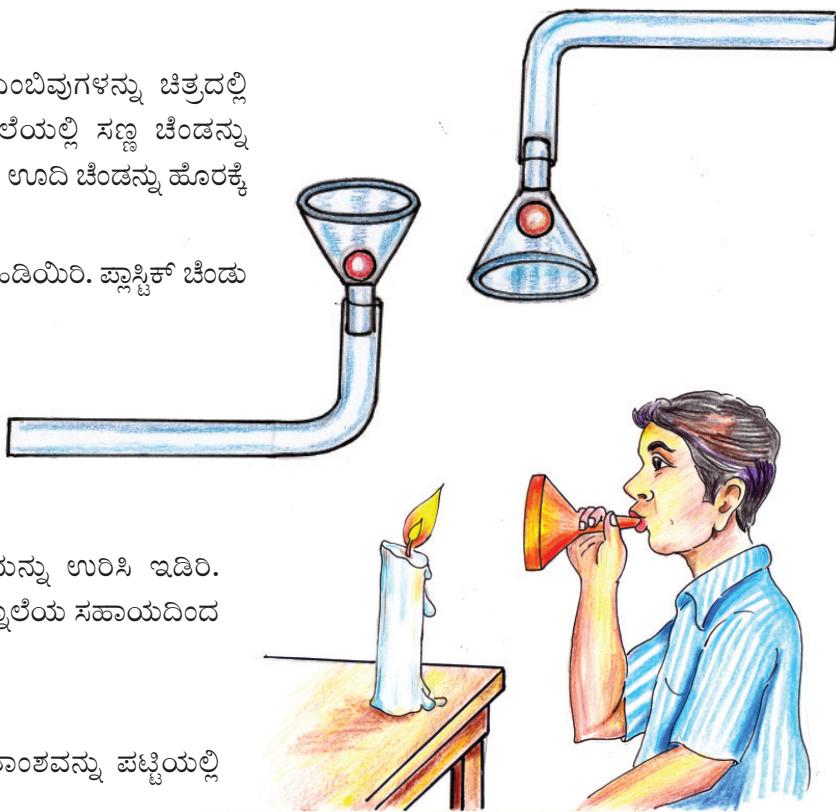

20 ಸೆಂಟಿ ಮೀಟರ್ ಉದ್ದ ಮತ್ತು 3 ಸೆಂಟಿ ಮೀಟರ್ ಅಗಲವಿರುವ ಕಾಗದವನ್ನು ತುಂಡರಿಸಿ ತೆಗೆಯಿರಿ. ಈ ಕಾಗದದ ತುಂಡನ್ನು ಕೆಳ ತುಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಉದಿರಿ. ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಏನು ಸಂಭವಿಸುವುದು?

ಪನ್ನಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಚೆಂಡು

ಒಂದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪೈಪ್, ಪನ್ನಾಲೆ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರುದಲ್ಲಿ
ತೋರಿಸಿದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿ ಪನ್ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಚೆಂಡನ್ನು
ಇಡಿರಿ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪೈಪ್‌ನ ಮೂಲಕ ಗಾಳಿ ಉದಿ ಚೆಂಡನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ
ಹಾರಿಸಬಹುದೇ?

ಉದ್ದಮತ್ತು ಪನ್ನಾಲೆಯನ್ನು ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಹಿಡಿಯಿರಿ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೆಂಡು
ಬೀಳುತ್ತದೆಯೇ?

ಜ್ಞಾನೆಯನ್ನು ನಂದಿಸಬಹುದೇ?

ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಮಯಣದ ಬತ್ತಿಯನ್ನು ಉರಿಸಿ ಇಡಿರಿ.
ಮಯಣದ ಬತ್ತಿಯ ಜ್ಞಾನೆಯನ್ನು ಪನ್ನಾಲೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ
ಉದಿ ನೋಡಿರಿ.

ಜ್ಞಾನೆ ನಂದಿಹೋಗುವುದೇ?

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಘಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ
ದಾಖಲಿಸಿರಿ.

ಚಟುವಟಿಕೆ	ನಿರೀಕ್ಷೆ ಘಲಿತಾಂಶ	ವಿವರಣೆ
ಕಾಗದದ ಚೆಂಡು		
ಕಾಗದವನ್ನು ಉದಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ರಿಸಬಹುದು		
ಪನ್ನಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಚೆಂಡು		
ಪನ್ನಾಲೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉದಿ ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಯನ್ನು ನಂದಿಸಬಹುದೇ?	ಮಯಣದ ಬತ್ತಿಯ ಜ್ಞಾನೆ ನಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನೆಯು ಪನ್ನಾಲೆಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುವುದು.	ವೇಗವಾಗಿ ಚಲಿಸುವ ವಾಯುವಿಗೆ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಯಾದುದರಿಂದ ಜ್ಞಾನೆ ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸರಿಯುವುದು.

ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ?

ವೇಗವಾಗಿ ಚಲಿಸುವ ವಾಯುವಿಗೆ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆ. ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಬನೋರ್ಡ್‌ಲಿ ಎಂಬ
ವಿಜ್ಞಾನಿಯು ವಿವರಿಸಿದನು. ಆದುದರಿಂದ ಇದು ಬನೋರ್ಡ್‌ಲಿಯ ತತ್ವ (Bernoulli's
Principle) ಎಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವುದು.

ವಿಮಾನ ಮೇಲೆರುಪ್ಪದು, ಕಾರುಗಳ ಪರೋಡ್ಯೈನಾಮಿಕ್ ರಚನೆ ಎಂಬಿಪ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದ್ರವದ ಒತ್ತಡ

ವಾಯುವಿನಂತೆಯೇ ದ್ರವಗಳಿಗೂ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ?

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ. ಕ್ರೀಯನ್ನು ಒಂದು ಪೊಲಿಥೀನ್ ಬೀಲದಿಂದ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ನಂತರ ಬಾಲ್ದಿಯ ನೀರನಲ್ಲಿ ಮುಖಗಿಸಿರಿ.

ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

ಪೊಲಿಥೀನ್ ಬೀಲವು ಕ್ರೀಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನುಭವವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಬೀಲದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗವಾಗುವ ಬಲ ಯಾವುದು?

ಹಿಗ್ಗುವ ಬಲೂನ್

ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು: ಒಂದಿಂಜಿನ ಪೈಸಿ ಪ್ರೈಪಿನಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿದ 50 ಸೆ.ಮೀ., 5 ಸೆ.ಮೀ., 5 ಸೆ.ಮೀ. ಎಂಬೀ ಅಳತೆಯ ಮೂರು ತುಂಡುಗಳು, ಎರಡು ಎಲ್ಲೋ, ರೆಡ್‌ಬ್ರೌಸರ್.

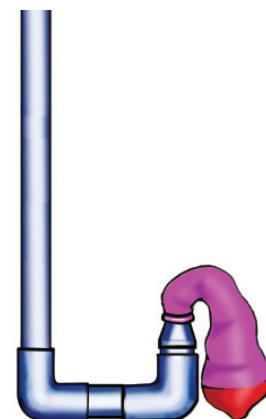
ಈ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಜೋಡಿಸಿರಿ. ಸಣ್ಣ ಪ್ರೈಪಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀರೆರೆದ ನಂತರ ಆ ತುದಿಗೆ ಬಲೂನನ್ನು ಕಟ್ಟಿರಿ.

ಪ್ರೈಪಿನ ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಯ ಮೂಲಕ ನೀರೆರೆದು ಬಲೂನಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ.

ದ್ರವವು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ಒತ್ತಡವನ್ನು ದ್ರವದ ಒತ್ತಡ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ನೀರು ಪೊಲಿಥೀನ್ ಬೀಲದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಾ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಅದು ಕ್ರೀಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಪಿ.ವಿ.ಸಿ. ಪ್ರೈಪಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿದ ಬಲೂನ್ ಹಿಗ್ಗಲು ಕಾರಣ ನೀರು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ಒತ್ತಡವಾಗಿದೆ.

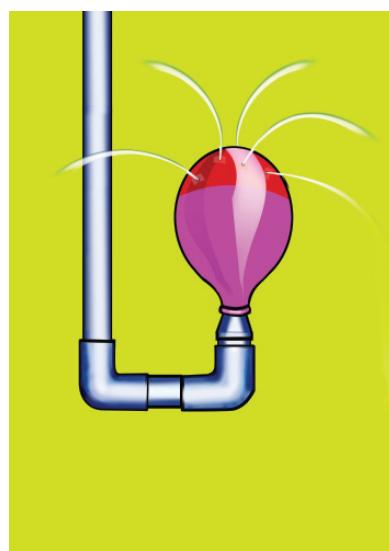
ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒತ್ತಡ

ದ್ರವಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತವೆಯೇ?

ಪ್ರಯೋಗ 1

ಬಲೂನನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿದ ನಂತರ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸೆಲ್ಮೈಟೇಪ್ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸಿರಿ. ಬಲೂನಿನಲ್ಲಿ ಸೆಲ್ಮೈಟೇಪ್ ಅಂಟಿಸಿದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೂಜಿಯಿಂದ ಸಣ್ಣ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ಈ ಬಲೂನನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಈ ಮೊದಲು ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಆವಶ್ಯಿಸಿರಿ.

- ನೀರು ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಿಮ್ಮೆತ್ತದೆಯೇ?
- ಇದರಿಂದ ಯಾವ ನಿಗಮನಕ್ಕೆ ತಲುಪಬಹುದು?

ಪ್ರಯೋಗ - 2

ಒಂದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಾಟ್‌ಫಿಲ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ತಳಭಾಗದಿಂದ 3 ಸೆಂಟಿ ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಗಾತ್ರದ ನಾಲ್ಕೊಂದು ಸಣ್ಣ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ಬಾಟ್‌ಫಿಲ್ಮ ನೀರೆರೆಯಿರಿ.

ರಂಧ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರು ಹೊರಹೋಗುವುದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ.

ಹೊರಗೆ ಹರಿಯುವ ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ವಿಶೇಷತೆಗಳು ಯಾವುವು?

ಈ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ದ್ರವಗಳು ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕಿಗೂ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತಲ್ಪಡೇ.

ಆಳೆ ಮತ್ತು ಒತ್ತಡ

ದ್ರವಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತವೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿರಲ್ಲವೇ?

ದ್ರವದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಒತ್ತಡವು ಅನುಭವವಾಗುವುದೇ?

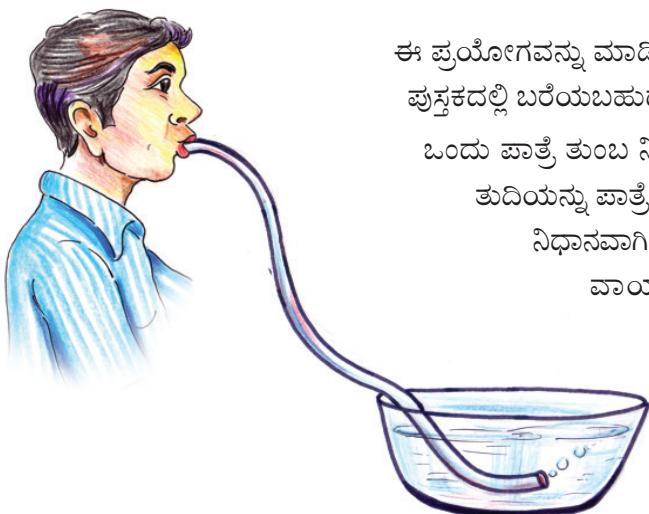
ಇದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ.

ಉದ್ದವಾದ ಒಂದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಾಟ್‌ಫಿಲ್ಮಲ್ಲಿ ತಳಭಾಗದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ಅಂತರದಲ್ಲಿ 3 ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದು ನೀರು ತುಂಬಿಸಿರಿ. ಹೊರ ಚಿಮ್ಮುವ ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ.

- ಎಲ್ಲಾ ರಂಧ್ರಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಸಮಾನ ದೂರಕ್ಕೆ ನೀರು ಹೊರಬೀಳುವುದೇ?
- ತಳಭಾಗದ ಕಡೆಗೆ ತಲಪ್ಪಾಗ ದ್ರವದ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಂಟಾಗುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು?
- ಬಾಟ್‌ಫಿಲ್ಮಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಾಗ ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವುಂಟಾಗುವುದೇ?

ದ್ರವದ ಮೇಲ್ಮೈಯಿಂದ ಆಳಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆ ದ್ರವದ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತಲ್ಪಡೇ?

ಮೇಲೇರುವ ವಾಯುಗುಳ್ಳಿ

ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿನೋಡಿರಿ. ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಘಲಿತಾಂಶ ಮತ್ತು ನಿಗಮನವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬಹುದು.

ಒಂದು ಪಾತ್ರೆ ತುಂಬ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಸಪೂರವಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಟ್ರೋಬಿನ ಒಂದು ತುದಿಯನ್ನು ಪಾತ್ರೆಯ ನೀರಿನ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿರಿ. ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಯ ಮೂಲಕ ನಿರಾಸವಾಗಿ ಲಾದಿರಿ. ಪಾತ್ರೆಯ ಕೆಳಭಾಗದಿಂದ ಮೇಲ್ಮೈಗಾದ ಕಡೆಗೆ ಮೇಲೇರುವ ವಾಯು ಗುಳ್ಳಿಗಳ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು?

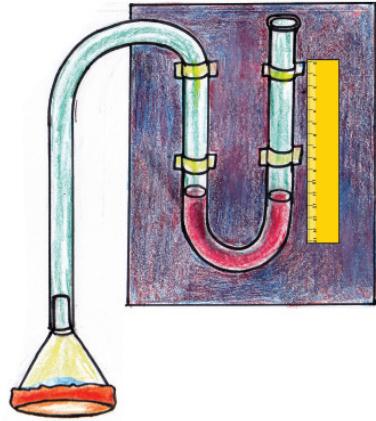
- ಅನೆಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವಾಗ ತಳ ಭಾಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅಗಲವಾಗಿ ಕಟ್ಟಲು ಕಾರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಬಹುದೇ?

ಒತ್ತಡ ಮಾಪಕ

ದ್ರವಗಳ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಅಳಿಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಉಪಕರಣವು ಒತ್ತಡಮಾಪಕ ಆಗಿದೆ. ನಾವೊಂದು ಒತ್ತಡ ಮಾಪಕವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ.

ಸಾಮಾನ್ಯಗಳು : ಪಾರದಶಕ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕೊಳವೆ (ಸಾಮಾನ್ಯ ಒಂದೂವರೆ ಮೀಟರ್ ಉದ್ದವಿರುವ) ಪನ್ನಾಲೆ, ಬಲೂನ್, ಹಲಗೆ, ಕಾಂಪ್, ಸ್ಕೈಲ್.

ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ : ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕೊಳವೆಯನ್ನು ಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಪ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ 'U'ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿರಿ. 'U' ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿಸಿರಿ. ಪನ್ನಾಲೆಯ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಅಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆಲೂನ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಡಯಫ್ರಮನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ. ಕೊಳವೆಯ ಇನ್ಸ್ಟಾಂದು ತುದಿಗೆ ಪನ್ನಾಲೆಯನ್ನು ಜೋಡಿಸಿರಿ. ಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಕೈಲನ್ನು ಇರಿಸಿರಿ.

ಚಟುವಟಿಕಾ ವಿಧಾನ : ಒಂದು ಬಾಲ್ಟಿ ತುಂಬ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಪನ್ನಾಲೆಯನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ಅಳಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟು ನೋಡಿರಿ. ಕೊಳವೆಯ ನೀರನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಏರಿಂತವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಪನ್ನಾಲೆಯ ಶಾಫ್ಟನ್	ಕೊಳವೆಯ ನೀರನ ಮಟ್ಟಿ (cm)
ನೀರನ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ	
ಬಾಲ್ಟಿಯ ನೀರನ	
ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ	
ಬಾಲ್ಟಿಯ ನೀರನ	
ತಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ	

ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿರಿ. ನೀವು ತಲುಪುವ ನಿಗಮನಗಳು ಯಾವುವು?

ವಿವಿಧ ದ್ರವಗಳನ್ನು ಸಮಾನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿರಿ.

ಕಾ ಉಪಕರಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅನಿಲಗಳ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಅಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಪನ್ನಾಲೆಯ ಬದಲು ಉದಿ ಹಿಗಿಸಿದ ಬಲೂನನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ನೋಡಿರಿ.

ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಾಧನೆಗಳು

- ಅನಿಲಗಳ ಒತ್ತಡ, ದ್ರವಗಳ ಒತ್ತಡ, ವಾತಾವರಣದ ಒತ್ತಡ ಎಂಬೀ ಆಶಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಒತ್ತಡವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಉಪಕರಣಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಾಗೂ ನಿರೂಪಿಸಿದ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.

- ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅನಿಲಗಳ ಒತ್ತಡ, ದುವರಳ ಒತ್ತಡ, ವಾತಾವರಣಾದ ಒತ್ತಡ ಎಂಬಿವುಗಳು ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡೋಣ

- ಅನಿಲಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ.
  - ಹೀರುಕೊಳವೆ (ಸೈಪ್ರೀ) ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದು.
  - ಬಲೂನನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸುವುದು.
  - ಗಳಿಂಬಿಸುವುದು.
  - ನೀರಾವಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು.
- ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ರಂಧ್ರವಿರುವ ಹೀರುಕೊಳವೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಪ್ರಯೋಜಿಸಿದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ?
  - ನೀರು ಹೀರುಕೊಳವೆಯ ರಂಧ್ರದ ಮೂಲಕ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದು.
  - ಹೀರುಕೊಳವೆಯೊಳಗೆ ವಾಯುವಿನ ಒತ್ತಡವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು.
  - ಹೀರುಕೊಳವೆಯಲ್ಲಿರುವ ರಂಧ್ರದ ಮೂಲಕ ವಾಯು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದು.
  - ಹೀರುಕೊಳವೆಯೊಳಗೆ ವಾಯುವಿನ ಒತ್ತಡವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ಮುಳುಗುತ್ತಜ್ಜರು ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವರು. ಯಾಕೆ?
- ಆಸ್ತ್ರೇಯಲ್ಲಿ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ದ್ರಿಪ್ರೋ ಕೊಡುವಾಗ ಡ್ರಿಪ್ರೋ ಬಾಟ್ಲಿಯ ಮೇಲ್ಬಾಗದಲ್ಲಿ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಚುಚ್ಚಿ ಇರಿಸುವುದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೀರಲ್ಲವೇ? ಇದು ಯಾಕೆ?
- ಬಲವಾದ ಗಳಿಂಬಿಸುವಾಗ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲ್ಬಾವಣೆಯ ಶೀಟ್, ಹಂಚು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಹಾರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೀರಲ್ಲವೇ. ಇದು ಯಾಕಾಗಿರಬಹುದು?

ಮುಂದುವರಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

- ಗಾಬಿನ ಗ್ಲೂಸಿನಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿಸಿ ಹೇಪರ್ ಕಾಡ್‌ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ ಬಳಿಕ ಕವುಚೆಹಾಕೆ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಲ್ಲವೇ. ಈ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಗ್ಲೂಸಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನೀರನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ. ಗ್ಲೂಸನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಹೇಪರ್ ಕಾಡ್‌ನ ಗಾತ್ರವನ್ನು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿಯೂ ಗ್ಲೂಸನ್ನು ಓರೆಯಾಗಿರಿಸಿಯೂ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಬ್ರಹ್ಮಾಯ ಮತ್ತು ಜೀವರಕ್ತ

ಅನುವಿನ ಈಚು ಕಲಿಕೆ

“ತಂದೆಯೋಡನೆ ಈಚು ಕಲಿಯಲು ಒಂದು ರಜಾದಿನದಂದು ಹೋದದ್ದನ್ನು ನಾನೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯಲಾರೆ. ತಂದೆಯ ಕೃಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ಕೈ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಲಯಬಧವಾಗಿ ಚಲಿಸಿ ಈಜಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನು. ನನಗರಿವಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ ನನ್ನ ತಲೆಯು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಖಗಿತು. ಭಾಯಿ ಮತ್ತು ಮೂಗಿಗೆ ನೀರು ಹೋಗಿ ಉಸಿರುಕಟ್ಟಿ ಚಡಪಡಿಸಿದ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು... ಹೋ... ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಅನುಭವವಾಗಿತ್ತು ಅದು.”

ಅನುವಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ಕೇಳಿದಿರಲ್ಲವೇ? ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕೂಡಾ ಉಸಿರಾಡದೇ ಇರಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ...

ಈಗ ನಾವ್ಯಾಮ್ಯೈ ಉಸಿರು ಹಿಡಿದು ನೋಡೋಣ. ಯಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಉಸಿರು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ?

ಒಂದು ಹಂತ ಕಳೆದರೆ ನಮಗರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ ನಾವು ಉಸಿರಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲವೇ? ಇದರಫರ್ಣ ವಾಯು ಇಲ್ಲದೆ ನಮಗೆ ಜೀವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲವೇ?

ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ಸಲ ನಾವು ಉಸಿರಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮಿನಿಟಿನಲ್ಲಿ ನೀವೆಷ್ಟು ಸಲ ಉಸಿರಾಡುತ್ತೀರಿ? ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರಿ.

ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛಾವ್ಯ

ಉಸಿರಾಡುವಾಗ ಏನು ಸಂಭವಿಸುವುದು? ಉಸಿರಿಳೆದು ಕೊಳ್ಳಿರಿ. ವಾಯು ಒಳ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು ಅನುಭವವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಇನ್ನು ಮೂಗಿನ ಕೆಳಗೆ ಹಸ್ತವನ್ನಿರಿಸಿ ಒಳಗೆಳೆದ ವಾಯುವನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೊರಬಿಡಿರಿ. ಏನು ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ?

ವಾಯುವನ್ನು ಒಳಗೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಉಚ್ಛಾವ್ಯ (Inspiration) ಎಂದೂ ಹೊರಬಿಡುವುದನ್ನು ನಿಶಾಸ (Expiration) ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

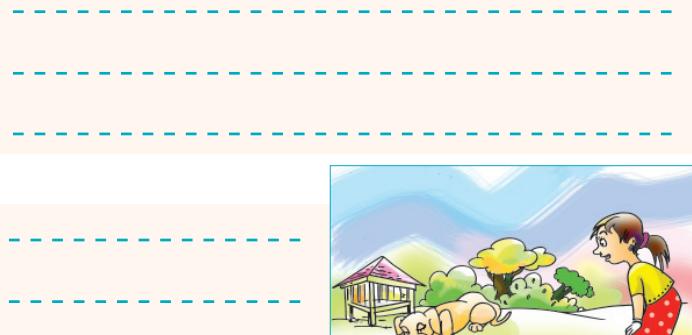
ಪಕ್ಕೆಲುಬಿನ ಚಲನೆ

ಇನ್ನು ಎರಡು ಬದಿಯ ಪಕ್ಕೆಲುಬುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಸ್ತವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ದೀಘರವಾಗಿ ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛಾವ್ಯ ನಡೆಸಿರಿ. ಉಚ್ಛಾವ್ಯ ನಡೆಯುವಾಗ ಮತ್ತು ನಿಶಾಸ ನಡೆಯುವಾಗ ಪಕ್ಕೆಲುಬುಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬದಲಾವನೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ?

ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತಕದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿರಿ.

ಉಚ್ಛ್ವಾಸ ನಡೆಯುವಾಗ	ನಿಶ್ಚಾಸ ನಡೆಯುವಾಗ
ಪಕ್ಕೆಲುಬುಗಳು ಮೇಲೇರುವುದು ಎದೆಗೂಡು ಹಿಗ್ಗುವುದು	....

ನಿಮಗೆ ಪರಿಚೀತವಾಗಿರುವ ಇತರ ಜೀವಿಗಳೂ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛಾಸ ನಡೆಸುತ್ತವೆಯೇ? ಅವುಗಳ ಪಕ್ಕೆಲುಬಿನ ಚಲನೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಕಂಡುಕೊಂಡ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರ.

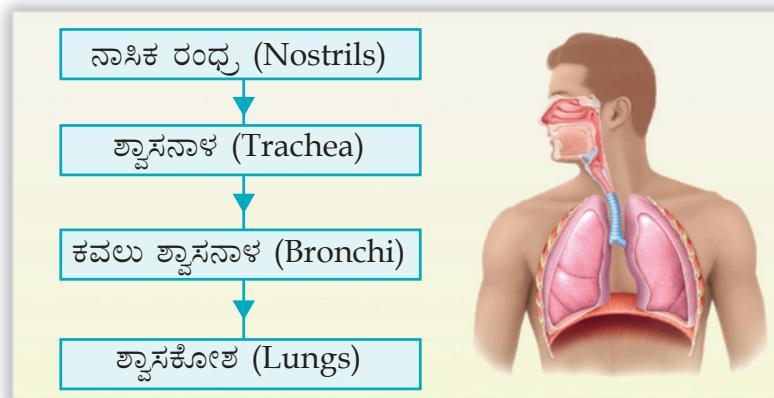
ಈ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಗಳಿಂದ ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ವಿಚಾರಗಳು ಯಾವುವು?

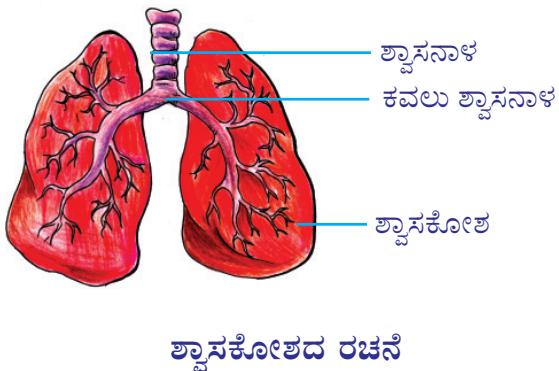
ಉಚ್ಛ್ವಾಸದ ಸಂಧರ್ಥದಲ್ಲಿ ಒಳಗೆಳಿದುಕೊಂಡ ವಾಯು ಎಲ್ಲಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತದೆ?

ಉಚ್ಛ್ವಾಸ ವಾಯು ಹಾದುಹೋಗುವ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿಽಂ.

ಮನುಷ್ಯನ ಉಸಿರಾಟ ವ್ಯೂಹ

ಒಂದು ಜೊತೆ ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಉಸಿರಾಟದ ಪ್ರಥಾನ ಅಂಗಗಳಾಗಿವೆ. ಎದೆಗೂಡಿನೊಳಗೆ (Thorax) ಪಕ್ಕೆಲುಬುಗಳಿಂದ ಅವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ವಾಯು ಶ್ವಾಸಕೋಶದೊಳಗೆ ಹೇಗೆ ತಲುಪುವುದು? ಯಾವ ಯಾವ ಅಂಗಗಳು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ತೂಕ್ಕುತ್ತವೆ?

ಉಸಿರಾಟ ವ್ಯಾಹ (Respiratory System)

ಮೂಗು, ಶ್ವಾಸನಾಳ, ಕವಲು ಶ್ವಾಸನಾಳ, ಶ್ವಾಸಕೋಶ ಎಂಬಿವುಗಳು ಮನುಷ್ಯ ಉಸಿರಾಟವ್ಯಾಹದ ಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ. ಶ್ವಾಸನಾಳವು ಉದ್ದವಾದ ಒಂದು ಕೊಳವೆಯಂತಿದೆ. ಶ್ವಾಸನಾಳದ ಕವಲಗಳು ಕವಲು ಶ್ವಾಸನಾಳಗಳಾಗಿವೆ. ಶ್ವಾಸನಾಳದ ಬಿತ್ತಿಯು C ಆಕೃತಿಯ ಮೃದ್ಗಣಿ ಉಂಗುರಗಳಿಂದ ಆಧರಿಸಲಬೇಕಿದೆ. ಶ್ವಾಸಕೋಶವು ಸ್ವಂಚಿನಂತಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವಾಯು ಕೋಣೆಗಳಿವೆ ಬಲಭಾಗದ ಶ್ವಾಸಕೋಶವು ಎಡಭಾಗದ ಶ್ವಾಸಕೋಶಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡದು.

ಉಸಿರಾಟ ನಡೆಯುವಾಗ

ಉಸಿರಾಟ ವ್ಯಾಹದ ಭಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರಲ್ಲವೇ ಮೂಲಕ ಒಳ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ವಾಯು ಶ್ವಾಸಕೋಶಕ್ಕೆ ತಲುಪುವುದು ಹೇಗೆಂದು ನೋಡೋಣ.

ಶ್ವಾಸಕೋಶವು ವಿಕಾಸಹೊಂದುವಾಗ ವಾಯು ಒಳ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು. ಸಂಕುಚಿಸುವಾಗ ವಾಯು ಹೊರಹೋಗುವುದು. ಮಾಂಸ ಪೇಶಿಗಳು ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಃ ವಿಕಸಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಂಕುಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಹಾಗಾದರೆ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಚಲನೆಗಳು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಹೇಗೆ?

ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳ ಸಂಕೋಚನ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕೋಚನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಕೆಲವು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ನಮ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿವೆ.

ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳು ಕಾಯುಟವೆಸುವುದು ಹೇಗೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಮಾದರಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ.

ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಮಾದರಿಯ ತಯಾರಿ

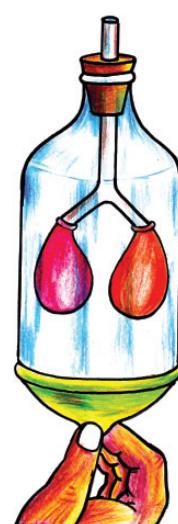
ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು : Y ಟ್ರೋಬ್, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಲೂನ್, ಎರಡು ಸಣ್ಣ ಬಲೂನ್‌ಗಳು, ಒಂದು ಲೀಟರಿನ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಾಟ್, ಕೋಕೋಡ್.

ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ : ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಾಟ್‌ಯನ್ನು ಅಧರದಷ್ಟು ತುಂಡರಿಸಿ.

Y ಟ್ರೋಬ್‌ನ ಎರಡೂ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಣ್ಣ ಬಲೂನ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ.

ಕೋಕೋಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಂಧ್ರವನ್ನು ಟುಮಾಡಿ ಅದರ ಮೂಲಕ Y ಟ್ರೋಬನ್ನು ಚಿತ್ರುದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿ.

ಅನಂತರ ಬಾಟ್‌ಯ ತೆರೆದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಲೂನಿನ ಅಧರಭಾಗವನ್ನು ತುಂಡರಿಸಿ ತೆಗೆದು ಆವರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿ.

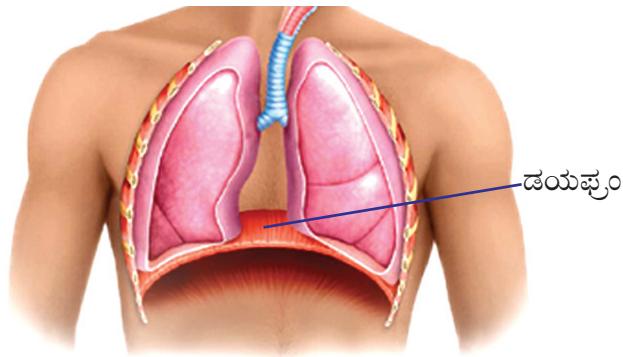

ಚಟುವಟಿಕೆಯ ವಿಧಾನ : ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಬಲೂನಿನ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಎಳೆಯಿರಿ. ಬಾಟ್ಲಿಯೊಳಗಿನ ಬಲೂನುಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ. ಅನಂತರ ಬಲೂನನನ್ನು ಪೂರ್ವಾಂಶಿಗೆ ತನ್ನಿರಿ. ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಾಣುವಿರಿ?

- ಎಳೆದು ಕಟ್ಟಿದ ಬಲೂನನನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಎಳೆದಾಗ ಬಾಟ್ಲಿಯೊಳಗಿನ ಏರಡು ಬಲೂನೋಗಳು ಹಿಗ್ಗಲು ಕಾರಣವೇನು?
- ಬಲೂನನನ್ನು ಪೂರ್ವಾಂಶಿಗೆ ತಂದಾಗ ಬಾಟ್ಲಿಯೊಳಗಿನ ಬಲೂನೋಗಳು ಸಂಕುಚಿಸಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳ ಸಂಕೋಚನ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕೋಚನವು ಇದೇ ರೀತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಟ್ಲಿಯ ಅಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಳೆದು ಕಟ್ಟಿದ ಬಲೂನಿನಂತೆ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಸಂಕೋಚನ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕೋಚನಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ‘ಡಯಪ್ರೂ’ ಎಂಬ ಒಂದು ಭಾಗ ನಮ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿದೆ.

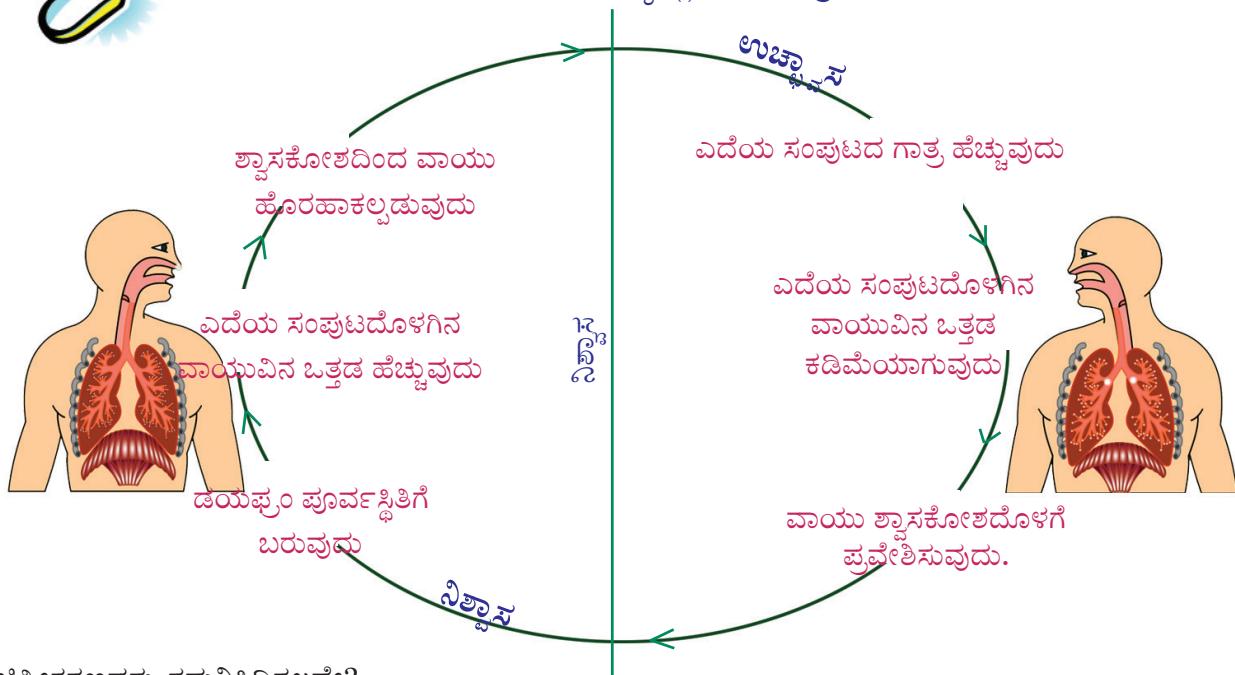
ಎದೆಯ ಸಂಪುಟದ ಅಡಿಭಾಗದ ಮಾಂಸ ಪೇತಿಗಳ ಪದರಾದ ಡಯಪ್ರೂ ಹಾಗು ಪಕ್ಕಲುಬಿಗೆ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ವರಾಂಸ ಪೇತಿಗಳು ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಸಂಕೋಚನ ವಂತ್ತು ವ್ಯಾಕೋಚನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಡಯಪ್ರೂನ ಕುರಿತಾದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಓದಿದಿರಲ್ಲವೇ? ಚಿತ್ರವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

Edubuntu - School Resource ‘ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಟ ಕ್ರಿಯೆ’ ನೋಡಿ

ಚಿತ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಿರಲ್ಲವೇ?

ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳ ಸಂಕೋಚನ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕೋಚನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಬಹುದೇ?

ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ಉಚಾರಣೆ ವಾಯು	ಪ್ರಮಾಣ (ಶೇಕಡಾದಲ್ಲಿ)	ನಿಶ್ಚಯ ವಾಯು	ಪ್ರಮಾಣ (ಶೇಕಡಾದಲ್ಲಿ)
ಒಕ್ಕೆಜನ್ನು	21	ಒಕ್ಕೆಜನ್ನು	15
ಕಾಬಣ್ಣ ಡೈ ಒಕ್ಕೆಂಡ್	0.04	ಕಾಬಣ್ಣ ಡೈ ಒಕ್ಕೆಂಡ್	4
ನೈಟ್ರಜನ್ನು	78	ನೈಟ್ರಜನ್ನು	78
ನೀರಾವಿ	0.96	ನೀರಾವಿ	3

- ಉಚಾರಣೆ ವಾಯು ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಯ ವಾಯುವಿನ ಯಾವ ಯಾವ ಫಳಕಗಳ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಕಂಡುಬರುವುದು?
- ಉಸಿರಾಟದ ಮೂಲಕ ಯಾವ ಯಾವ ಫಳಕಗಳು ಹೊರಹಾಕಲ್ಪದ್ಯತೆವೆ?

ನಿಶ್ಚಯ ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿ ನೀರಾವಿ ಮತ್ತು ಕಾಬಣ್ಣ ಡೈ ಒಕ್ಕೆಂಡ್ ಇವೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ.

ಪ್ರಯೋಗ-1

ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯ ವಾಯುವನ್ನು ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿರಿ. ಕನ್ನಡಿಯ ಮೇಲ್ತ್ಯಾಯಲ್ಲಿ ಮಂಜು ಮುಸುಕಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೇ? ನಿಶ್ಚಯ ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿರುವ ನೀರಾವಿಯು ಕನ್ನಡಿಗೆ ತಾಗಿದಾಗ ಅದು ತಣೆದು ನೀರ ಹನಿಗಳಾಗುವುದು.

ಪ್ರಯೋಗ -2

ಎರಡು ಬೀಕರುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಅಧ್ಯ ಭಾಗದಷ್ಟು ಸುಣ್ಣದ ತಿಳಿ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಉದಿರಿ. ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಚೌರ್ಪರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ವಾತಾವರಣದ ವಾಯುವನ್ನು ಹಲವು ಸಲ ಹಾಯಿಸಿರಿ. ಬೀಕರುಗಳಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸವುಂಟಾಗುವುದೇ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಹಾಲಿನ ಬಣ್ಣ

ಸುಣ್ಣದ ತಿಳಿನೀರು ಕ್ಯಾಲ್ನಿಯಂ ಹೈಡ್ರೋ ಕೆಂಡ್ ಆಗಿದೆ. ಸುಣ್ಣದ ತಿಳಿನೀರನ ಮೂಲಕ ಕಾಬಣ್ಣ ಡೈ ಒಕ್ಕೆಂಡನ್ನು ಹಾಯಿಸಿದಾಗ ಕ್ಯಾಲ್ನಿಯಂ ಕಾಬಣೇಟ್ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸುಣ್ಣದ ತಿಳಿನೀರು ಬೀಳಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುವುದು.

ತಿಳಿಯಾದ ಸುಣ್ಣದ ನೀರನ ಬಣ್ಣವು ಹಾಲಿನ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಲು ಕಾರಣವೇನೇಂದು ತಿಳಿಯಿತಲ್ಲವೇ?

ಶಾಸನಾಳದಲ್ಲಿ ತಡೆಯುಂಟಾದರೆ

ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಹಾರ ಅಥವಾ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳು ಶಾಸನಾಳದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡು ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೆ ತಡೆಯುಂಟಾಗುವುದು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣ ಪ್ರಥಮ ಬೆಕೆಷ್ಟೆ ನೀಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು.

ವೈಕೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಳಸಿ ಹಿಡಿಯಿರಿ. ಒಂದು ಕ್ಯೆಯ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಮಡಚಿ ಹಿಡಿದು ಪಕ್ಕೆಲುಬಿನ ಕೆಳಗೆ ಇರಿಸಿರಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹಸ್ತವನ್ನು ಅದರ ಮೇಲಿರಿಸಿ ಫಕ್ಕನೆ ಆದುಮಿರಿ.

ಶಿಶುಗಳಲ್ಲಿ

ಮಡಚಿದ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಕವುಚಿ ಮಲಗಿಸಿ ಭುಜಾಫ್ಫಿಗಳಿಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿ ತಟ್ಟಿರಿ.

ಉಸಿರಾಟದ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ

ಎಕಕೋಶಜೀವಿಯಾದ ಅಮೀಬದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಉಸಿರಾಟದ ಅಂಗ ಇಲ್ಲ. ಕೋಶಪರೆಯ ಮೂಲಕ ವಾಯು ಒಳಕೊ೦ಬೊರಕೊ೦ಬೊರಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಸರಣಗೊಳ್ಳುವುದು.

ತೇವಯುಕ್ತವಾದ ಚಮಚು ಎರೆಹುಳದ ಉಸಿರಾಟದ ಅಂಗ. ಆದುದರಿಂದ ಎರೆಹುಳಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ತೇವಯುಕ್ತ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಿಸಿಗುವುದು.

ಎಲ್ಲಾ ಷಟ್ಟದಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶರೀರದ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲುಗಳಾಗಿ ಸ್ಟ್ರಾರಂಡ್‌ಗಳು ಕಾಣಲ್ಪಡುವುದು. ಷಟ್ಟದಿಗಳ ಉಸಿರಾಟದ ಅಂಗವು ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಕಾಣಲ್ಪಡುವ ನಾಳಗಳ ಜಾಲವಾಗಿದೆ.

ಕಿವಿರುಗಳು (Gills) ಮೀನುಗಳ ಉಸಿರಾಟದ ಅಂಗ. ಬಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ನೀರು ಕಿವಿರುಗಳಿಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಾದುಹೋಗುವಾಗ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಂಡಿರುವ ಒಕ್ಕಿಜನ್ ರಕ್ತಕೆಳೆ ವಿನಿಮಯಗೊಳ್ಳುವುದು. ಅಕ್ಕೇರಿಯಂನಲ್ಲಿರುವ ಮೀನುಗಳು ಆಗಾಗ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ನೀರನ್ನು ಒಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಂಡಿಟ್ಟಿರಲ್ಲವೇ? ಆದು ಯಾಕಿರಬಹುದು? ಕೆಲವು ವಿಧದ ಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಕಿವಿರುಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ನೀರವಾಗಿ ವಾತಾವರಣದ ವಾಯುವನ್ನು ಉಸಿರಾಡಲು ಬೇಕಾದ ಷ್ವವಷ್ಟೆಯೂ ಇದೆ. ಇದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಷ್ವವಷ್ಟೆ ಮಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವುಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸಮಯ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಜೀವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮುಗುಡು (ಮುಷಿ), ಹಾವುತಲೆ ಮೀನು (ವರಾಲ್), ಈಲ್ ಮುಂತಾದ ಮೀನುಗಳಿಗೆ ಈ ಸಾಮಧ್ಯವಿದೆ.

ನೆಲದ ಮೇಲಿರುವಾಗ ಶಾಸಕೋಶದ ಮೂಲಕವೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವಾಗ ಚಮಚದ ಮೂಲಕವೂ ಉಸಿರಾಡಲು ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಸಸ್ಯಗಳು ಕಾಬಡನ್ನು ಡೈ ಓಕ್ಸಿಡನ್ನು ಉಸಿರಾಡುತ್ತವೆ ಅಲ್ಲವೇ?

ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ಸಸ್ಯಗಳು ದ್ಯುತಿಸಂಖ್ಯೆಷಣಗೆ ಕಾಬಡನ್ನು ಡೈ ಓಕ್ಸಿಡನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳು ಓಕ್ಸಿಜನನ್ನೇ ಉಸಿರಾಡುತ್ತವೆ.

ಸುನೀತ ಮತ್ತು ವಿನು ವಾದ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಿರಲ್ಲವೇ?

ಈ ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

ಸಸ್ಯಗಳು ಉಸಿರಾಡುತ್ತವೇಯೇ?

ಸಸ್ಯ ಉಸಿರಾಟದಲ್ಲಿ ವಿನಿಮಯಗೊಳ್ಳುವ ಅನಿಲಗಳು ಯಾವುವು?

ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳೂ ಉಸಿರಾಡುತ್ತವೇಯೆಂದು ತಿಳಿಯಿತಲ್ಲವೇ.

ಜೀವಿಗಳು ಅವುಗಳ ಪರಿಸರದಿಂದ ಓಕ್ಸಿಜನ್ ಹೀರಿ ಕಾಬಡನ್ನು ಡೈ ಓಕ್ಸಿಡನ್ನು ಹೊರಬಿಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಉಸಿರಾಟ

ಉಸಿರಾಟ ವಾಯು ರಕ್ತಕ್ಕೆ

ಶ್ವಾಸಕೋಶಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದ ಓಕ್ಸಿಜನ್‌ಗೆ ಬಳಿಕ ಏನು ಸಂಭವಿಸುವುದು? ಉಸಿರಾಟವೆಂದರೆ ಅನಿಲಗಳ ವಿನಿಮಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದೆವಲ್ಲವೇ? ಈ ಅನಿಲ ವಿನಿಮಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹಂತಗಳಿವೆ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹಂತದ ಕುರಿತು ನಾವು ಇದುವರೆಗೆ ಚೆಚೆಸಿದೆವು. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಚಿತ್ರೀಕರಣವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ.

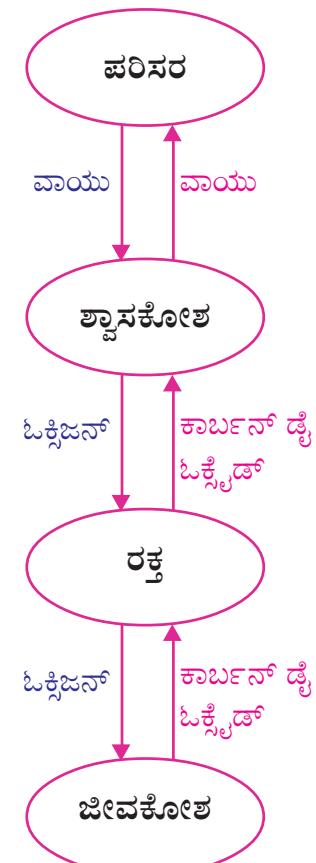
ಶ್ವಾಸಕೋಶಕ್ಕೆ ತಲುಪುವ ಓಕ್ಸಿಜನ್ ಜೀವಕೋಶಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಜೀವಕೋಶಗಳಲ್ಲಂಟಾಗುವ ಕಾಬಡನ್ ಡೈ ಓಕ್ಸಿಡ್ ಶ್ವಾಸಕೋಶಕ್ಕೂ ತಲುಪುವುದು ಹೇಗೆ?

ರಕ್ತವು ಶರೀರದ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಕೋಶಗಳಿಗೆ ಓಕ್ಸಿಜನನ್ನು ತಲುಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಜೀವಕೋಶಗಳಿಂದ ಕಾಬಡನ್ ಡೈ ಓಕ್ಸಿಡನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಶ್ವಾಸಕೋಶಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸುವುದು ಎಂದು ಚಿತ್ರೀಕರಣದಿಂದ ಅಧ್ಯವಾಯಿತಲ್ಲವೇ. ಜೀವಕೋಶಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಕರುಳಿನಿಂದ ಜೀವಕೋಶಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವುದೂ ರಕ್ತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಈ ಮೊದಲೇ ಕಲಿತಿರುವಿರಲ್ಲವೇ.

ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಟ

ಸಸ್ಯಗಳು ತಮ್ಮ ಪರಿಸರದಿಂದ ಓಕ್ಸಿಜನನ್ನು ಹೀರಿ ಕಾಬಡನ್ ಡೈ ಓಕ್ಸಿಡನ್ನು ಹೊರಬಿಡುತ್ತವೆ. ಎಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸೂಕ್ಷರಂದ್ರಗಳಾದ ಪತ್ರಸೂಕ್ಷರಂದ್ರಗಳ (Stomata) ಮೂಲಕ ಅನಿಲಗಳ ವಿನಿಮಯ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಸಸ್ಯಗಳ ಉಸಿರಾಟದ ದರ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ.

Edubuntu - School Resource 'ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನಿಲ ವಿನಿಮಯ' ನೋಡಿರಿ.

ಜೀವಕೋಶಗಳಿಗೆ ತಲುಪುವ ಪ್ರೋಫೆಕಾಂಶಗಳು ಓಕ್ಸಿಜನ್ ನೊನ ಸಹಾಯದಿಂದ ವಿಭಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬೈತ್ನಿಪುಷ್ಟಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವುದು. ಓಕ್ಸಿಜನ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೋಫೆಕಾಂಶಗಳನ್ನು ರಕ್ತವು ಸಾಗಿಸುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತಲ್ಲವೇ? ರಕ್ತದ ಮೂಲಕ ಸಾಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಯಾವುವು?

ಕೆಲವು ಜೀವಧಾರು ಮತ್ತು ಗ್ರೂಕೋಸನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ರಕ್ತಕ್ಕೆ ಚುಚ್ಚುವುದು ಯಾಕೆಂದು ವಿವರಿಸಬಹುದೇ?

- ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ರಕ್ತವಿದೆಯೇ?
- ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳ ರಕ್ತದ ಬಣ್ಣ ಕೆಂಪು ಆಗಿರುವುದೇ?

ಮನುಷ್ಯನ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ

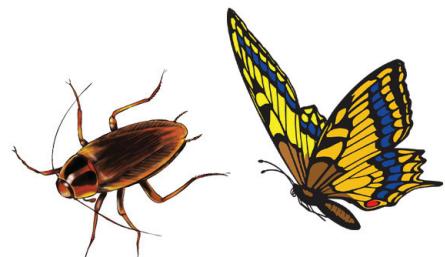
ಮನುಷ್ಯ ರಕ್ತಕ್ಕೆ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹಿಮೋಗ್ಲೋಬಿನ್ ಎಂಬ ವಣಿಕದ್ವಾರ ಇರುವಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಶ ಮತ್ತು ಪ್ರೋಟೀನನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಯೋಂಕವಾಗಿದೆ. ಓಕ್ಸಿಜನ್ ಮತ್ತು ಕಾಬಣ್ಣ ದ್ವೇ ಓಕ್ಸಿಗ್ಲೋಬಿನ್ ಸಾಗಾಟದಲ್ಲಿ ಹಿಮೋಗ್ಲೋಬಿನ್ (Haemoglobin) ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವಹಿಸುವುದು.

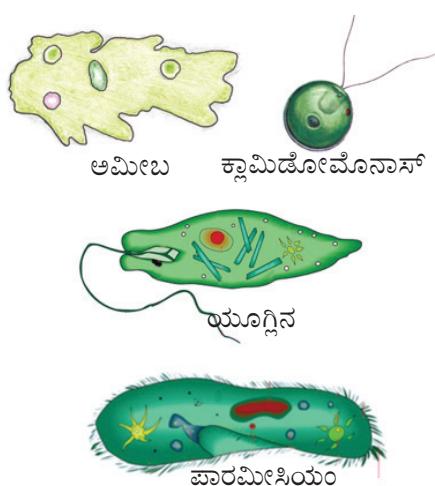
ಇತರ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ

ಷಟ್ಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇಹದ ಎಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವ ದ್ರವದ ಮೂಲಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸಾಗಾಟ ನಡೆಯುವುದು.

ಹಿಮೋಗ್ಲೋಬಿನ್ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಈ ದ್ರವಕ್ಕೆ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲ.
ಪ್ರವಹಿಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೋಳವೆಗಳೂ ಇಲ್ಲ.

ಎಕಕೋಶಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸಾಗಾಟಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೋಳಿಕಾದೃವ್ಯವು (Cytoplasm) ಇಲ್ಲಿ ಸಾಗಾಟದ ಮಾರ್ಪಾಯಿ.

ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತವು ಕಾಣಲ್ಪಡುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರೋಫೆಕಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಓಕ್ಸಿಜನನ್ನು ತಲುಪಿಸುವ ಸಾಗಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

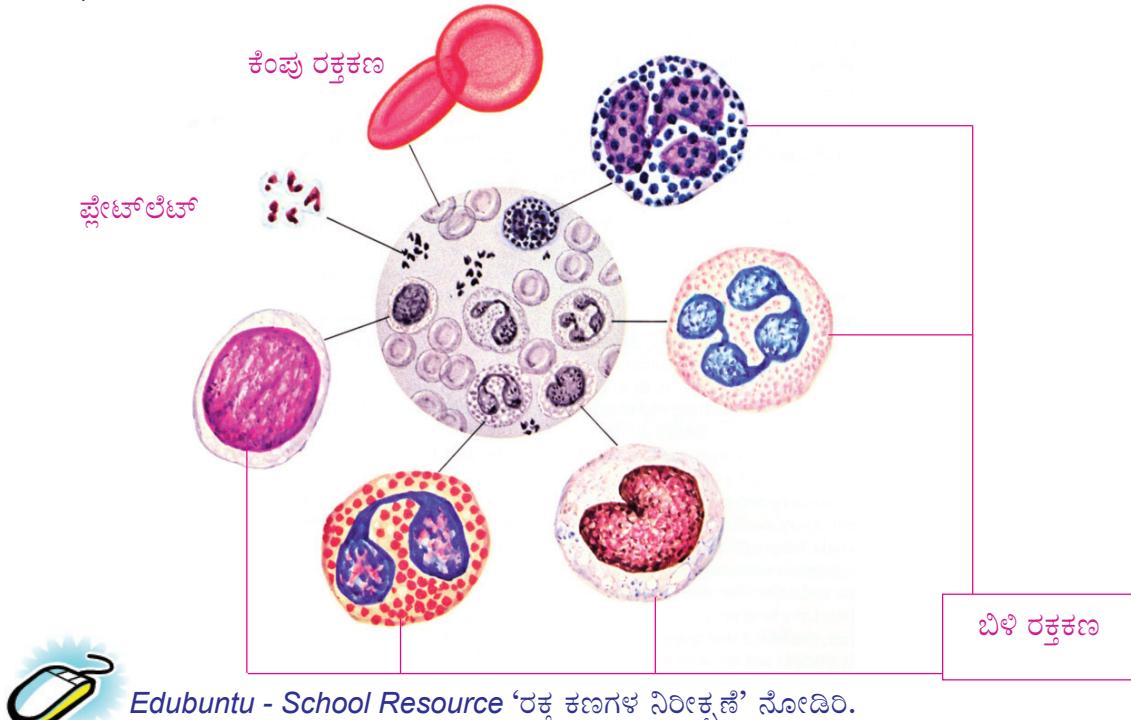
ರಕ್ತ ಬೆವರು

ಹಿಪ್ಪೋಪ್ರೋಟಾಮಸ್ ಕೆಂಪು ಬೆವರನ್ನು ಹೊರಸೂಸುವ ಜೀವಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
ಚಮುದ ಹೆಚ್ಲೆಲ್ಲೆಗೆ ಸ್ವವಿಸಲ್ಪಡುವ ಈ ಕೆಂಪು ಹನಿಗಳನ್ನು ರಕ್ತ ಬೆವರು (Blood Sweat) ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ರಕ್ತವೂ ಅಲ್ಲ,
ಬೆವರೂ ಅಲ್ಲ. ರೋಗಾಣಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲು ಚಮುದ ನೇರ ಕೆಳಗಿರುವ ಗ್ರಂಥಿಗಳು ಬಿಡುಗಡೆಸೊಳಿಸುವ ಸ್ವಾವವಾಗಿದೆ!

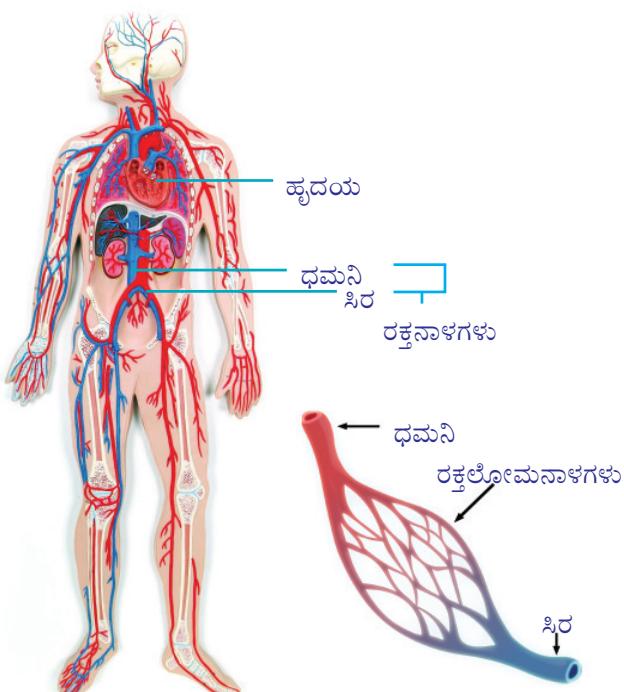
ರಕ್ತಕಣಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸೋಣ

ರಕ್ತಕಣಗಳಿರುವ ಒಂದು ಸ್ಪ್ರೆಡನ್ ಮೈಕ್ರೋಸ್ಕೋಪಿನ ಮೂಲಕ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ. ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಚಾಟಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ವಿವಿಧ ರಕ್ತಕಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರಿ.

ರಕ್ತವು ಕೆಂಪು ರಕ್ತಕಣಗಳು, ಬಿಳಿ ರಕ್ತಕಣಗಳು, ಪ್ಲೇಟ್‌ಲೆಟ್‌ಗಳು ಎಂಬೀ ಜೀವಕೋಶಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಮಾ ಎಂಬ ದ್ರವಾಂಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು ರೀತಿಯ ಬಿಳಿರಕ್ತಕಣಗಳಿವೆ. ಪ್ಲಾಸ್ಮಾವು 90 ಶೇಕಡಾಕ್ಷಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ನೀರನೊಳಗೊಂಡಿದೆ.

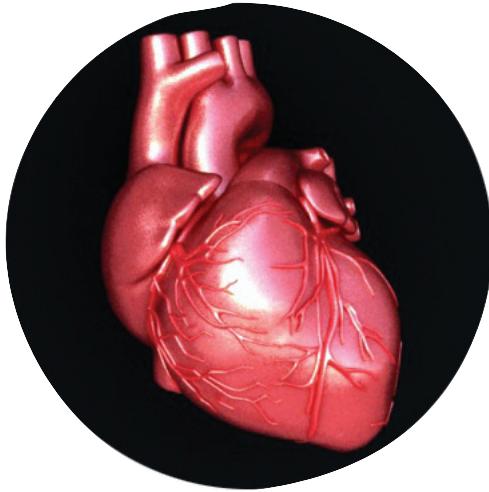
ರಕ್ತ ಪರಿಚಲನೆ (Blood Circulation)

ಶರೀರದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ರಕ್ತವು ಹೇಗೆ ತಲುಪುವುದು? ಬಿತ್ತವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ.

ಹೃದಯದಿಂದ ರಕ್ತವನ್ನು ಶರೀರದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದವುದು ಮತ್ತು ಶರೀರದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೃದಯಕ್ಕೆ ತರುವುದನ್ನು ರಕ್ತಪರಿಚಲನೆ ಎನ್ನಬರು. ರಕ್ತ ಪರಿಚಲನಾ ವ್ಯಾಹರದ ಭಾಗಗಳು ಯಾವುವು?

ರಕ್ತ ಪರಿಚಲನಾ ವ್ಯಾಹರ ಹೃದಯ, ರಕ್ತನಾಳಗಳು, ರಕ್ತ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ರೀತಿಯ ರಕ್ತನಾಳಗಳಿವೆ. ಧಮನಿಗಳು, ಸಿರಗಳು, ಮತ್ತು ಲೋಮನಾಳಗಳು.

ಮನುಷ್ಯ ಹೃದಯ

ಹೃದಯವು ರಕ್ತಪರಿಬಳನಾ ವ್ಯಾಹದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಹೃದಯವು ರಕ್ತವನ್ನ ಶರೀರದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಪಂಪ್ ಮಾಡುವುದು. ಮನುಷ್ಯ ಹೃದಯದ ವಿಶೇಷತೆಗಳು ಯಾವುವು?

- ಮುಣ್ಣಿಯ ಗಾತ್ರವಿದೆ.
- ಎದೆಯ ಸಂಪುಟದೊಳಗೆ ಪಕ್ಕೆಲುಬುಗಳಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು.
- ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳಿವೆ.
- ಪೆರಿಕಾಡಿಕ ಯಂ ಎಂಬ ದ್ವಿಪರೆಯಿಂದ ಅವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
- ನಾಲ್ಕು ಕೋಣಗಳಿವೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳೂ ಹೃದಯವಿದೆಯೇ?

ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳ ಹೃದಯಕ್ಕೂ ನಾಲ್ಕು ಕೋಣಗಳಿವೆಯೇ?

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಉಪಕರಣವನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿರುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಈ ಉಪಕರಣ ಯಾವುದು?

ಇದರ ಉಪಯೋಗವೇನು?

ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಉಪಕರಣವನ್ನು ನಾವು

ರೆನೆ ಲೆನಕ್ಸ್

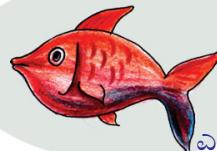
ಹೃದಯ ಬಡಿತವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಉಪಕರಣವೇ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್‌ಲೌಪ್. ಇದನ್ನು ಹೊತ್ತಮೊದಲಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದವನು ರೆನೆ ಲೆನಕ್ಸ್ ಎಂಬ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿರುವನು.

ಎದು ಜೊತೆ ಪಾಶ್ವ ಹೃದಯಗಳು

ಪದಿಮಾರು ಕೋಣಗಳಿರುವ ಹೃದಯ

ಎರಡು ಕೋಣಗಳಿರುವ ಹೃದಯ

ಮೂರು ಕೋಣಗಳಿರುವ ಹೃದಯ

ನಾಲ್ಕು ಕೋಣಗಳಿರುವ ಹೃದಯ

ನಾಲ್ಕು ಕೋಣಗಳಿರುವ ಹೃದಯ

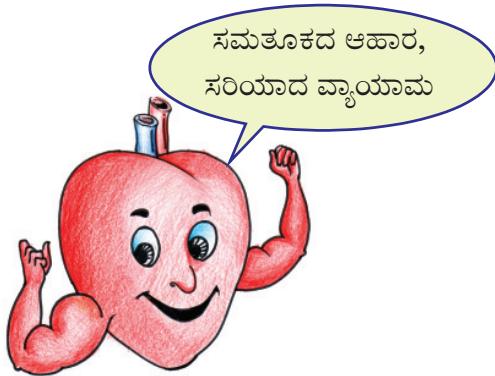
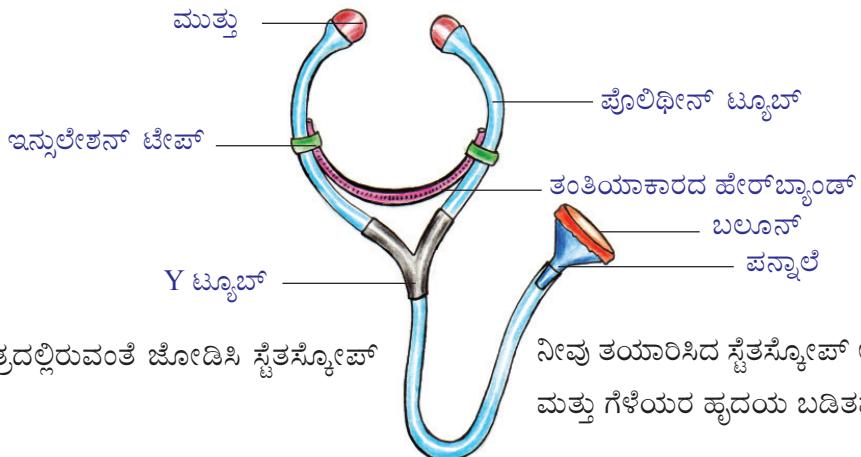

ತಯಾರಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಸ್ಟೈಲೋಪ್ ತಯಾರಿಸುವ

ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು:

ಪೊಲಿಥೀನ್ ಟ್ರೂಬ್, Y ಟ್ರೂಬ್, ಮುತ್ತಗಳು, ಬಲೂನ್, ಪನ್ನಾಲೆ, ಸ್ಟೀಲ್ ಟಂಗ್ ಕ್ಲೀನರ್ / ತಂತಿಯಾಕಾರದ ಹೇರ್ ಬ್ಯಾಂಡ್, ಇನ್ಸ್ಲೇಶನ್ ಟೇಪ್.

ಹೃದಯ ಸ್ವಂದನ

ಮನುಷ್ಯ ಭೂಣಕ್ಕೆ 22 ದಿವಸ ಪ್ರಾಯವಾಗುವಾಗ ಹೃದಯ ಮಿಡಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು. ಅದು ಮರಣದ ತನಕ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಿನಿಟಿಗೆ ಸರಾಸರಿ 72 ಸಲ ಮಿಡಿಯುವುದು. ಧೂಮಪಾನ ಮತ್ತು ಮದ್ದಪಾನ ಹೃದಯದ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯ ನಿರವಹಣಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಉಂಟುಮಾಡುವ ದುಷ್ಪಟಗಳಾಗಿವೆ. ಅತಿಯಾದ ಕೊಬ್ಬನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಆಹಾರವೂ ಹೃದಯದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಬಾಧಿಸುವುದು.

ಹೃದಯದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ನಾವು ರೂಢಿಸಬೇಕಾದ ಅಭಾಸಗಳು ಯಾವುವು?

ಅಸಮರ್ಪಕ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಿಂದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಗೆಳೆಯರಲ್ಲಿ ನೀವೇನು ಹೇಳುವಿರಿ?

ಒಂದು ಪೋಸ್ಟ್ ತಯಾರಿಸಿ ಕಾಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಸ್‌ಸಿರಿ.

ಗಾಯವಾದರೆ

ಗಾಯವಾದರೆ ರಕ್ತನಾಳಗಳಿಂದ ರಕ್ತವು ಹೊರ ಹರಿಯುವುದು. ರಕ್ತಸ್ವಾವವನ್ನು ತಡೆಯುವುದೇ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಮೊದಲ ಕಾರ್ಯ.

- ಶುಧ್ವವಾದ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಗಾಯವನ್ನು ತೊಳೆಯಬೇಕು.
- ಗಾಯವಾದ ಭಾಗವನ್ನು ಅದುಮೀ ಹಿಡಿಯಬೇಕು.
- ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಕೈಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕು.
- ರಕ್ತಸ್ವಾವ ನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಶುಚಿಯಾದ ಬಟ್ಟೆ ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಡೇಜ್‌ನಿಂದ ಗಾಯವನ್ನು ಆವರಿಸಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು.

ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಥಾನ ಸಾಧನೆಗಳು

- ವೈದ್ಯರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು.
- ಉಸಿರಾಟವು ಒಂದು ಪ್ರಥಾನ ಜ್ಯೋವಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮನುಷ್ಯನ ಉಸಿರಾಟ ವ್ಯೂಹದ ಪ್ರಥಾನ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಉಸಿರಾಟ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಶ್ಲಾಷಕೋಶದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಶ್ಲಾಷನಾಳದಲ್ಲಿ ತಡೆಯುಂಟಾದಾಗ ಮತ್ತು ಗಾಯವಾದಾಗ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅಗತ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಶರೀರದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸಾಗಾಟದಲ್ಲಿ ರಕ್ತದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಹೃದಯದ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಾನ್ಯಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸ್ನೇತಸ್ವೋಪೋನ ಮಾದರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ರಕ್ತಕಣಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಮೈಕ್ರೋಸ್ವೋಪನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ರಕ್ತಕಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಹೃದಯದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಪಾಲೀಸಬೇಕಾದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಕವಾದ ಸಲಕರಣಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡೋಣ

1. ವಾಯುವನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆಹೀದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ನಡೆಯುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದು
  - a) ಶ್ಲಾಷಕೋಶದಲ್ಲಿ ವಾಯುವಿನ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚುವುದು.
  - b) ವಾಯು ಜೀಲಗಳು ವಿಕಸಿಸುವುದು.
  - c) ಡಯಪ್ರೋಕ್ಸಿಎಂಟ್ಲಾಡುವುದು.
  - d) ಎದೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗಾತ್ರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.
2. ಶ್ಲಾಷನಾಳದಲ್ಲಿ ತಡೆಯುಂಟಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವಾಗ ಮೊದಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಯಾವುದು?
  - a) ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಕೊಡುವುದು.
  - b) ಮುಖಕ್ಕೆ ನೀರು ಬೆಂಬುಕಿಸುವುದು.
  - c) ಕುಚೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿಸುವುದು.
  - d) ಉಸಿರಾಟದ ತಡೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುವುದು.
3. ಮನುಷ್ಯ ಉಸಿರಾಟ ವ್ಯೂಹದ ಭಾಗಗಳ ಚಿತ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಕ್ರಮ ಬದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ನಾಸಿಕರಂದ್ರ

ಶ್ಲಾಷಕೋಶ

ಶ್ಲಾಷನಾಳ

ಕವಲು ಶ್ಲಾಷನಾಳ

ಮುಂದುವರಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

1. ಧರ್ಮೋಕೋಲ್, ಸ್ಪಂಡು ಮುಂತಾದ ಯೋಗ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಶ್ವಾಸಕೋಶ, ಹೃದಯ ಎಂಬಿವುಗಳ ಮಾದರಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.
2. ಉಸಿರಾಟ, ರಕ್ತಪರಿಚಲನೆ ಎಂಬೀ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ವೀಡಿಯೋಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿರಿ.

ಉಷ್ಣ ವರ್ಗಾವಹಿಯ ವಿಧಾನಗಳು

ನಗರ	ಗರಿಷ್ಠ ಉಷ್ಣತೆ	ಕನಿಷ್ಠ ಉಷ್ಣತೆ
ಶ್ರೀಮತಿ ಪಂಚಲಾಕ್ಷಣ್ಯ	26°C	22°C
ಕೊಟ್ಟಿಗೆ	26°C	23°C
ಪಾಲಕ್ಕುಡ್ಡು	28°C	23°C
ಕೋರಿಬುಕ್ಕುಡ್ಡು	26°C	22°C

ಟೆಲಿವಿಷನ್ ವಾತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಥಾನ ನಗರಗಳ ಒಂದು ದಿನದ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

- ಯಾವ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಉಷ್ಣತೆ ದಾಖಲಿಸಲಬ್ಬಿದೆ?
- ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಉಷ್ಣತೆ ದಾಖಲಾಗಿರಬಹುದು?

ಬೆಳಕು, ವಿದ್ಯುತ್ ಎಂಬಿವುಗಳು ಚೈತನ್ಯದ ರೂಪಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಅದೇ ರೀತಿ ಉಷ್ಣವು ಚೈತನ್ಯದ ರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಗರಿಷ್ಠ ಉಷ್ಣತೆ ಅನುಭವವಾಗುವುದು ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೋ ಅಥವಾ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೋ? ಯಾಕೆ?

ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬೆಳಕು ಲಭಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಉಷ್ಣವೂ ದೊರೆಯುವುದಲ್ಲವೇ? ಸೂರ್ಯನು ಬೆಳಕಿನ ಮೂಲವಲ್ಲದೆ ಉಷ್ಣದ ಮೂಲವೂ ಆಗಿರುವನು.

ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಉಷ್ಣಚೈತನ್ಯ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವು ಯಾವುವು?

ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಚೈತನ್ಯ ದೊರೆಯುವುದು ಎಲ್ಲಿಂದ?

ಸಂದರ್ಭ	ಉಷ್ಣ ಚೈತನ್ಯ ದೊರೆಯುವುದು
ಆಹಾರ ಬೇಯಿಸುವಾಗ	
ಇಸ್ತಿಹಾಸುವಾಗ	
ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಳಗಿಸುವಾಗ	
ಲೋಹಗಳು ಕರಗುವಾಗ	

ಬಿಸಿಮಾಡುವಾಗ

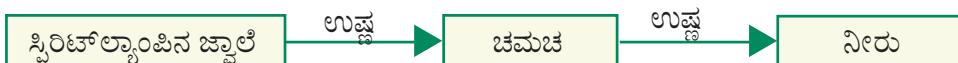
ಒಂದು ಸ್ಟೀಲ್ ಚಮಚದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಲ್ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸ್ಟೀರಿಂಗ್ ಲ್ಯಾಂಪಿನ ಜ್ವಾಲೆಗೆ ಹಿಡಿಯಿರಿ.

- ನೀರು ಬಿಸಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?
- ಚಮಚ ಬಿಸಿಯಾಗುವುದೇ?

ಚಮಚಕ್ಕೆ ಉಷ್ಣ ಚೈತನ್ಯದ್ವಾರಾ ಕೊರೆತದ್ವಾರಾ ಸ್ಟೀರಿಂಗ್ ಲ್ಯಾಂಪಿನ ಜ್ವಾಲೆಯಿಂದಲ್ಲವೇ?

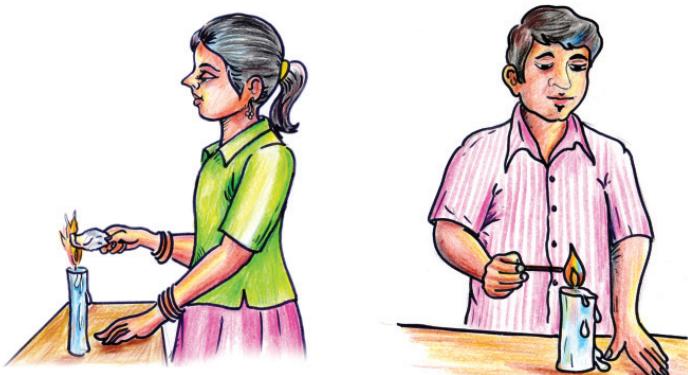
- ನೀರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಉಷ್ಣ ಚೈತನ್ಯ ಲಭಿಸಿತು?

ಹೀಗೆ ಉಷ್ಣವು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಪ್ರವಹಿಸುವುದನ್ನು ಉಷ್ಣಪ್ರಸಾರ (Heat Transmission) ಎನ್ನುವರು.

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿನೋಡಿರಿ. ಉದ್ದವಾದ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ದಪ್ಪಕ್ಕೆ ಮಡಚಿ ಮಯಣದ ಬತ್ತಿಯ ಜ್ವಾಲೆಗೆ ಹಿಡಿದು ಉರಿಸಿರಿ.

ಕಬ್ಬಿಣದ ತಂತ್ಯಾಗಿ ಮಯಣದ ಬತ್ತಿಯ ಜ್ವಾಲೆಗೆ ಹಿಡಿಯಿರಿ.

ಯಾವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಬಿಸಿಮಾಡಿದಾಗ ಕೈಗೆ ಬಿಸಿಯ ಅನುಭವವಾಯಿತು? ಯಾಕೆ?

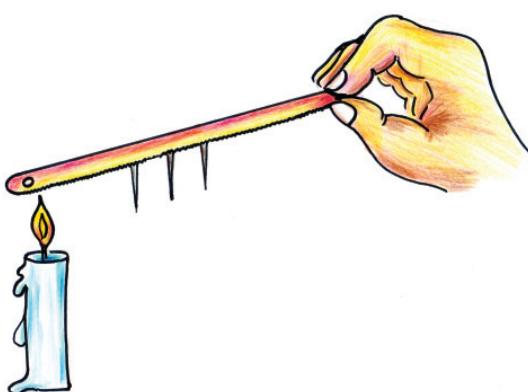
ಮಡಲಕ್ಷಿ, ಅಲ್ಲೂ ನೀನಿಯಂ ತಂತ್ಯ, ಮರದ ತುಂಡು, ತಾಮ್ರದ ತಂತ್ಯ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಆವರ್ತಿಸಿರಿ. ಉಷ್ಣಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಹಾದುಹೋಗಲು ಬಿಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳು ಯಾವುವು?

ಉಷ್ಣ ಪ್ರಸಾರ - ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳು

ಒಂದು ಹಾಕ್ಕೋಬ್ಲೈಡಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಅಂಶರದಲ್ಲಿ ಮಯಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಗುಂಡುಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸಿರಿ. ಒಂದು ತುದಿಯನ್ನು ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಯ ಜ್ವಾಲೆಗೆ ಹಿಡಿದು ಬಿಸಿಮಾಡಿರಿ.

ನಿಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಏನು?

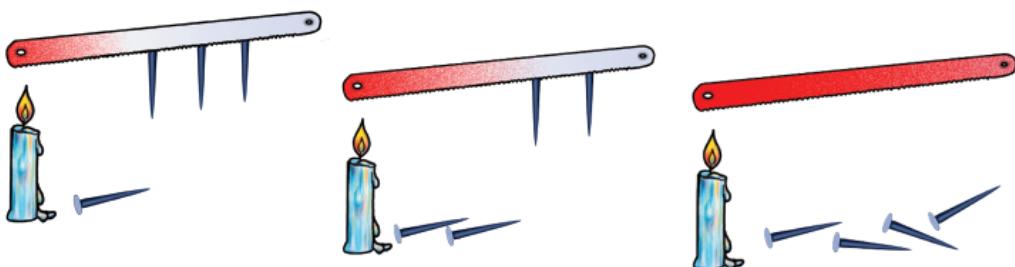
- ಗುಂಡು ಸೂಚಿಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತವೆಯೇ?
- ಮೊದಲು ಬಿಂದು ಗುಂಡುಸೂಚಿ ಯಾವುದು?

- ಕೊನೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಗುಂಡುಸೂಜಿ ಯಾವುದು?
- ಗುಂಡುಸೂಜಿಗಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬೀಳಲು ಕಾರಣವೇನು?

ವಹನ (Conduction)

ಎಲ್ಲಾ ಪದಾರ್ಥಗಳೂ ಅಣುಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತ ಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಫಾನ್ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಣುಗಳು ಒತ್ತೊತ್ತಾಗಿ ವೈವಿಧ್ಯತವಾಗಿವೆ. ಹಾಕ್ಯೋಬ್ಲೇಡಿನ ಒಂದು ತುದಿಗೆ ಉಷ್ಣ ದೋರೆಯವಾಗ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಅಣುಗಳು ಉಷ್ಣಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಪಡಕೊಂಡು ಸಮೀಪದ ಅಣುಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಣುಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ವಹನ ಎನ್ನುವರು.

ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ. ಉಷ್ಣವು ಹಾಕ್ಯೋಬ್ಲೇಡಿನ ಒಂದು ತುದಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಗೆ ಪ್ರವಹಿಸಿದ ಕಾರಣ ಒಂದೊಂದೇ ಗುಂಡುಸೂಜಿಗಳು ಉದುರಿದುವು.

ವಹನದ ಮೂಲಕ ಉಷ್ಣವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾದು ಹೋಗಲು ಬಿಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸುಪರಿಚಾಲಕಗಳು (Good Conductors) ಎಂದೂ ಬಿಡದವುಗಳನ್ನು ದುಷ್ಪರಿಚಾಲಕಗಳು (Poor Conductors) ಎಂದೂ ಹೇಳುವರು.

Edubuntu - School Resource ‘ವಹನ’ ನೋಡಿರಿ.

ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಿಸಿಮಾಡಿ ಸುಪರಿಚಾಲಕಗಳು ಮತ್ತು ದುಷ್ಪರಿಚಾಲಕಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿರಿ.

ಸುಪರಿಚಾಲಕಗಳು	ದುಷ್ಪರಿಚಾಲಕಗಳು

- ಪ್ರೈಷರ್ ಕುಕ್ಕರ್, ನೋನೋಸ್ಕಿಕ್ ಪಾತ್ರೆಗಳ ಹಿಡಿಯನ್ನು ಬೇಕಲ್ಪೀಟ್ ನಂತಹ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತ ಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೇಂದು ವಿವರಿಸಬಹುದೇ?

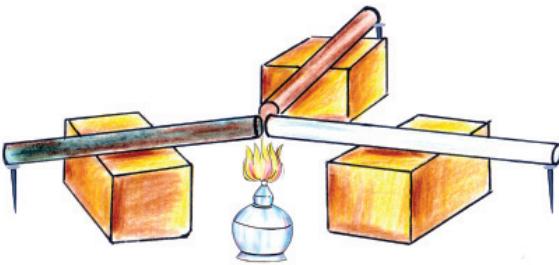
ಇಸ್ತ್ರಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಪ್ರೈಯಿಂಗ್ ಪೇನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಗೃಹ ಬಳಕೆಯ ಉಪಕರಣಗಳ ಹಿಡಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.
ಇಂತಹ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದೇ?

ಎಲ್ಲಾ ಸುಪರಿಚಾಲಕಗಳು ಸಮಾನ ದರದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುತ್ತವೆಯೇ?

ಶೈಂಕರಿಕ ಉಪಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಪ್ರಸಾರ

ಸಮಾನ ಉದ್ದ ಹಾಗೂ ದಪ್ಪವಿರುವ ಕಬ್ಜಿಣ, ತಾಮ್ರ ಮತ್ತು ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ತಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೂರು ಮರದ ತುಂಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಶೈಂಕರಿಕಿದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿರಿ. ತಂತ್ರಿಗಳ ಬದಲು ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಮಾನ ಗಾತ್ರದ ಕಬ್ಜಿಣ, ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ವುತ್ತು ತಾವುದ್ ತಗಡುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

Edubuntu - School Resource

‘ಶೈಂಕರಿಕ ವಾಹಕತ್ವ’ ನೋಡಿರಿ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಂತ್ರಿಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಮಯಣ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಗುಂಡುಸೂಚಿಯನ್ನು ಅಂಟಿಸಿರಿ. ಮೂರು ತಂತ್ರಿಗಳು ಸೇರುವಲ್ಲಿ ಸ್ವಿರಿಟ್ ಲೇಂಪ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸಮಾನ ಪ್ರಮಾಣದ ಉಷ್ಣ ದೊರೆಯನ್ನು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿರಿ.

- ಏನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು?
- ಎಲ್ಲಾ ಗುಂಡುಸೂಚಿಗಳು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿಡ್ಡಿವೆಯೇ?
- ಯಾವ ತಂತ್ರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗುಂಡುಸೂಚಿಯು ಮೊದಲು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿಡ್ಡಿತು? ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಯಾವ ತಂತ್ರಿಯ ಗುಂಡುಸೂಚಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿಡ್ಡಿತು?

ಎಲ್ಲಾ ಸುಪರಿಚಾಲಕಗಳು ಸಮಾನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣವನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಬ್ಜಿಣ, ತಾಮ್ರ, ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಉಷ್ಣಪ್ರಸಾರದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ದ್ರವಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಪ್ರಸಾರ

ಘನವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣ ಪ್ರಸಾರದ ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಲ್ಲವೇ? ದ್ರವಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣ ಪ್ರಸಾರವು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜರಗುವುದೆಂದು ನಾವು ನೋಡೋಣ.

ಒಂದು ಉರುಟುತಲದ ಬುದ್ಧಲಿಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗದಪ್ಪು ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಒಂದು ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಪ್ರೋಟೀನ್ ತುಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಯಂ ಪರ್ಮಾಂಗನೇಟ್ ಹರಳುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅದನ್ನು ಮಡಚಿ ಸುತ್ತಿರಿ.

ಗುಂಡು ಸೂಚಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆದರಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ತೂತನ್ನು ಮಾಡಿ ಬುದ್ಧಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿರಿ. ಸ್ವಿರಿಟ್ ಲೇಂಪ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಬುದ್ಧಲಿಯನ್ನು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿರಿ. ಬುದ್ಧಲಿಯೋಳಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

- ಬಿಸಿಮಾಡಿದಾಗ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಯಂ ಪರ್ಮಾಂಗನೇಟ್ ಬೆರೆತ ನೀರು ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಚಲಿಸುವುದು?
- ಅನಂತರ ಈ ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹವು ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಚಲಿಸುವುದು?

ಉಷ್ಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಾಗ ನೀರು ಬಿಸಿಯಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೇರುವುದು ಮತ್ತು ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ತಂಪಾದ ನೀರು ತಲುಪುವುದು. ಬಿಸಿಯಾದ ನೀರಿನ ಅಣುಗಳ ಚಲನೆಯಿಂದಾಗಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವುದು ಎಂದು ಸ್ವಷ್ಟವಾಯಿತಲ್ಲವೇ?

ಸಂವಹನ (Convection)

ಆನುಗಳ ಸ್ಥಾನಾಂತರದಿಂದಾಗಿ ಉಷ್ಣಪ್ರಸಾರವಾಗುವ
ವಿಧಾನವೇ ಸಂವಹನ

ಅನೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಪ್ರಸಾರವಾಗುವುದು ಹೇಗೆ?

ಹೊಗೆಯ ದಾರಿ

ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು: ಶಟಲ್‌ಕೋಕೋನ ಕೊಳವೆ, ಅಗರ ಬ್ಲೂ, ಮಯಣದ ಬ್ಲೂ.

ಶಟಲ್‌ಕೋಕೋನ ಕೊಳವೆಯ ಎರಡೂ ತುದಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಿರಿ. ಒಂದು ತುದಿಯಿಂದ 8 ಸೆ.ಮೀ.

ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಪೆನ್ನಿಲಿನಷ್ಟು ತೋರದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ರಂಧ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ.

ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಮಯಣದ ಬ್ಲೂಯನ್ನು ಉರಿಸಿಟ್ಟು ಕೊಳವೆಯೊಳಗೆ ಮಯಣದ ಬ್ಲೂ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿರಿ. ರಂಧ್ರವಿರುವ ಭಾಗವು ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿರಿ. ಬದಿಯ ರಂಧ್ರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಉರಿಸಿದ ಅಗರಬ್ಲೂಯನ್ನು ತನ್ನಿರಿ. ಹೊಗೆಯ ಪ್ರವಾಹದ ದಿಶೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿರಿ.

- ಅಗರಬ್ಲೂಯ ಹೊಗೆಯ ಪ್ರವಾಹವು ಯಾವ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿರುವುದು?

ಕೊಳವೆಯ ಮೇಲ್ಮೈಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಯ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಬಿಸಿಯ ಅನುಭವವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

- ಇದರಿಂದ ಏನನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು?

ಕೊಳವೆಯೊಳಗಿನ ವಾಯು ಬಿಸಿಯಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೇರುವಾಗ ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ರಂಧ್ರದ ಮೂಲಕ ತಣ್ಣಿಗಿನ ವಾಯು ಪ್ರವಹಿಸುವುದು. ಈ ಪ್ರವಾಹದೊಂದಿಗೆ ಅಗರಬ್ಲೂಯ ಹೊಗೆಯೂ ಒಳ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ದ್ರವಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕಣಗಳ ಯಥಾರ್ಥ ಚಲನೆಯಿಂದಾಗಿ ಉಷ್ಣವು ಒಂದು ಭಾಗದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಬ್ಬಣಿತು. ಅನೀಲ ಮತ್ತು ದ್ರವಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಂವಹನದ ಮೂಲಕ ಉಷ್ಣ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವುದು.

ಸೂರ್ಯನಿಂದ

ವಹನ ಮತ್ತು ಸಂವಹನದ ಮೂಲಕ ಉಷ್ಣ ಪ್ರಸಾರವಾಗಲು ಒಂದು ಮಾರ್ದುಮದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತಲ್ಲವೇ?

ಆದರೆ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ದುಮ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸೂರ್ಯನ ಶಾಖಾವು ಭೂಮಿಗೆ ತಲುಪುವುದಿಲ್ಲವೇ. ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ?

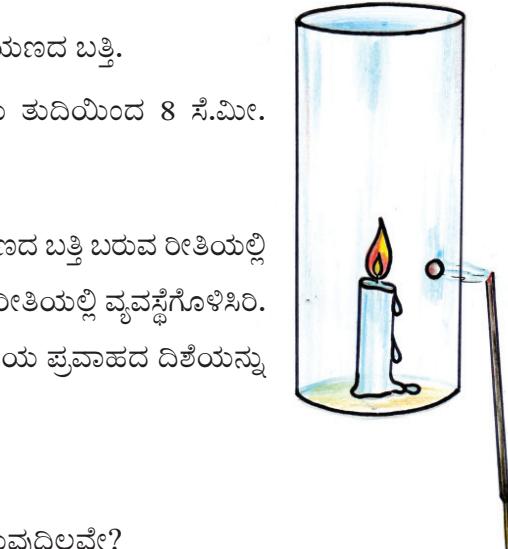
ಸೌರದ ಉರಿಯತ್ತಿರುವ ಒಲೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಬಿಸಿಯ

ಅನುಭವವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ವಹನದ ಮೂಲಕ ಉಷ್ಣ ನಮ್ಮೆ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ

ತಲುಪಬೇಕಿದ್ದರೆ ಒಲೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮೆ ನಡುವೆ ಒಂದು ಸುಪರಿಚಾಲಕವು

ಬೇಕಳ್ಳವೇ. ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಕ ಉರಿಯುವಾಗ ಬಿಸಿಯಾದ ವಾಯು

ಮೇಲಕ್ಕೇರುವುದಲ್ಲವೇ?

ಆಗ ಉಷ್ಣ ನಮ್ಮೆ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ತಲುಪುವುದು ಸಂವಹನದ ಮೂಲಕವಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಮಗೆ ಬಿಸಿಯ ಅನುಭವವಾಗುವುದು. ಮಾಧ್ಯಮದ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆಯೂ ಉಷ್ಣಪ್ರಸಾರ ಸಾಧ್ಯ.

ವಿಕರಣ (Radiation)

ಮಾಧ್ಯಮದ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೇ ಉಷ್ಣ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ವಿಕರಣ ಎನ್ನುವರು. ನಯವಾದ ಮೇಲ್ಮೈಯ ವಿಕರಣ ಉಷ್ಣವನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವುದು.

ವಿಕರಣದ ಮೂಲಕ ಉಷ್ಣ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

- ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯುತ್ ಬಲ್ಲಿನಿಂದ ಉಷ್ಣವು ಕೆಳಗೆ ತಲುಪುವುದು.
- ಇನ್‌ಕ್ಯೂಬೇಟರಿನಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಬಿರಿಯುವುದು
- ಬೆಂಕೆ ಉರಿಯುವಾಗ ನಮಗೆ ಉಷ್ಣ ದೊರೆಯುವುದು.

ಉಷ್ಣ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಕ್ಷೋಡೀಕರಿಸಬಹುದು.

ವಹನ	ಸಂವಹನ	ವಿಕರಣ
ಅಣಿಗಳ ಸಾಫನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಒಂದು ತುದಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಗೆ ಉಷ್ಣ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ವಿಧಾನ.	ದ್ರವ ಮತ್ತು ಅನಿಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಣಿಗಳ ಯಂಥಾರ್ಥ ಸಾಫನ್ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಉಷ್ಣ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ವಿಧಾನ.	ಮಾಧ್ಯಮದ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಉಷ್ಣವು ಒಂದು ಭಾಗದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ತಲುಪುವ ವಿಧಾನ.

ಬಿಸಿಆರದೆ

- ಒಂದು ಸ್ಟೀಲ್ ಗ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿಸಿ ಚಹವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ತೆರೆದು ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಕಳೆಯುವಾಗ ಚಹಾ ತಣೆಯುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಚಹಾದಿಂದ ಉಷ್ಣ ನಷ್ಟವಾಗುವ ವಿಧಾನಗಳು ಯಾವುವು?
- ಒಂದು ಪೇಪರ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಗ್ಲಾಸನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಇರಿಸಿದಾಗ ಯಾವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುವ ಉಷ್ಣವು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುವುದು? ಬಿಸಿಯಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಕಳೆಯುವಾಗ ತಣೆಯುವುದಿಲ್ಲವೇ?

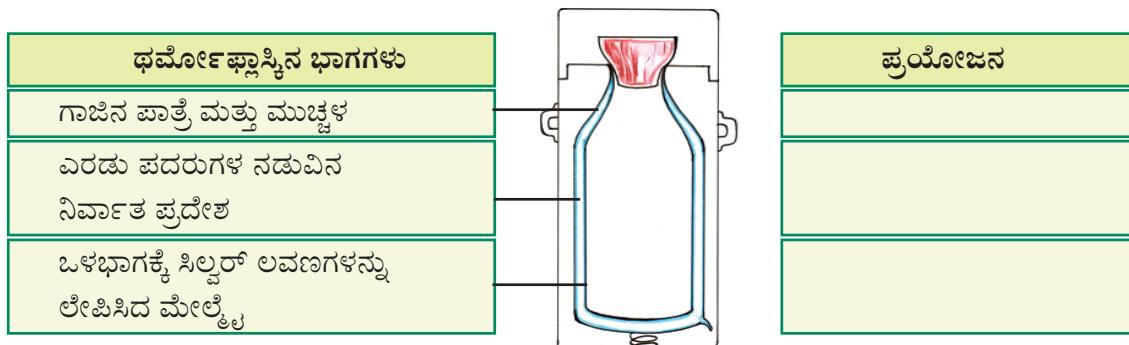
ವಹನ, ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ವಿಕರಣ ಎಂಬೀ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅಧಿಕ ಸಮಯದ ವರೆಗೆ ಬಿಸಿಯಾಗಿ ಇರಿಸಬಹುದು.

ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಯಾವ ಯಾವ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ?

Edubuntu - School Resource 'ಬಿಸಿ ಆರದಂತೆ ಇರಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳು' ನೋಡಿರಿ.

ಇಂಥಹ ಉಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸುವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮತ್ತು ಪಾನೀಯಗಳು ಅಧಿಕ ಸಮಯ ತಣಿಯದೆ ಉಳಿಯುತ್ತವಲ್ಲವೇ? ಇಲ್ಲಿ ವಹನ, ಸಂವಹನ, ವಿಕರಣ ಎಂಬೀ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ನಷ್ಟವಾಗುವ ಉಷ್ಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ?

ಕ್ಯಾಸ್ರೋಲ್, ಧರ್ಮೂಲ್‌ಕುಕ್ಕರ್ ಎಂಬಿವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವೆಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿವೆಯೆಂದು ಪರೀಕ್ಷಾ ಸಿರಿ. ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿರಿ.

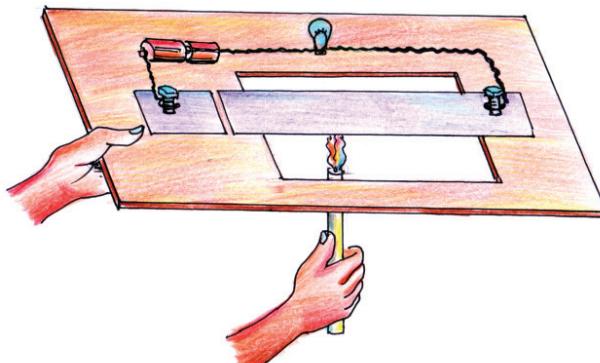
ಘನವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣದಿಂದ ವಿಕಾಸ

ಘನವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಉಷ್ಣ ದೋರೆಯುವಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಯಾವುವು? ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿನೋಡುವ.

ಒಂದು ಕಾಡೋಂಚೋಡೋ ಶೀಟಿನ ಮಧ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆಯಿರಿ. ಎರಡು ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ತಗಡುಗಳನ್ನು ಸೈಕಲ್ ಸ್ಟ್ರೀಪ್ ಲಾಪಯೋಗಿಸಿ ಕಾಡೋಂಚೋಡಿಕನಲ್ಲಿ ಭದ್ರಪಡಿಸಿರಿ. ಈ ತಗಡುಗಳನ್ನು ವಯರುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬೇಟರಿ ಮತ್ತು ಬಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಚಿತ್ರಿಸಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಜೋಡಿಸಿರಿ. ಮಯಣಿದ ಬ್ರೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಬಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ತಗಡನ್ನು ಬಿಸಿಮಾಡಿರಿ.

ಏನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ?

- ಬಲ್ಲು ಬೆಳಗಲು ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು?
- ಬಿಸಿಮಾಡುವಾಗ ತಗಡುಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಉಷ್ಣ ದೋರೆಯುವಾಗ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ತಗಡು ಬಿಸಿಯಾಗಿ ವಿಕಾಸ ಹೊಂದುವುದು. ಮಂಡಲವು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡು ಬಲ್ಲು ಬೆಳಗುವುದು. ಜ್ವಾಲೆಯನ್ನು ನಂದಿಸಿ ತಗಡುಗಳನ್ನು ತಣಿಯಲು ಬಿಡಿರಿ.

ಕಂಗ ಏನನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು? ಬಲ್ಲು ನಂದಿಹೋಗಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಉಷ್ಣ ದೋರೆಯುವಾಗ ಘನವಸ್ತುಗಳು ವಿಕಾಸಹೊಂದುತ್ತವೆ.
 ಉಷ್ಣ ನಷ್ಟವಾಗುವಾಗ ಅವುಗಳು ಸಂಕೋಚನಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಬಿಸಿಮಾಡುವಾಗ ದ್ರವವಸ್ತುಗಳು ವಿಕಾಸಹೊಂದುತ್ತವೆಯೇ?

ದ್ರವಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಾಂಶ ವಿಕಾಸ

ದೊಡ್ಡ ಇಂಜಿನ್‌ನ್ನು ಬಾಟ್‌ಯಿ ತುಂಬ ಬಣ್ಣದ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಬಾಟ್‌ಯಿ ರಬ್ಬರ್ ಮುಚ್ಚಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಂಧ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ಲೋಹ ಭಾಗವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದ ರಿಫಿಲನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ವೃಷಣಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಬಾಟ್‌ಯಿನನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿರುವ ಇನ್‌ಹೂಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಿಸಿರಿ.

- ಬಣ್ಣದ ನೀರು ಬಾಟ್‌ಯಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು?

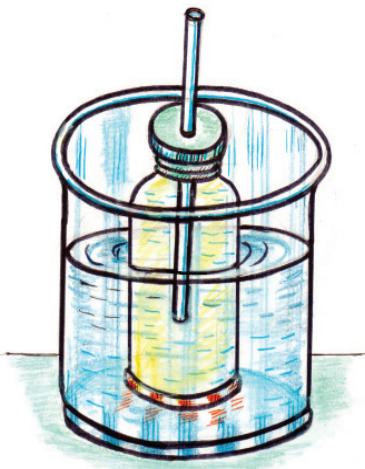
ಬಾಟ್‌ಯಿನನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿಸಿದ ತೆಗೆದು ಸ್ವಲ್ಪಸಮಯ ತಣೆಯಲು ಬಿಡಿರಿ.

- ರಿಫಿಲ್‌ನ ದ್ರವದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಉಂಟಾಗುವುದೇ?

ನಿರೀಕ್ಷಣೆಗಳ ಅಧಾರದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ನಿಗಮನವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಉಷ್ಣ ಲಭಿಸುವಾಗ ದ್ರವಗಳ ವಿಕಾಸಹೊಂದುತ್ತವೆ.

ತಣೆಯುವಾಗ ಸಂಕೋಚನಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಅಳೆಯುವ

ಸಂಕೋಚನಗೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುವ ದ್ರವಗಳ ಸಾಮಧ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಘರ್ಮೋಟ್‌ಮೀಟರ್‌ ಮತ್ತು ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ಘರ್ಮೋಟ್‌ಮೀಟರ್ ಕಾರ್ಯವೇಸುವುದು. ಈ ಎರಡು ಘರ್ಮೋಟ್‌ಮೀಟರುಗಳ ಕುರಿತು ನಾವು ತೀಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ.

ಘರ್ಮೋಟ್‌ಮೀಟರಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಪಾದರಸವಿದೆ.

ಬಲ್ಲಿಗೆ ತಾಗಿಕೊಂಡು ವಾಯುರಹಿತವಾದ ಸಪೂರವಾದ ಒಂದು ಕೊಳವೆಯಿದೆ. ಕೊಳವೆಯಲ್ಲಿ ಅಳತೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ಘರ್ಮೋಟ್‌ಮೀಟರನ್ನು ಕಂಕುಳದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ಶರೀರದ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿರಿ. ಅಳತೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವಿರಲ್ಪೇ?

- ಲೆಬೋರೇಟರಿ ಘರ್ಮೋಟ್‌ಮೀಟರನ್ನು ಬಿಸಿ ನೀರನಲ್ಲಾ ತಣೀರಲ್ಲಾ ಇರಿಸಿ ಪಾದರಸದ ಸಂಕೋಚನ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿರಿ.

ಘರ್ಮೋಟ್‌ಮೀಟರಿನ ಕಾರ್ಯತತ್ವವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಘರ್ಮೋಟ್‌ಮೀಟರುಗಳು

- ಘರ್ಮೋಟ್‌ಮೀಟರಿಗಂತೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ಘರ್ಮೋಟ್‌ಮೀಟರಿನಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಿರಿದಾದ ಭಾಗವಿದೆ.
- ಶರೀರದ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ವಾತ್ರ ಅಳೆಯಲು ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ಘರ್ಮೋಟ್‌ಮೀಟರನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- 200°C ಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಲೇಬ್ ಘರ್ಮೋಟ್‌ಮೀಟರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವರು.

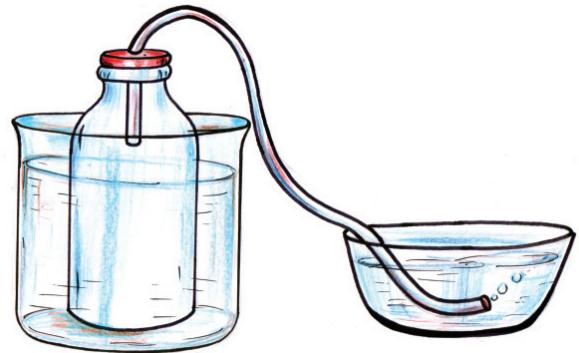

ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ಘರ್ಮೋಟ್‌ಮೀಟರ್ ಲೆಬೋರೇಟರಿ ಘರ್ಮೋಟ್‌ಮೀಟರ್

ಅನಿಲಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣದಿಂದ ವಿಕಾಸ

ಒಂದು ಇಂಜಿನ್‌ನ್ನು ಬಾಟ್‌ಯಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಮುಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಟ್ರೋಬನ್ನು ಜೋಡಿಸಿರಿ. ಟ್ರೋಬಿನ ತುದಿಯನ್ನು ಇನ್‌ವ್ಯಾಂದು ಪಾತ್ರೀಯಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಕುಗಿಸಿ ಇರಿಸಿರಿ. ಬಾಟ್‌ಯಿಯನ್ನು ಬೀಂಗಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ನೋಡಿರಿ.

- ಏನನ್ನು ನೀರೀಕ್ಕುವುದು ಮಾಡಿದಿರಿ?
- ವಾಯುಗುಳಿಗಳು ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಹೊರಬರಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಉಷ್ಣ ಲಭಿಸುವಾಗ ಅನಿಲಗಳ ವಿಕಾಸಹೊಂದುತ್ತವೆ ಮತ್ತು
ತಣೀಯವಾಗ ಸಂಕೋಚನಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣದಿಂದ ವಿಕಾಸ

ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಉಷ್ಣದಿಂದ ವಿಕಾಸ ಎಂಬ ಆಶಯದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

- ಕೊಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಾಘಾವಣಿಗೆ ತಾಗಿಕೊಂಡು ಏರೋಹೋಲೋಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವರು.
- ದೊಡ್ಡ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಹಲವು ಸ್ಪೇನ್‌ಗಳಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸುವರು.
- ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಎರಡು ಗಾಜಿನ ಗ್ಲಾಸ್‌ಗಳನ್ನು ಬೇರೆಂದ್ರಿಯಿಸಲು ಗ್ಲಾಸಿನ ಹೊರಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಿಸಿನೀರನ್ನು ಎರೆಯುವರು.

ಗಾಳಿ

ಬೆಂತುವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ. ಗಾಳಿ ನೇಲದ ಕಡೆಗೆ ಬೀಸುವುದೇ ಅಥವಾ ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಬೀಸುವುದೇ?

ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಯಿಂದ ನೇಲದ ಕಡೆಗೆ ಗಾಳಿ ಬೀಸುವುದು.

ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಕಡಲಗಳು

- ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಂಬಿಯಿರುವುದು ನೆಲದ ಮೇಲಿನ ವಾಯುವೋ ಅಥವಾ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲಿನ ವಾಯುವೋ?
- ಬಿಸಿಯಾದ ವಾಯು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಗುವುದು?
- ಧ್ವಜಗಳು ಹಾರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಗಳಿಯ ದಿಶೆಯನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.

ನೆಲ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನ ಉಷ್ಣವು ಸಮಾನವಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ನೆಲ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರದ ಉಷ್ಣ ಹೀರುವ ಸಾಮಧ್ಯವು ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ. ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಶಾಖದಿಂದಾಗಿ ನೆಲವು ಬೇಗನೆ ಬಿಸಿಯಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಿಸಿಯಾಗುವುದು. ನೆಲದ ಮೇಲಿರುವ ವಾಯು ಬಿಸಿಯಾಗಿ ವಿಕಾಸಹೊಂದಿ ಮೇಲಕ್ಕೆರುವುದು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ತಣ್ಣಿನ ಗಳಿ ನೆಲದ ಕಡೆಗೆ ಬೇಸುವುದು. ಇದುವೇ ಕಡಲಗಳು.

ಕರೆಗಳು

- ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಸಿಯಿರುವುದು ನೇಲದ ಮೇಲಿನ ವಾಯುವೋ ಅಥವಾ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲಿನ ವಾಯುವೋ?
- ಆಗ ಯಾವ ದಿಶೆಗೆ ಗಾಳಿ ಬೇಸುವುದು?

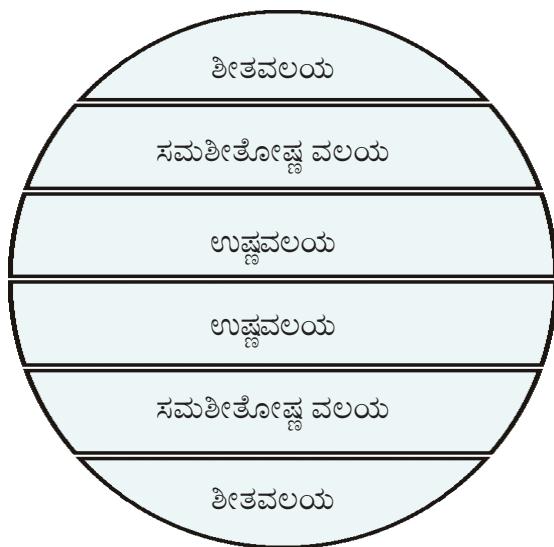
ರಾತ್ರಿ ನೇಲವು ಬೇಗನೆ ತಣೆಯುವುದು. ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಬಹಳ ನಿರಾನವಾಗಿ ತಣೆಯುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲಿನ ವಾಯು ನೇಲದ ಮೇಲಿನ ವಾಯುವಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಕಾಸಹೊಂದುವುದು. ಆಗ ನೇಲದ ಮೇಲಿನ ವಾಯು ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಬೇಸುವುದು. ಇದುವೇ ಕರೆಗಳಿ.

ನೇಲದಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೂ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ನೇಲದ ಕಡೆಗೂ ಮಾತ್ರ ಗಾಳಿಬೇಸುವುದೇ?

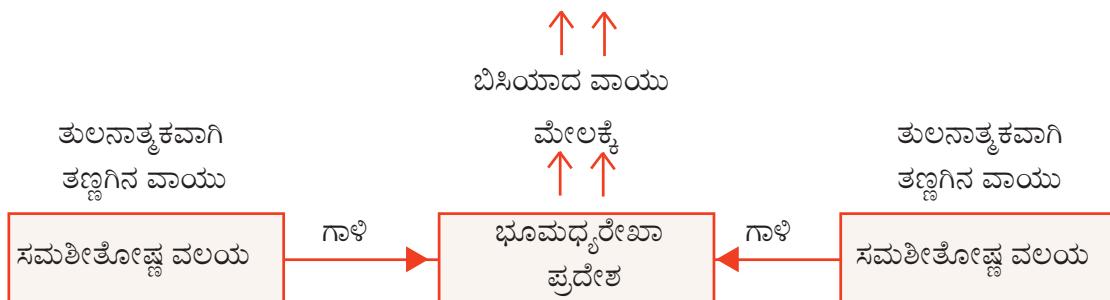
ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗಾಳಿ ಒಂದೇ ದಿಶೆಗೆ ಬೇಸುವುದೇ?

ಗಾಳಿಯ ದಿಶೆ

ಸೂರ್ಯಾಪ್ತಕಾಶವು ಲಂಬವಾಗಿ ಬೀಳುವುದು ಭೂಮಧ್ಯರೇಖಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆಂದು ತೀಳಿದಿದೆಯಲ್ಲವೇ. ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಸಿ ಅನುಭವವಾಗುವುದು.

ಭೂಮಧ್ಯರೇಖಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಕಿರಣ ಲಂಬವಾಗಿ ಬೀಳುವಾಗ

ಮುಂಗಾರು ಮಳಿ

- ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಭೂಮಧ್ಯರೇಖಾ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಗಾಳಿ ಬೀಸಲು ಕಾರಣವೇನು?
- ಗಾಳಿ ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ?

ಮಳಿಮೋಡವನ್ನು ತರುವುದು ಗಾಳಿಯಲ್ಲವೇ? ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯು ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಸಾಮಾನ್ಯ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗುವುದೇ? ಆದರೆ ಬಿರುಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಸುಳಿಗಾಳಿಗಳಿಂದಲೋ? ಗಾಳಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ನಾಶನಷ್ಟಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ವಾತೇಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿರುವಿರಲ್ಲವೇ.

ಗಾಳಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅನಾಹತಗಳು ಯಾವುವು? ಬರೆಯಿರಿ.

ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಮಳಿ

- ಬಿರುಗಾಳಿ ಮಳಿ ಇರುವಾಗ ಎತ್ತರವಾದ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ನೀಲ್ಲಬುದು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆ?
- ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಹಾಚನೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದು ಯಾಕೆ?

ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಮಳಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅನಾಹತಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತು ಸಹಪಾಠಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮೇ, ಜೂನ್ ಮತ್ತು ಜುಲೈ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶವು ಲಂಬವಾಗಿ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದು. ಆಗ ವೇಳೆಳ್ಳಿಯ ವಾಯು ಬಿಸಿಯಾಗಿ ವಿಕಾಸಹೊಂದುವುದು. ಈ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಮಹಾಸಾಗರದ ಒತ್ತುದ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಭಾಗಗಳಿಂದ ನೀರಾವಿಯುಕ್ತ ಗಾಳಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬೀಸುವುದು. ಇದು ಮುಂಗಾರು ಮಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿ ಫೆಕ್ಕನೆ ಉಂಟಾಗುವ ಸಂಕೋಚನ ವಾತ್ತು ವ್ಯಾಕೋಚನಗಳು ಬಲವಾದ ಗಾಳಿ ಉಂಟಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗುವುದು. ಸುಳಿಗಾಳಿ, ಬಿರುಗಾಳಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ತುಂಬಾ ನಾಶನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದಿದೆ.

ಬಿರುಗಾಳಿ, ಮಳಿ ಮತ್ತು ಮಿಂಚು ಇರುವಾಗ

- ಎತ್ತರವಾದ ಒಂಟಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ನೀಲ್ಲಬಾರದು
- ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಪ್ರಯಾಣ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸುರಕ್ಷಿತ ವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೀಲ್ಲಬೇಕು.
- ವಿದ್ಯುತ್ ತಂತ್ರಿಗಳು ತುಂಡಾಗಿ ಅಪಾಯ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆಗತ್ಯವಿರುವ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಶಿಥಿಲವಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಒಳಗೆ ನೀಲ್ಲಬಾರದು.
- ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಕೂಡಲೇ ದಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೀಲ್ಲಬೇಕು.

ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಾಧನೆಗಳು

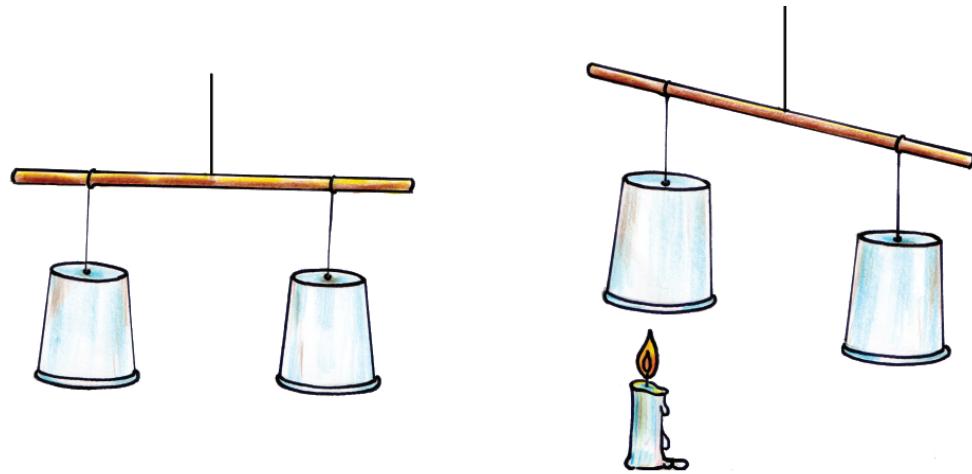
- ವಹನ, ಸಂವಹನ, ವಿಕಿರಣ ಎಂಬೀ ಉಪ್ಪಪ್ರಸಾರದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸುಪರಿಚಾಲಕಗಳು, ದುಷ್ಪರಿಚಾಲಕಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಉಪ್ಪಪ್ರಸಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿವ ಉಪಕರಣಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಉಪ್ಪದಿಂದ ವಿಕಾಸ ಎಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಉಪ್ಪದಿಂದ ವಿಕಾಸವು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು ಹೇಗೆಂದು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಉಪ್ಪಪ್ರಸಾರ, ಉಪ್ಪದಿಂದ ವಿಕಾಸ ಎಂಬೀ ಆಶಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಹಾಗೂ ನಿಖರತೆಯಿಂದ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಉಪ್ಪಪ್ರಸಾರ, ಉಪ್ಪದಿಂದ ವಿಕಾಸ ಎಂಬೀ ಆಶಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳ ಅಪಾಯ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡೋಣ

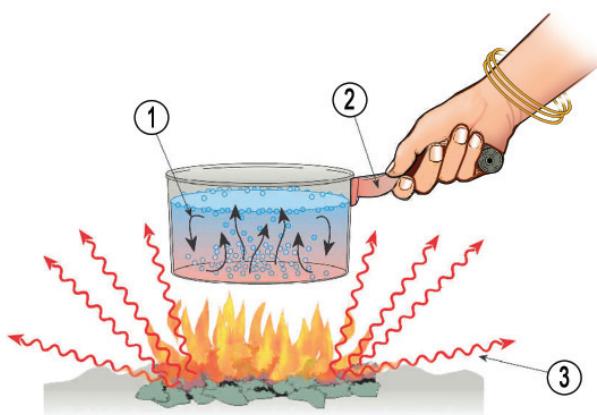
1. ಕಡಲಗಳೆ ಮತ್ತು ಕರೆಗಳೆ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನುಭವವಾಗುವುದು?
  - A. ಮಲೆನಾಡು
  - B. ಒಳನಾಡು
  - C. ಕರಾವಳಿ
  - D. ಕರಾವಳಿ ಮತ್ತು ಮಲೆನಾಡು

2. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆರೆಯ ತಳಭಾಗದ ನೀರು ಮೇಲ್ಬಾಗದ ನೀರಿಗಿಂತ ತಂಪಾಗಿರುವುದು. ಯಾಕೆ?
- ಕೆರೆಯ ಆಳ ಕಡಿಮೆಯಾದುದರಿಂದ
  - ತಳಭಾಗಕ್ಕೆ ತಲುಪುವ ಉಷ್ಣವು ಮಣಿಗೆ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವುದರಿಂದ.
  - ಸೂರ್ಯನ ಕರಣಗಳು ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.
  - ನೀರು ಉಷ್ಣವನ್ನು ಮೇಲೆನಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಹಾದುಹೋಗಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.
3. ಒಂದು ಮೇಣದ ಬ್ರಹ್ಮಿಯನ್ನು ಉರಿಸಿ ಜ್ವಾಲೆಯ ಬದಿಗಳಲ್ಲಾ ಮೇಲ್ಬಾಗದಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇಯನ್ನು ಇರಿಸಿ ನೋಡಿರಿ. ಹೆಚ್ಚು ಬೀಸಿಯ ಅನುಭವವಾಗುವುದು ಎಲ್ಲಿ? ಯಾಕೆ?
4. ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ಗ್ಳಾಸಿನ ಕೆಳಗೆ ಉರಿಸಿದ ಮೇಣದ ಬ್ರಹ್ಮಿಯನ್ನು ಇರಿಸಿದಾಗ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆ ಉಂಟಾಯಿತು? ಕಾರಣವೇನು?

5.

ಚಿತ್ರವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಿರಲ್ಲವೇ? ಉಷ್ಣ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ವಿಧಾನಗಳು ಯಾವುವು? ನಂಬರ್ ಹಾಕಿದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿರಿ.

ಮುಂದುವರಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

1. ಒಮೋಕೆನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಘರೋಡಕೋಲ್, ಬೀಳಿ ಇನಾಮೆಲ್ ಪ್ರೈರ್ಟ್ ಎಂಬಿವ್ಯುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಏಸ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದೇ? ಏಸ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಉಣಿ ತಲುಪುವುದನ್ನು ಹೇಗೆ ತಡೆಯಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತಾಕದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರಿ.
2. ಬಾಯಿಯ ಗಾತ್ರ ಸಮಾನವಿರುವ ಎರಡು ಗಾಜಿನ ಗ್ಲಾಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಎಕ್ಸ್‌ರೈ ಶೀಇಟುಗಳನ್ನು ಪ್ರೋಸ್ಟ್‌ಕಾಡಿನ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ತುಂಡುಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಧ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಸ್ಪ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ದೂರ ಎರಡು ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ಬಿಸಿ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಗ್ಲಾಸಿಗೆ ಸ್ಪ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಬಣ್ಣಿಸಿರುತ್ತಾನ್ನು ಸೇರಿಸಿರಿ. ತಣ್ಣೀರುಳ್ಳ ಗ್ಲಾಸನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ರೈ ಶೀಇಟ್‌ನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಸಿ ನೀರಿರುವ ಗ್ಲಾಸಿನ ಮೇಲೆ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಇರಿಸಿರಿ. ಗ್ಲಾಸುಗಳ ನಡುವೆ ರಂಧ್ರಗಳು ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ರೈ ಶೀಇಟುಗಳನ್ನು ಎಳೆದು ಕ್ರಮೀಕರಿಸಿರಿ. ನೀರೀಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿಗಮನಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತಾಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಆಹಾರದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಮಾವಿನ ಹಳ್ಳಿನ ಕಾಲ ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಬಂತು.
ಇನ್ನು ನಿಮಗೆ ಮಾವು ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಮುಂದಿನ ವಷಣದ
ಮಾವಿನ ಬೆಳೆಯ ಕಾಲ ಬರಬೇಕು. ನನಗೆ ಹಾಗಲ್ಲವಲ್ಲಾ...
ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾವಿನ
ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ
ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಇರುವುದು.

ಪ್ರಟಾಣಿ ಗೀತಾಕು ಹಕ್ಕಿಯೊಡನೆ
ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿದಿರಲ್ಲವೇ?
ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ
ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾವು ಲಭಿಸುವುದೇ?

ಮಾವಿನ ವಿಶೇಷಗಳು

ಮಾವು ಹಣ್ಣುಗಳ ರಾಜ. ರುಚಿಯಾದ
ಎಷ್ಟೊಂದು ಮಾವು ನಮಗೆ ಲಭಿಸುವುದು!
ವಾವಿನ ಹಣ್ಣು, ನಾರುಗಳು ಮತ್ತು
ವಿಟಮಿನ್‌ಗಳ ಖಜಾನೆಯಾಗಿದೆ. ಕಣ್ಣಿ,
ಚೆಮ್ಮೆ ಎಂಬಿಪುಗಳ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾವು
ಉಪಯುಕ್ತ. ಮಾವಿನ ಹಳ್ಳಿನ ಉಪಯೋಗ
ಗದಿಂದ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುವುದು.

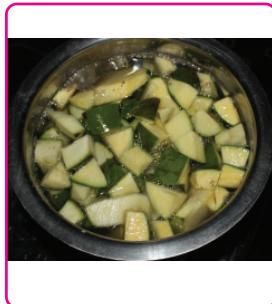
ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಾವಿನ ಹಳ್ಳಿ ಲಭಿಸುವ ತಿಂಗಳುಗಳು ಯಾವುವು?
ಇತರ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಇವುಗಳನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ
ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ?
ಮಾವಿನ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಯ ರುಚಿ
ನೋಡಿರುವಿರಲ್ಲವೇ.
ಇದೇ ರೀತಿ ಇತರ ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹಾಳಾಗದಂತೆ
ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿರುವಿರಾ?

ಹಾಳಾಗದಂತೆ...

ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಇರಿಸಿರುವುದು ಹೇಗೆ?

ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ ಉಪ್ಪನೀರನಲ್ಲಿ
ಹಾಕಿರುವುದು

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಉಪ್ಪನೀರನಲ್ಲಿ

ಚೆರಿ ಹಣ್ಣ ಸಕ್ಕರೆ
ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ

ದ್ರಾಕ್ಷ ಒಣಗಿಸಿದ್ದು

ಮೆಣಸಿನ ಸೆಂಡಿಗೆ

ಒಣ ಮೆಣಸು

- ಚೆರಿ ಹಣ್ಣ ಮತ್ತು ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿಯನ್ನು ಒಂದೇ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಇಡಲಾಗಿದೆಯೇ?
- ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಸ್ತುಗಳು ಕೆಡದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳು ಯಾವುವು?

ಕೆಡದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಅನುಸರಿಸಿದ ವಿಧಾನಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿರಿ.

ಕೆಡದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದುವ ವಿಧಾನ		
ಉಪ್ಪನ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ	ಸಕ್ಕರೆ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ	ಒಣಗಿಸಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದುವುದು
<ul style="list-style-type: none"> ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ • • 	<ul style="list-style-type: none"> ಚೆರಿ • • 	<ul style="list-style-type: none"> ಮೆಣಸು • •

ಒಣಗಿಸಿದರೆ

ಗೋಣಿ ಬೀಳದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿ ಇರಿಸಿದ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಬೀದ್ದರೆ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಳಾಗುವುದೇ? ಯಾಕೆ?

ಒದ್ದೆಯಾದ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಳಾಗದಿರಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಚೈನಾಗಿ ಒಣಗಿಸಿದರೆ ಸಾಕಲ್ಲವೇ?

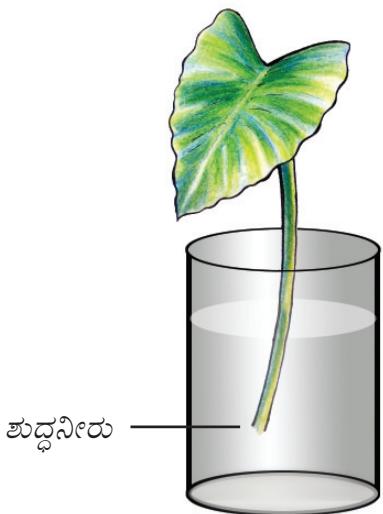
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಣಗಿಸಿದ ಕೆಲವು ಅಹಾರವಸ್ತುಗಳು ಹಾಳಾಗದಿರುವ ರಹಸ್ಯವೇನು?

ತೇವಾಂಶ ಹಾಗು ಸೂಕ್ತ ಉಪ್ಪತೆಯಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಜೀವಿಗಳು
ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗುತ್ತವೆ.

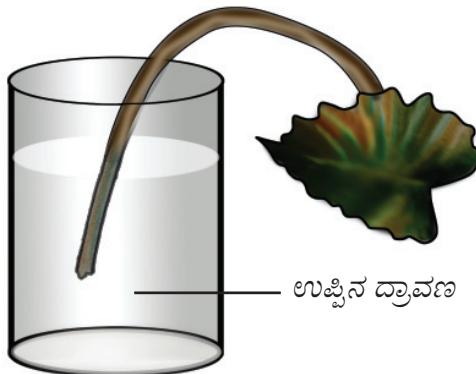
ಉಪ್ಪನಲ್ಲಿರಿಸಿದರೆ

ಉಪ್ಪನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೆಲವು ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹಾಳಾಗದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಇಡುತ್ತೇವಲ್ಲವೇ? ಉಪ್ಪನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ ಅಹಾರ ವಸ್ತುಗಳು ಹಾಳಾಗದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಒಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ:

ಎರಡು ಬೀಕರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಒಂದು ಬೀಕರಿನಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ನೀರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನ ಪ್ರಬಲ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ತುಂಬಿಸಿರಿ. ಎರಡು ಕೆಸುವಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನು ದಂಟುಸಹಿತ ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆದು ಒಂದನ್ನು ಶುದ್ಧ ನೀರಿರುವ ಬೀಕರಿನಲ್ಲೂ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಉಪ್ಪು ನೀರಿರುವ ಬೀಕರಿನಲ್ಲೂ ಇರಿಸಿರಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಕಳೆದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿರಿ.

ಉಪ್ಪಿನ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿರಿಸಿದ ಕೆಸುವಿನ ಎಲೆಗೆ ಏನು ಸಂಭವಿಸಿತು? ಈ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವೇನಾಗಿರಬಹುದು?

ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಲ್ಲಿ

ಕೆಸುವಿನ ದಂಟನ್ನು ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದಾಗ ಕೆಸುವಿನ ದಂಟಿನ ಜೀವಕೋಶಗಳಿಂದ ನೀರು ಉಪ್ಪು ನೀರಿಗೆ ಪ್ರವಹಿಸುವುದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೆಸುವಿನ ದಂಟಿನ ಜೀವಕೋಶಗಳು ಮುದುಡುವುವು ಹಾಗೂ ದಂಟು ಬಾಡುವುದು. ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಉಪ್ಪಿನಲ್ಲಿರಿಸಿದಾಗ ಅಪುಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸೂಕ್ತ ಜೀವಿಗಳ ಜೀವಕೋಶಗಳಿಂದಲೂ ನೀರಿನಂಶವನ್ನು ಉಪ್ಪು ಹಿಡುವುದು. ಕೋಶಾದ್ರವ್ಯದ ಜಲಾಂಶ ನಷ್ಟವಾಗುವಾಗ ಸೂಕ್ತ ಜೀವಿಗಳು ನಾಶವಾಗುವುವು. ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಕ್ಕರೆ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿರಿಸಿದಾಗಲೂ ಇದೇ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸಂಭವಿಸುವುದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಉಪ್ಪು ಹಾಗೂ ಸಕ್ಕರೆಯ ಪ್ರಬಲ ದ್ರಾವಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದುವ ಅಹಾರ ವಸ್ತುಗಳು ಹಾಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

- ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಲ್ಲಿರಿಸಿದ ಮಾವಿನ ಪಿಡಿ ಮುದುಡಲು ಕಾರಣವೇನಾಗಿರಬಹುದು?

ಅಹಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಳಾಗದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸುತ್ತಾರಲ್ಲವೇ. ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಉಪ್ಪತೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಕಾರಣ ಅವುಗಳು ಹಾಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರಿನಿಂದ ಅಹಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದರೋ? ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳು ಪುನಃ ಕಾಯ್ದ ಪ್ರಯೋತ್ತವಾಗುವುವು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಹಾಳಾಗುವುವು.

ಹಾಳಾಗುವುದು ಹೇಗೆ?

ಬೇಕ್ಕೇರಿಯಾ, ಫಂಗಸ್ ಮುಂತಾದವುಗಳು ನಡೆಸುವ ವಿಭಜನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಾಗಿ ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕೊಳ್ಳಿಯುವುವು. ಉನ್ನತ ಉಪ್ಪತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳು ಕಾಯುವುವು. ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಉಪ್ಪತೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳು ನಿಷ್ಟಿಯವಾಗುವುವು.

ಕೆಲವು ಬೇಕ್ಕೇರಿಯಾಗಳು, ವೈರಸ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಫಂಗಸ್‌ಗಳು ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಅಹಾರಜನ್ಯ ದೋಗಗಳು ಉಂಟಾಗುವುವು. ಇದನ್ನು ತಡೆಯಲು ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಬದು ಸುರಕ್ಷಾ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಷಿಸಿದೆ.

- ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬೇಯಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋಳಿಯಿರಿ.
- ಬೇಯಿಸಿದ ಹಾಗೂ ಬೇಯಿಸದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿದಿರಿ.
- ಅಹಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿರಿ.
- ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಉಪ್ಪತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿರಿ.
- ಶುದ್ಧನೀರು ಹಾಗೂ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ.

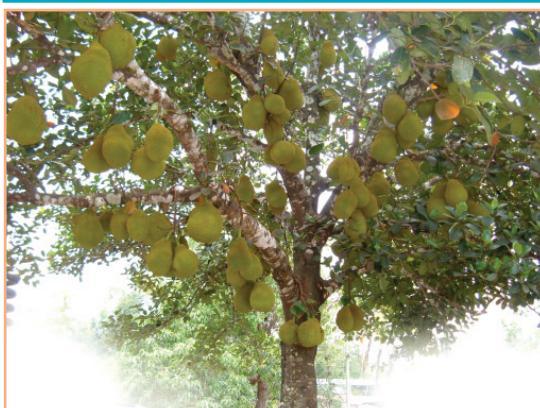
ಹಲಸಿನಹಣಿನ ಮಹತ್ವ

ಪ್ರೋಷಕಾಂಶಗಳು (100 ಗ್ರಾಂ ಹಲಸಿನಲ್ಲಿ)	ಪ್ರಮಾಣ
ಶಕ್ರರ ಫಿಷ್ಟ್	23.5g
ಪ್ರೈರೇಟ್‌ನ್‌	1.72g
ಕೊಬ್ಬು	0.64g
ವಿಟಮಿನ್ C	0.0137g
ವಿಟಮಿನ್ E	0.00034g
ಸೋಡಿಯಂ	0.003g
ಕೆಲ್ಲಿಯಂ	0.034g
ಪ್ರೊಟಾಶಿಯಂ	0.303g
ಕಬ್ಬಿಣ	0.0006g
ಮೆಗ್ನೆಶಿಯಂ	0.037g
ಮೇಂಗನೀಸ್	0.000197g

National Nutrient Data Base

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅಹಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು
ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು
ನಾನು ಗಮನಿಸುವೇನು.

ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೆಡದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ನಾವು ಅನುಸರಿಸಿದ ಇತರ ಮಾರ್ಗೋಣಪಾಯಗಳಾವುವು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

ನಮ್ಮ ಉರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಲಭಿಸುವ ಪಪ್ಪುಯಿ ಹಣ್ಣನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸ್ವಾಫ್ಝ್, ಜಾಂ, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಪಾಸ್ಟೈರೈಜನ್ (Pasteurisation)

ಇದು ಹಾಲನ್ನು ಕೆಡದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಒಂದು ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. 15 ರಿಂದ 30 ಸೆಕೆಂಡಿನ ವರೆಗೆ 70°C ನಲ್ಲಿ ಹಾಲನ್ನು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಘಕ್ಕನೇ 10°C ಗೆ ತಣಿಸಬೇಕು. ಅತಿ ವೇಗವಾಗಿ ಜರಗುವ ಉಣಿ ವೃತ್ತಾಸದಿಂದಾಗಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳ ಕೋಶಪರೆ ಒಡೆಯುವುದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವು ಸಾಯುವುವು. ದೃವ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಅಹಾರವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೆಡದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರೀರ್ಚ್ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಲಾಯಿ ಪಾಶ್ಚರ್ ಅವಿಷ್ಯರಿಸಿದನು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪಾಶ್ಚರ್ಸೇಜನ್ ಎನ್ನುವರು.

ವಿಜ್ಞಾನ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಲಾಯಿ ಪಾಶ್ಚರ್ ಅನೇಕ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವನು. ಅವನ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ತಯಾರಿಸಿರಿ.

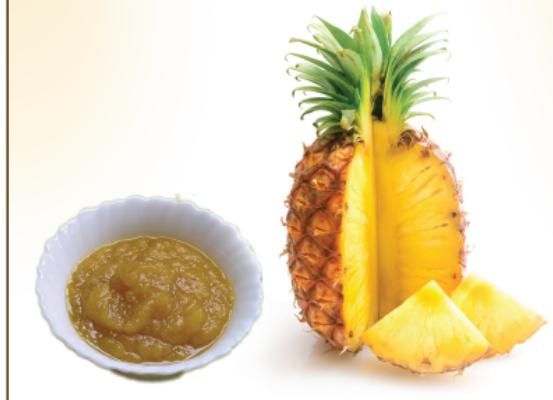
ಕಡಲನಿಂದ ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆಗೆ

ಸಮುದ್ರ ಮೀನುಗಳು ಕೇರಳೀಯರ ಪ್ರಧಾನ ಅಹಾರ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಆಳಸಮುದ್ರದತ್ತ ಮೀನುಗಳಿಗೆ ತೆರಹುವ ಚೋಣಿಗಳು ದಿನಗಟ್ಟಲ್ಲಿ ಕೆಡಿದು ತೀರಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗುವುವು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಇತರ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಮೀನು ತಲುಪಲು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ತಗಲುವುದು. ಇಷ್ಟು ದಿನ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಕೆಡದಂತೆ ಇರಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?

ಪೈನಾಪಲ್ ಜಾಂ ತಯಾರಿಸೋಣ

ಸಿಪ್ಪೆ ತೆಗೆದು ಶುಚಿಗೊಳಿಸಿದ ಒಂದು ಕಿಲೋ ಪೈನಾಪಲನ್ನು ಮಿಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಅರೆದ ಬಳಿಕ ದಪ್ಪವಾಗುವ ತನಕ ಬೇಯಿಸಿರಿ. ಅದಕ್ಕೆ 500 ಗ್ರಾಂ ಸಕ್ಕರೆ ಸೇರಿಸಿ 10 ಮಿನಿಟು ಕದಡಿರಿ. ತಣಿದ ಬಳಿಕ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚಮಚ ಲಿಂಬಿರಸ ಸೇರಿಸಿರಿ. ಪೈನಾಪಲ್ ಜಾಂ ರೆಡಿ.

ಲಾಯಿ ಪಾಶ್ಚರ್

ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಶೈತ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ವಾರೀಜ್ಞ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೀನು, ಮಾಂಸ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕೆಡದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವರು. ಶೈತ್ಯಗಳಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಕೊಂಡೊಯ್ಯವಾಗ ಮೀನನ್ನಿರಿಸುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಬಹುದು.

ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಜೀಗನೇ ಫ್ರೆಂಕರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಕಡಿಮೆ ಉಪ್ಪತೆ ದೊರೆಯಲು ಅದಕ್ಕೆ ಅಮೋನಿಯಂ ಕ್ಲೋರೈಡ್ ಸೇರಿಸುವುದಿದೆ. ಅಮೋನಿಯಂ ಕ್ಲೋರೈಡ್ ನಮ್ಮ ಜರರಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕರವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೀನನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆಯಬೇಕು.

ಹಣ್ಣುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು, ಸಾಂಭಾರು ಜೀನಸುಗಳು ಮುಂತಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೀಟಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ಶರೀರದೊಳಗೆ ತಲುಪುವುದರಿಂದ ಗಂಭೀರ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳುಂಟಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿದಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು?

- ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರಾ?
- ಏಲಕ್ಕೆ, ಜೀರಿಗೆ, ಸಾಸಿವೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತಿರಾ?

ಹಣ್ಣುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು, ಧಾನ್ಯಗಳು ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತೆಯೇ ಈ ರೀತಿಯ ಸಾಂಭಾರು ಜೀನಸುಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಒಣಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ.

ಗಳಿ ತಾಗದಂತೆ

ಪ್ಯಾಕೆಟ್‌ನಿಂದ ಒಂದು ತುಂಡು ಬ್ರೆಡ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದು ಹೊರಗಿರಿಸಿ ಎರಡು ದಿನ ಕಳೆದು ಹೇಂಡ್‌ಲೆನ್ಸ್‌ನ ಮೂಲಕ ನೀರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿರಿ. ಏನನ್ನು ಕಾಣುವಿರಿ? ಈ ಬೂಸುರಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಸ್ಪೋರ್ಸ್‌ಗಳು (spores) ಗಳಿಯ ಮೂಲಕ ಬ್ರೆಡ್‌ಗೆ ತಲುಪಿವೆ. ಪ್ಯಾಕೆಟ್ ಒಡೆದ ಬ್ರೆಡ್ ಜೀಗನೇ ಹಾಳಾಗಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದು ತಿಳಿಯಿತಲ್ಲವೇ?

ಪ್ಯಾಕೆಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳು ಕೆಡದಿರಲು ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳು ಯಾವುವು?

- ಗಳಿ ತಾಗದಂತೆ ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡುವುದು.
ಉದಾ: ಬಿಸ್ಕಿಟ್, ಬ್ರೆಡ್ ಮುಂತಾದವುಗಳು
- ವಾಯು ರಹಿತವಾಗಿ ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡುವುದು.
ಉದಾ: ಬದಾಮು, ಗೋಡಂಬಿ ಇತ್ಯಾದಿ
- ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ರೋಗಣ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು.
ಉದಾ: ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳು

ಒಂದು ಪ್ಯಾಕೆಟ್ ಬ್ರೆಡ್ ಖರೀದಿಸಿ ಮೂರು ದಿವಸವಾಯಿತಷ್ಟೆ. ಇಂದು ಸಂಚೆ ಬೆಡ್ಡಿಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಬೂಸುರು ಹಿಡಿದಿದೆ. ಬ್ರೆಡ್ ಇಟ್ಟ ಜೀಗ ಹಾಳಾದುದು ಹೇಗೆ?

ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು

ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಖರೀದಿಸುವ ತುಪ್ಪ, ಜಾಂ, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಬಾಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭದ್ರವಾಗಿ ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಇಡುತ್ತಾರೆಂದು ಗಮನಿಸಿರುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳು ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ತಲುಪುವುದನ್ನು ತಡೆದರೆ ತುಂಬಾ ಸಮಯದ ವರೆಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಡದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

Edubuntu - School Resource 'ಅಹಾರ ಸಂಸ್ಕರಣೆ'ಯನ್ನು
ಗಮನಿಸಿರಿ

ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಹಾಳಾಗದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತುಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವಿರಲ್ಲವೇ.

ಅಹಾರದ ಕಲಬೆರಕೆ

ಪ್ರಿಸವೇಂಟಿವ್‌ಗಳು

ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಕೆಡದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಸೇರಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರಿಸವೇಂಟಿವ್‌ಗಳಿನ್ನುವರು. ಅಹಾರ ವಸ್ತುಗಳು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಕೆಡದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಉಪಿನ ದ್ವಾರಾ, ಎಣ್ಣೆ, ವಿನೆಗರ್ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಇವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸುವರ್ತನಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಕೃತಕ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿದೆ. ಉದಾ: ಸೋಡಿಯಂ ಬೆಂರ್ಬೂ ಯೋಂಟ್, ಪೊಟಾಶಿಯಂ ಸಲ್ಟೈಂಟ್.

Edubuntu - School Resource 'ಅಹಾರದ ಕಲಬೆರಕೆ'ಯನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿರಿ.

ಪತ್ರಿಕಾ ವಾರ್ತೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಿರಲ್ಲವೇ?

ಅಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಮ್ಯವಿರುವ ಹಾಗೂ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ಮತ್ತು ಕೀಳುದಜೆಯ ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದೇ ಅಹಾರದ ಕಲಬೆರಕೆ. ಹಾಲಿಗೆ ನೀರು ಅಥವಾ ಗಂಜಿ ತೆಳಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು, ಮೆಣಸಿನ ಮುಡಿಗೆ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮುಡಿ ಸೇರಿಸುವುದು, ಕಾಫಿ ಮುಡಿಗೆ ಮಣಸೆ ಬೀಜದ ಸಿಪ್ಪೆಯ ಮುಡಿ ಸೇರಿಸುವುದು ಅಹಾರದ ಕಲಬೆರಕೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಒಂದು ಪದಾರ್ಥದಿಂದ ಉತ್ತಮ ಫಾಟಕಗಳನ್ನು ಬೇರೆಡಿಸುವುದು ಕೂಡಾ ಕಲಬೆರಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಕಲಬೆರಕೆ ಮಾಡುವುದು ಹಲವಾರು ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.

ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥ	ಕಲಬೆರಕೆ ಮಾಡುವ ವಸ್ತು	ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಸಮಸ್ಯೆ/ರೋಗ
ಕರಿಮೆಣಸು	ಒಳ ಪಪ್ಪಾಯಿ ಬೀಜ, ಮಿನರಲ್ ಪಿಯಲ್ ಕೊಂಟಿಗ್	ಉದರ ಸಂಬಂಧಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪಿತ್ತಜನಕಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರೋಗ
ಬೇಳೆ	ಕೇಸರಿಬೇಳೆ	ನರಗಳ ಕಾಯ್ ಸ್ಥಿತವಾಗುವುದು
ಹಾಲು	ನೀರು, ಹಿಷ್ಟು	ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು
ಮೆಣಸಿನ ಹುಡಿ	ಇಟ್ಟಿಗೆ ಹುಡಿ	ಉದರ, ಪಿತ್ತಜನಕಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರೋಗಗಳು
ಸಕ್ಕರೆ	ಚೋಕಿನ ಹುಡಿ, ರವೆ, ಹೊಗೆ	ಉದರ, ಪಿತ್ತಜನಕಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರೋಗಗಳು
ಚಹಾ	ಕೃತಕ ಬಣ್ಣ	ಉದರ ಸಂಬಂಧಿತ ರೋಗಗಳು

ನೋಡಿ ತಿಳಿಯುವ, ಮೂಸಿ ತಿಳಿಯುವ

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಾಂಭಾರ್ ಹುಡಿ, ಧಾನ್ಯಗಳು ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿರಿ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸುವ ಹುಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಖರೀದಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಹುಡಿಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿರಿ. ಏನೆಲ್ಲಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಬಹುದು.

- ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಹರಡಿ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೋಲಿಸಬಹುದು
- ಎರಡು ಗಾಜಿನ ಲೋಟಗಳಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಲೋಟಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚಮಚದಪ್ಪು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಹುಡಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಲೋಟಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚಮಚದಪ್ಪು ಖರೀದಿಸಿದ ಹುಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಚಿನ್ನಾಗಿ ಕಡದಿರಿ. ಲೋಟಗಳ ತಳದಲ್ಲಿ ತಂಗುವ ಹುಡಿಗಳ ವೃತ್ತಾಸ, ಬಣ್ಣ ವೃತ್ತಾಸ ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು.
- ಹೇಂಡ್‌ಲೈನ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಹಾಲಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ

ಹಾಲಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಲಬೆರಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?

- ನೀರು ಸೇರಿಸುವುದು
- ಕೊಬ್ಬಿನಂಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಹಿಷ್ಟು ಸೇರಿಸುವುದು.
-

ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆತಿರುವ ನೀರನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದು?

ಹಾಲನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಲಾ೦ಕ್ಕೊ೦ಮೀಟರ್ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿರುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಶಾಲಾ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಲಾ೦ಕ್ಕೊ೦ಮೀಟರ್ ನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಹಾಲಿಗೆ ನೀರು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದು?

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ. ಮೂರು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರತಾಳಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗದಷ್ಟು ಹಾಲು, ಎರಡನೆಯ ಪ್ರತಾಳದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಅಳತೆಯ ನೀರು ಹಾಗೂ ಮೂರನೆಯ ಪ್ರತಾಳದಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ಸೇರಿಸಿರಿ. ಲ್ಯಾಕ್ವೋಮೀಟರನ್ನು ಮೊದಲು ನೀರಿರುವ ಪ್ರತಾಳದಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಿಕ ಹಾಲಿರುವ ಪ್ರತಾಳದಲ್ಲಿಯೂ ಅದಾದ ಬಳಿಕ ಹಾಲು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಮಿಶ್ರಣವಿರುವ ಪ್ರತಾಳದಲ್ಲಿಯೂ ಇರಿಸಿ ರೀಡಿಂಗನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರಿ.

ಯಾವ ಪ್ರತಾಳದಲ್ಲಿರಿಸಿದಾಗ ಲ್ಯಾಕ್ವೋಮೀಟರ್ ತೇಲುವುದು?

ಲ್ಯಾಕ್ವೋಮೀಟರ್ ಹೆಚ್ಚು ಮುಳುಗಿದ್ದು ಯಾವ ಪ್ರತಾಳದಲ್ಲಿ?

ಹಾಲು ಮತ್ತು ನೀರು ಸೇರಿಸಿದ ಪ್ರತಾಳದಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಕ್ವೋಮೀಟರ್‌ಗೆ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಿರಿ.

ನಾವೂ ಒಂದು ಲ್ಯಾಕ್ವೋಮೀಟರ್ ತಯಾರಿಸೋಣ

ಉದ್ದೇಶವಾದ ಒಂದು ಸ್ಪೃ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಕೆಳತುದಿಯನ್ನು ಮಡಚಿ ನೂಲಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಸ್ಪೃದಲ್ಲಿ ಜಿಕ್ಕು ಮೆಟಲ್ ಬಾಲೋಗಳನ್ನು ಹಾಕಿರಿ. ಹೊಗ್ಗಿ ಹಾಕಿದರೂ ಸಾಕು. ನೀರಿನಲ್ಲಿರಿಸಿ ಸಮತೋಲನ ಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ. ನೆಟ್ಟಿಗೆ ನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದರಡು ಜಿಕ್ಕು ಮೆಟಲ್ ಬಾಲೋಗಳನ್ನು ಸ್ಪೃದೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಇರಿಸಿರಿ. ಈಗ ಉಪಕರಣ ಸಜ್ಜಾಯಿತು. ಈ ಲ್ಯಾಕ್ವೋಮೀಟರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಆವರ್ತಿಸಿರಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಟೆಸ್ಟ್‌ಟೂಬ್‌ಬಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸುವಾಗಲೂ ಸ್ಪೃದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣದ ಮಾರ್ಕರ್ ಪೆನ್‌ನಿಂದ ದ್ರಾವಣದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವಿರಲ್ಲವೇ? ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಘಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು. ಹಾಲು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಅಳತೆಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪಿಷ್ಟು ಸೇರಿಸಲಬ್ಬಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬಹುದು?

ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ.

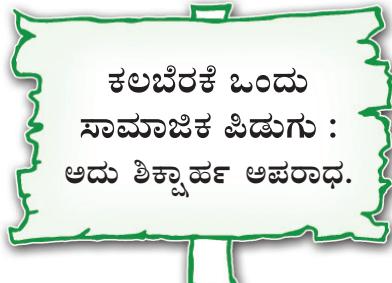
ಅಯೋಡಿನ್ ಪರೀಕ್ಷೆ

ಒಂದು ಪ್ರತಾಳದಲ್ಲಿ 5 ಮಿಲಿಲಿಟರ್ ಹಾಲನ್ನು ತೆಗೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಬಿಂದು ಅಯೋಡಿನ್ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಸೇರಿಸಿರಿ. ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಾಣುವಿರಿ? ದ್ರಾವಣದ ಬಣ್ಣ ಕಡು ನೀಲ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದರೆ ಧಾರಾಳ ಪಿಷ್ಟು ಬೆರೆತೆದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಹಾಲನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನೋಡಿರಿ.

ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಬೆರಕೆ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗು. ಕಲಬೆರಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹೆಚ್ಚನ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಮಾಸಿಕಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರೌಜಿಕ್ಕು ವರದಿ ತಯಾರಿಸಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸೆಮಿನಾರಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ. ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಅದರಲ್ಲಿ ಕಲಬೆರಕೆ ಮಾಡುವ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳು, ಅವುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ವಿಧಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲು ಗಮನಿಸುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಕಲಬೆರಕೆಗೆದುರಾದ ಪ್ರೋಸ್ಟ್‌ರ್, ನೋಟೀಸ್ ಎಂಬಿಪುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಸಯನ್ನೇ ಕೆಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರಿ.

ಫುಡ್‌ಸೇಫ್ಟಿ ಅಂಡ್ ಸ್ಟೀಂಡರ್ಡ್
ಅಕ್ಟ್ 2006

ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ನಿರ್ದೇಶಗಳನ್ನೊಂದ ಈ ಕಾನೂನು 2006ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು. 2011ರಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಪರಿಶ್ರಾರಿಸಲಾಯಿತು. ಆಹಾರ ಸುರಕ್ಷೆ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಅನುಬಂಧ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದು ಶಿಕ್ಷಾಹಂ ಅಪರಾಧವಾಗಿದೆ.

ಮನಸೆಳೆಯುವ ಬಣ್ಣಗಳು

ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಬಣ್ಣ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಕಗೊಳಿಸುತ್ತವೆಯಲ್ಲವೇ? ಬಣ್ಣ ನೀಡಲು ಹಲವಾರು ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಬೇರೀಸಿದ ಯಾವುದೇ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣ ನೀಡುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬಾರದು. ಬೇಕರಿ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವರು. ಅವುಗಳನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆರೆಸುವುದರಿಂದ ಹಾಗು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಪಿತ್ತಜನಕಾಂಗ, ಮೂತ್ರಜನಕಾಂಗ ಎಂಬಿಪುಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳು ಬಾಧಿಸಲ್ಪಡುವುದು.

ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಕೃತಕ ಬಣ್ಣ ನೀಡಬೇಕೇ ಎಂದು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಹುದಾದ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳು

ಬಣ್ಣ	ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತು
ಕೆಂಪು	ಕಾರ್ಬೋಡಿಯನ್‌ ಎರಿತ್ರೋಸಿನ್‌ ಪ್ರೋನ್‌ 4R
ಹಳದಿ	ಟಾರ್ಟಾಕಾಸಿನ್‌ ಸನ್‌ಸೆಟ್‌ ಯೆಲ್ಲೋ
ನೀಲಿ	ಇಂಡಿಗೋಕಾರ್ಬ್ರೋನ್‌ ಬ್ರಿಲ್ಯಂಟ್‌ ಬ್ಲೂ
ಹಸಿರು	ಫಾಸ್ಟ್‌ ಗ್ರೀನ್‌

ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ

ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೇಗೆ ಖಾತರಿಪಡಿಸಬಹುದು?

ಫುಡ್‌ಸೇಫ್ಟಿ ಅಂಡ್ ಸ್ಟೀಂಡರ್ಡ್ ಅಫ್‌ಲೋರಿಟಿ ಅಫ್‌ ಇಂಡಿಯಾ (FSSAI) ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಆಹಾರವಸ್ತುಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡುವುದು.

ಅಗ್ರಮಾರ್ಕ (AGMARK): ಧಾನ್ಯಗಳು, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳು, ಅಂಶಿಕವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮಾಡಿದ ಸೇಮಿಗೆಯಂತಹ (Vermicelli) ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಮುದ್ರೆಯಾಗಿದೆ.

ಇದೇ ರೀತಿಯ ಇನ್ಯಾಪ್ರಾದಾದರೂ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರುವಿರಾ?

ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳ ಪ್ರೋಟ್ರಣ ಅಥವಾ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿದ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವಾಗ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟವಿರುವವುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಗಮನಿಸುವಿರಲ್ಲವೇ?

ಪ್ಯಾಕೇಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳು

ಅಹಾರವಸ್ತುಗಳ ಪ್ರೊಟ್ರಾಗಳಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಿರುವಿರಾ?

ಹೇಂಡ್‌ಲೈನ್‌ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಓದಿರಿ.

- ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಮುದ್ರೆಗಳಿವೆಯೇ?
- ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿದ ತಾರೀಕು, ಕಾಲಾವಧಿ ಮೀರುವ ದಿನಾಂಕ (Expiry Date) ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ?
- ಘಟಕ ವಸ್ತುಗಳ (Ingredients) ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ?
- ತಯಾರಕರ ಹೆಸರು, ಮಾಹಿತಿಗಳು, ಗರಿಷ್ಟ ಬೆಲೆ (MRP) ಎಂಬಿವುಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ?
- ಸಸ್ಯ -ಸಸ್ಯೇತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದುದರ ಮುದ್ರೆಯಿದೆಯೇ?

Non-vegetarian

Vegetarian

ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಲು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಾಧನಗಳು

- ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೆಡದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದ ಆಗತ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಅಹಾರ ವಸ್ತುಗಳು ಹಾಳಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯವೆಸಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅಹಾರವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೆಡದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನೋಽಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಹಾನಿಕಾರಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದೆಂದು ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಕಲಬೆರಕೆ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅದಕ್ಕೆದುರಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವಿಷ್ಯಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.

- ಗುಣಮಟ್ಟಿದೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಅಯ್ಯೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಲಬೆರಕೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಲು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ತಯಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.

ಮೌಲ್ಯಮಾಹನ ಮಾತ್ರೋಣ

1. ಶರೀರದ ಗಾಯಗಳನ್ನು ಉಪ್ಪು ನೀರು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ತೊಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಯಾಕೆ?
  - a. ಗಾಯದ ಜಲಾಂಶವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು
  - b. ರಕ್ತ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಲು
  - c. ರೋಗಾಣಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಲು
  - d. ನೋವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು
2. ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಬ್ಬಿರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಅದನ್ನು ಒಡೆದು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸುತ್ತಾರಲ್ಲವೇ? ಇದರ ಅಗತ್ಯವೇನು?
  - a. ನೀರಿನಂಶವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು
  - b. ಬಣ್ಣ ಲಭಿಸಲು
  - c. ತೆಂಗಿನಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗಲು
  - d. ತೆಂಗಿನಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳಿಯ ಪರಿಮಳ ಸಿಗಲು
3. ಮೆಣಸಿನ ಹುಡಿಗೆ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಹುಡಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಮೆಣಸಿನ ಹುಡಿ ತೆಗೆದು ನೀರಿಗೆ ಹಾಕಿ ನೋಡುವರು ಯಾಕೆ?
  - a. ಇಟ್ಟಿಗೆಹುಡಿ ಮತ್ತು ಮೆಣಸಿನ ಹುಡಿಗೆ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವಿದೆ.
  - b. ಮೆಣಸಿನ ಹುಡಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗುವುದು.
  - c. ಇಟ್ಟಿಗೆ ಹುಡಿಯ ಮೆಣಸಿನ ಹುಡಿಗಿಂತ ಭಾರವಾಗಿದೆ.
  - d. ಇಟ್ಟಿಗೆ ಹುಡಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗುವುದು.
4. “ಉಗುರು ಬೆಚ್ಚಿಗಿನ ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದರೆ ಗಂಟಲು ನೋವು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು” ಇದು ಅಮಲ್‌ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಕುರಿತು ಒಂದು ವಿವರಣೆ ನೀಡಲು ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ?

ಮುಂದುವರಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

1. ನಮ್ಮೊರನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡದೆ ಹಾಳಾಗುವ ಹಣ್ಣಗಳು ಯಾವುವು? ಇಂತಹ ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹುಡುಕಿ ಸಂಗೃಹಿಸಿದುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಯೋಜಿಸಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರಿ.
2. ವಿವಿಧ ಬಿಸ್ಕೆಟ್ ಪ್ರೋಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗೃಹಿಸಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

